

മഹാഭാരതം - 44

മഹാഭാരതം 44

വ്യാസമഹർഷി

ശല്യപർവ്വം അധ്യായം 1 - 25

താളിളക്കം
2020

പേര്: മഹാഭാരതം 44

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കടപ്പാട്: വിക്സിപ്പീഡിയ.

9 ശല്യപർവം

അധ്യായം 1

1 [ജ]

ഏവം നിപതിതേ കർണേ സമരേ സവ്യസാചിനാ
അൽപാവശിഷ്ടഃ കരവഃ കിമകർവത വൈ ദ്വിജ

2 ഉദീര്യമാണം ച ബലം ദൃഷ്ട്വാ രാജാ സുയോധനഃ
പാണ്ഡവൈഃ പ്രാപ്തകാലം ച കിം പ്രാപദ്യത കൗരവഃ

3 ഏതദ് ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ശ്രോതും തദ് ആചക്ഷ്യ ദ്വിജോത്തമ
ന ഹി തൃപ്യാമി പൂർവേഷാം ശൃണ്യാനഗ് ചരിതം മഹത്

4 [വൈ]

തതഃ കർണേ ഹതേ രാജൻ ധാർതരാഷ്ട്രഃ സുയോധനഃ
ദൃശം ശോകാർണവേ മഗ്നോ നിരാശഃ സർവതോ ദ്വേവത്

5 ഹാ കർണ ഹാ കർണ ഇതി ശോചമാനഃ പുനഃ പുനഃ
കൃച്ഛാത് സ്വശിബിരം പ്രായാദ് ധതശേഷൈർ നൃപൈഃ സഹ

6 സ സമാശ്വാസ്യമാനോ ദ്വിപി ഹേതുഭിഃ ശാസ്ത്രനിശ്ചിതൈഃ
രാജഭിർ നാലഭച് ഛർമ്മ സൂതപുത്ര വധം സ്കരൻ

7 സ ദിവം ബലവൻ മത്യാ ഭവിതവ്യം ച പാർഥിവഃ
സംഗ്രാമേ നിശ്ചയം കൃത്യാ പുനർ യുദ്ധായ നിര്യയൗ

8 ശല്യം സേനാപതിം കൃത്യാ വിധിവദ് രാജപുംഗവഃ
രണായനിര്യയൗ രാജാ ഹതശേഷൈർ നൃപൈഃ സഹ

9 തതഃ സുതമുലം യുദ്ധം കരുപാണ്ഡവസേനയോഃ
ബഭ്രുവ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ദേവാസുരരണോപമം

10 തതഃ ശല്യോ മഹാരാജ കൃത്യാ കദനം ആഹവേ
പാണ്ഡുസൈന്യസ്യ മധ്യാഹ്നേ ധർമ്മരാജേന പാതിതഃ

11 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ ഹതബന്ധു രണാജിരാത്
അപസൃത്യ ഹ്രദം ഘോരം വിവേശ രിപുജാദ് ഭയാത്

12 അഥാപരാഹ്ണേ തസ്യാഹനഃ പരിവാര്യ മഹാരഥൈഃ
ഹ്രദാദ് ആഹുവ യോഗേന ഭീമസേനേന പാതിതഃ

13 തസ്മിൻ ഹതേ മഹേഷ്വാസേ ഹതശിഷ്ടാസ് ത്രയോ രഥാഃ
സംരഭാൻ നിശി രാജേന്ദ്ര ജഘ്നുഃ പാണ്ഡാല സൈനികാൻ

14 തതഃ പൂർവാഹ്ണസമയേ ശിബിരാദ് ഏത്യ സഞ്ജയഃ
പ്രവിവേശ പുരീം ദീനോ ദുഃഖശോകസമന്വൃതഃ

15 പ്രവിശ്യ ച പുരം തുർണം ഭജാവ് ഉച്ഛിത്യ ദുഃഖിതഃ

വേപമാനസ് തതോ രാജ്ഞഃ പ്രവിവേശ നിവേശനം
 16 തരോദ ച നരവ്യാഘ്രേ ഹാ രാജന് ഇതി ദുഃഖിതഃ
 അഹോ ബത വിവിഗാഃ സ്തു നീധനേന മഹാത്മനഃ
 17 അഹോ സുബലവാൻ കാലോ ഗതിശ് ച പരമാ തഥാ
 ശക്രതുല്യബലഃ സർവേ യത്രാവധൃത പാർഥിവാഃ
 18 ദൃഷ്ട്വേവ ച പുരോ രാജഞ് ജനഃ സാർവഃ സ സഞ്ജയം
 പ്രതരോദ ഭൃശോദ്ദിഗ്നോ ഹാ രാജന് ഇതി സസ്വരം
 19 ആകുമാരം നരവ്യാഘ്രേ തത് പുരം വൈ സമന്തതഃ
 ആർതനാദം മഹച് ചക്രേ ശ്രുത്വാ വിനിഹതം നൃപം
 20 ധാവതശ് ചാപ്യ് അപശ്യച് ച തത്ര ത്രീൻ പുരുഷർഷഭാൻ
 നഷ്ടചിത്താൻ ഇവോന്മത്താഞ് ശോകേന ഭൃശപീഡിതാൻ
 21 തഥാ സ വിഹലഃ സൂതഃ പ്രവിശ്യ നൃപതിക്ഷയം
 ദദർശ നൃപതിശ്രേഷ്ഠം പ്രജ്ഞാ ചക്ഷുഷം ഈശ്വരം
 22 ദൃഷ്ട്വാ ചാസീനം അനൗഘം സമന്താത് പരിവാരിതം
 സ്തൃഷ്ണാദീർ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ഗാന്ധാര്യാ വിദുരേണ ച
 23 തഥാസൈന്യശ് ച സുഹൃദ്ഭിശ് ച ജ്ഞാതിഭിശ് ച ഹിതൈഷിഭിഃ
 തം ഏവ ചാർഥം ധ്യായന്തം കർണസ്യ നീധനം പ്രതി
 24 തദന് ഏവാബ്രവീദ് വാക്യം രാജാനം ജനമേജയ
 നാതിഹൃഷ്ടമനഃ സൂതോ ബാഷ്പസന്ദിഗ്ധയാ ഗിരാ
 25 സഞ്ജയോ ിയം നരവ്യാഘ്രേ നമസ് തേ ഭരതർഷഭ
 അദ്രാധിപോ ഹതഃ ശല്യഃ ശകുനീഃ സൗബലസ് തഥാ
 ഉല്പകഃ പുരുഷവ്യാഘ്രേ കൈതവ്യോ ദൃശവിക്രമഃ
 26 സംശപ്തകാ ഹതഃ സർവേ കാംബോജാശ് ച ശക്തൈഃ സഹ
 മ്ലേച്ഛാശ് ച പാർവതീയാശ് ച യവനാശ് ച നിപാതിതഃ
 27 പ്രാച്യാ ഹതാ മഹാരാജ ദാക്ഷിണാത്യാശ് ച സർവശഃ
 ഉദീച്യാ നിഹതഃ സർവേ പ്രതീച്യാശ് ച നരാധിപ
 രാജാനോ രാജപുത്രാശ് ച സർവതോ നിഹതാ നൃപ
 28 ദുര്യോധനോ ഹതോ രാജൻ യഥോക്തം പാണ്ഡവേന ച
 ഭഗസക്ഥോ മഹാരാജ ശേതേ പാണ്ഡുഷ്യ രൂഷിതഃ
 29 യുഷ്ടദൃഗ്ലോ ഹതോ രാജഞ് ശിഖാബധീ ചാപരാജിതഃ
 ഉത്തമൗജാ യുധാമന്യുസ് തഥാ രാജൻ പ്രഭദ്രകഃ
 30 പാണ്ഡാലാശ് ച നരവ്യാഘ്രാശ് ചേദയശ് ച നിഷ്ടദിതഃ
 തവ പുത്രാ ഹതഃ സർവേ ദ്രൗപദേയാശ് ച ഭാരത

കർണ പുത്രോ ഹതഃ ശൂരോ വൃഷാ സേനോ മഹാബലഃ
31 നരാ വിനിഹതാഃ സർവേ ഗജാശ് ച വിനിപാതിതാഃ
രഥിനശ് ച നരവ്യാഘ്ര ഹയാശ് ച നിഹതാ യുധി
32 കിം ചിച്ഛേരേഷം ച ശിബിരം താവകാനാം കൃതം വിഭോ
പാണ്ഡവാനാം ച ശൂരാണാം സമാസാദ്യ പരസ്പരം
33 പ്രായഃ സ്ത്രീ ശേഷം അഭവജ്ജഗത് കാലേന മോഹിതം
സാപ്ത പാണ്ഡവതഃ ശേഷാ ധാർതരാഷ്ട്രാസ് തഥാ ത്രയഃ
34 തേ ചൈവ ഭ്രാതരഃ പഞ്ച വാസുദേവോ ഫീമ സാത്യകിഃ
കൃപശ് ച കൃതവർമ്മാ ച ദ്രുണിശ് ച ജയതാം വരഃ
35 തവാപ്യ ഏതേ മഹാരാജ രഥിനോ നൃപസന്തമ
അക്ഷൗഹിണീനാം സർവാസാം സമേതാനാം ജനേശ്വര
ഏതേ ശേഷാ മഹാരാജ സർവേ ഫന്യേ നിയനം ഗതാഃ
36 കാലേന നിഹതം സർവം ജഗദ് വൈ ഭരതർഷഭ
ദുര്യോധനം വൈ പുരതഃ കൃത്യാ വൈരസ്യ ഭാരത
37 ഏതച്ഛൂത്യാ വചഃ ക്രൂരം ധൃതരാഷ്ട്രോ ജനേശ്വരഃ
നിപപാത മഹാരാജ ഗതസന്തോ മഹീതലേ
38 തസ്മിൻ നിപതിതേ ഭൂമൗ വിദുരോ ഫപി മഹായശാഃ
നിപപാത മഹാരാജ രാജവ്യസനകർശിതഃ
39 ഗാസാതീ ച നൃപശ്രേഷ്ഠ സർവാശ് ച കരു യോഷിതഃ
പതിതാഃ സഹസാ ഭൂമൗ ശൂത്യാ ക്രൂരം വചശ് ച താഃ
40 നിഃസഞ്ജ്ഞം പതിതം ഭൂമൗ തദാസീദ് രാജമണ്ഡലം
പ്രലാപ യുക്താ മഹതീ കഥാ നൃസ്താ പടേ യഥാ
41 കൃച്ഛേണ തു തതോ രാജാ ധൃതരാഷ്ട്രോ മഹീപതിഃ
ശന്നൈർ അലഭത പ്രാണാൻ പുത്രവ്യസനകർശിതഃ
42 ലബ്ധ്യാ തു സ നൃപഃ സഞ്ജ്ഞാം വേപമാനഃ സുദുഃഖിതഃ
ഉദീക്ഷ്യ ച ദിശഃ സർവാഃ ക്ഷത്താരം വാക്യം അബ്രവീത്
43 വിദ്വൻ ക്ഷത്തർ മഹാപ്രാജ്ഞ ത്വം ഗതിർ ഭരതർഷഭ
മമാനാമസ്യ സുദൃശം പുത്രൈർ ഹിനസ്യ സർവശഃ
ഏവം ഉക്ത്യാ തതോ ഭൂയോ വിസഞ്ജ്ഞോ നിപപാത ഹ
44 തം തഥാ പതിതം ദൃഷ്ട്വാ ബാസവ വേ ഫസ്യ കേ ചന
ശീതൈസ് തു സിഷിച്ഛസ് തോയൈർ വിവൃജ്ജർ വ്യജനൈർ അപി
45 സ തു ദീർഘേണ കാലേന പ്രത്യാശ്വസ്തോ മഹീപതിഃ
ഇഷ്ടീം ദധ്യൗ മഹീപാലഃ പുത്രവ്യസനകർശിതഃ

നിഃശ്വസഞ് ജീഹ്വഗ ഇവ കംഭക്ഷിപ്തോ വിശാം പതേ
 46 സഞ്ജയോ fപ്യ് അരുദത് തത്ര ദൃഷ്ട്യാ രാജാനം ആതുരം
 തഥാ സർവാഃ സ്ത്രീയശ് ചൈവ ഗാന്ധാരി ച യശസിനീ
 47 തതോ ദീർഘേണ കാലേന വിദൂരം വാക്യം അബ്രവീത്
 ധൃതരാഷ്ട്രോ നരവ്യാഘ്രോ മുഹൂമാനോ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 48 ഗച്ഛതു യോഷിതഃ സർവാ ഗാന്ധാരി ച യശസിനീ
 തഥേമേ സുഹൃദഃ സർവേ ഭൃശ്യതേ മേ മനോ ഭൃശം
 49 ഏവം ഉക്തസ് തതഃ ക്ഷത്താ താഃ സ്ത്രീയോ ഭരതർഷഭ
 വിസർജയാം ആസ ശന്നൈർ വേപമാനഃ പുനഃ പുനഃ
 50 നിശ്ചക്രമുസ് തതഃ സർവാസ് താഃ സ്ത്രീയോ ഭരതർഷഭ
 സുഹൃദശ് ച തതഃ സർവേ ദൃഷ്ട്യാ രാജാനം ആതുരം
 51 തതോ നരപതിം തത്ര ലബ്ധസഞ്ജ്ഞം പരന്തപ
 അവേക്ഷ്യ സഞ്ജയോ ദീനോ രോദമാനം ഭൃശാതുരം
 52 പ്രാഞ്ചലീർ നിഃശ്വസന്തം ച തം നരേന്ദ്രം മുഹൂർ മുഹൂഃ
 സമാശ്വാസയത ക്ഷത്താ വചസാ മധുരേണ ഹ

അധ്യായം 2

1 [വൈ]

വിസൃഷ്ടാസ് അഥ നാരീഷു ധൃതരാഷ്ട്രോ fബികാ സുതഃ

വിലലാപ മഹാരാജ ഭുവാദ് ഭുവതരം ഗതഃ

2 സധൂമം ഇവ നിഃശ്വസ്യ കരൗ ധൃന്വൻ പുനഃ പുനഃ

വിചിന്ത്യ ച മഹാരാജ തതോ വചനം അബ്രുവീത്

3 അഹോ ബത മഹദ് ഭുഖം യദ് അഹം പാണ്ഡവാൻ രണേ

ക്ഷേമിണശ് ചാവ്യയാംശ് ചൈവ ത്വത്തഃ സുത ശൃണോമി വൈ

4 വജ്രസാര മയം നൃനം ഹൃദയം സുദൃഢം മമ

യച് ശൂത്യാ നിഹതാൻ പുത്രാൻ ദീര്യതേ ന സഹസ്രധാ

5 ഇന്ത്യയാ വചസ് തേഷാം ബാല ക്രീഡാം ച സഞ്ജയ

അദ്യ ശൂത്യാ ഹതാൻ പുത്രാൻ ഭൃശം മേ ദീര്യതേ മനഃ

6 അന്ധത്വാദ് യദി തേഷാം ഇ ന മേ രൂപനിദർശനം

പുത്രസ്നേഹ കൃതാ പ്രീതിർ നിത്യം ഏതേഷു ധാരിതാ

7 ബാലഭാവം അതിക്രാന്താൻ യൗവനസ്ഥാംശ് ച താൻ അഹം

മധ്യപ്രാപ്താംസ് തഥാ ശൂത്യാ ഹൃഷ്ട ആസം തഥാനഘ

8 താൻ അദ്യ് നിഹതന ശൂത്യാ ഹൃതൈശ്വര്യാൻ ഹൃതൗജസഃ

ന ലഭേ വൈ ക്വ ചിച് ഛാന്തിം പുത്രാധിദിർ അഭിപ്ലുതഃ

9 ഏഹ്യ് ഏഹി പുത്ര രാജേന്ദ്ര മമാനാഥസ്യ സാന്ദ്രതം

ത്വയാ ഹീനോ മഹാബാഹോ കാം ന യാസ്യാമ്യ് അഹം ഗതിം

10 ഗതിർ ഭൂത്യാ മഹാരാജ ജ്ഞാതീനാം സുഹൃദാം തഥാ

അന്ധം വൃദ്ധം ച മാം വീര വിഹായ ക്വ ന ഗച്ഛസി

11 സാ കൃപാ സാ ച തേ പ്രീതിഃ സാ ച രാജൻ സുമാനിതാ

കഥം വിനിഹതഃ പാർവൈഃ സംയുഗേഷ്ഠ് അപരാജിതഃ

12 കഥം ത്വം പൃഥിവീപാലാൻ ഭൂക്ത്യാ തഥ സമാഗതാൻ

ശേഷേ വിനിഹതോ ഭൂമൗ പ്രാകൃതഃ കുന്ദപോ യഥാ

13 കോ ന മാം ഉത്ഥിതം കാല്യേ താത താതേതി വക്ഷ്യതി

മഹാരാജേതി സതതം ലോകനാഥേതി ചാസക്രത്

14 പരിഷ്വജ്യ ച മാം കണ്ഠേ സ്നേഹേനാക്ലിന്ന ലോചനഃ

അനുശാധീതി കൗരവ്യ തത് സാധു വദ മേ വചഃ

15 നന നാമാഹം അശ്രൗഷം വചനം തവ പുത്രക

ഭൂയസീ മമ പൃഥ്വിയം യഥാ പാർഥസ്യ നോ തഥാ

16 ഗേദത്തഃ കൃപഃ ശല്യ ആവന്ത്യോ fഥ ജയദ്രഥഃ

ഭൂരിശ്രവാഃ സോമദത്തോ മഹാരാജോ ഫിഥ ബാഹ്ലികഃ
 17 അശ്വത്ഥാമാ ച ഭോജശ് ച മാഗധശ് ച മഹാബലഃ
 ബൃഹദബലശ് ച കാശീശഃ ശകുനീശ് ചാപി സൗബലഃ
 18 മ്ലേച്ഛാശ് ച ബഹുസാഹസ്രാഃ ശകാശ് ച യവനൈഃ സഹ
 സുദക്ഷിണശ് ച കാംബോജസ് ത്രിഗർഭതാധിപതിസ് തഥാ
 19 ഭീഷ്മഃ പിതാമഹശ് ചൈവ ഭാരദ്വാജോ ഫിഥ ഗൗതമഃ
 ശ്രുതായുശ് ചാച്യുതായുശ് ച ശതായുശ് ചാപി വീര്യവാൻ
 20 ജലസന്ധോ ഫിഥാർശ്യശ്രംഗീ രാക്ഷസശ് ചാപ്യ അലായുഃ
 അലംബുസോ മഹാബാഹുഃ സുബാഹുശ് ച മഹാരഥഃ
 21 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവോ രാജാനോ രാജസത്തമ
 മദർഥം ഉദ്യതാഃ സർവേ പ്രാണാംസ് ത്യക്ത്വാ രണേ പ്രഭോ
 22 യേഷാം മധ്യേ സ്ഥിതോ യുദ്ധേ ഭ്രാന്തഭിഃ പരിവാരിതഃ
 യോധയിഷ്യത് അഹം പാർഥാൻ പാഞ്ചാലാംശ് ചൈവ സർവശഃ
 23 ചേദീംശ് ച നൃപശാർദ്ദൂല ഭൃപദേയാംശ് ച സംയുഗേ
 സാത്യകിം കന്തിഭോജം ച രാക്ഷസം ച ഘടോത്കചം
 24 ഏകോ ഫപ്യ് ഏഷാം മഹാരാജ സമർഥഃ സംനിവാരണേ
 സമരേ പാണ്ഡവേയാനാം സങ്കുലോ ഹ്യ് അഭിധാവതാം
 കിം പുനഃ സഹിതാ വീരാഃ കൃതവൈരാശ് ച പാണ്ഡവൈഃ
 25 അഥ വാ സർവ ഏവൈതേ പാണ്ഡവസ്യാനുയായിഭിഃ
 യോത്സ്യന്തി സഹ രാജൈരൂ ഹനിഷ്യന്തി ച താൻ മൃധേ
 26 കർണസ് ത്വ് ഏകോ മയാ സാർധം നിഹനിഷ്യതി പാണ്ഡവാൻ
 തതോ നൃപതയോ വീരാഃ സ്ഥാസ്യന്തി മമ ശാസനേ
 27 യശ് ച തേഷാം പ്രണേതാ വൈ വാസുദേവോ മഹാബലഃ
 ന സ സംനഹ്യതേ രാജന് ഇതി മാം അബ്രവീദ് വചഃ
 28 തസ്യാഹം വദതഃ സൂത ബഹുശോ മമ സംനിധൗ
 യുക്തിതോ ഹ്യ് അനുപശ്യാമി നിഹതാൻ പാണ്ഡവാൻ മൃധേ
 29 തേഷാം മധ്യേ സ്ഥിതാ യത്ര ഹന്യന്തേ മമ പുത്രകാഃ
 വ്യായച്ഛമാനാഃ സമരേ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 30 ഭീഷ്മശ് ച നിഹതോ യത്ര ലോകനാഥഃ പ്രതാപവാൻ
 ശിഖണ്ഡിനം സമാസാദ്യ മൃഗേരൂ ഇവ ജംബുകം
 31 ദ്രോണശ് ച ബ്രാഹ്മണോ യത്ര സാർവ ശസ്ത്രാസ്ത്രപാരശഃ
 നിഹതഃ പാണ്ഡവൈഃ സംഖ്യേ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 32 ഭൂരി ശ്വരാ ഹതോ യത്ര സോമദത്തശ് ച സാമ്യുഗേ

ബാഹ്ലികൾ ച മഹാരാജ കിം അന്യദ് ഭഗ യേയതഃ
 33 സുദക്ഷിണോ ഹതോ യത്ര ജലസന്ധശ് ച കൗരവഃ
 ശ്രുതായുശ് ചാച്യുതായുശ് ച കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 34 ബൃഹദ്ബലോ ഹതോ യത്ര മഗധശ് ച മഹാബലഃ
 ആവന്ത്യോ നിഹതോ യത്ര ത്രിശർതശ് ച ജനാധിപഃ
 സംശപ്തകാശ് ച ബഹവഃ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 35 അലംബുസസ് തഥാ രാജൻ രാക്ഷാസശ് ചാപ്യ അലായുഃ
 ആർശ്യശൃംഗശ് ച നിഹതഃ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 36 നാരായണാ ഹതാ യത്ര ഗോപാലാ യുദ്ധദൂർമദഃ
 ശ്ലേച്ഛാശ് ച ബഹുസാഹസ്രാഃ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 37 ശകനീഃ സൗബലോ യത്ര കൈതവ്യശ് ച മഹാബലഃ
 നിഹതഃ സബലോ വീരഃ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 38 രാജാനോ രാജപുത്രാശ് ച ശൂരാഃ പരീഘബാഹവഃ
 നിഹതാ ബഹവോ യത്ര കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 39 നാനാദേശസമാവൃത്താഃ ക്ഷത്രിയാ യത്ര സഞ്ജയ
 നിഹതാഃ സമരേ സർവേ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 40 പുത്രാശ് ച മേ വിനിഹതാഃ പൗത്രാശ് ചൈവ മഹാബലാഃ
 വയസ്യോ ഭ്രാതരശ് ചൈവ കിം അന്യദ് ഭാഗധേയതഃ
 41 ഭാഗധേയ സമായുക്തോ ധ്രുവം ഉത്പദ്യതേ നരഃ
 യശ് ച ഭാഗ്യസമായുക്തഃ സ ശുഭം പ്രാപ്തയാൻ നരഃ
 42 അഹം വിയുക്തഃ സ്വൈർ ഭാഗ്യൈഃ പുത്രൈശ് ചൈവേഹ സഞ്ജയ
 കഥം അദ്യ ഭവിഷ്യാമി വൃദ്ധഃ ശത്രുവശം ഗതഃ
 43 നാന്യദ് അത്ര പരം മന്യേ വനവാസാദ് ജ്വതേ പ്രഭോ
 സോ ിഹം വനം ഗമിഷ്യാമി നിർബന്ധൂർ ജ്ഞാതിസങ്ക്ഷയേ
 44 ന ഹി മേ ിന്യദ് ഭവേച്ഛ്രേയോ വനാഭ്യുപഗമാദ് ജ്വതേ
 ഇമാം അവസ്ഥാം പ്രാപ്തസ്യ ലൂനപക്ഷസ്യ സഞ്ജയ
 45 ദുര്യോധനോ ഹതോ യത്ര ശല്യശ് ച നിഹതോ യധി
 ദുഃശാസനോ വിശസ്തശ് ച വികർണശ് ച മഹാബലഃ
 46 കഥം ഹി ഭീമസേനസ്യ ശ്രോഷ്യേ ിഹം ശബ്ദം ഉത്തമം
 ഏകേന സമരേ യേന ഹതം പുത്രശതം മമ
 47 അസക്തുദ് വദതസ് തസ്യ ദുര്യോധന വധേന ച
 ദുഃഖശോകാഭിസന്തപ്തോ ന ശ്രോഷ്യേ പരഷാ ഗിരഃ
 48 ഏവം സ ശോകസന്തപ്തഃ പാർഥിവോ ഹതബാസവഃ

മുഹൂർ മുഹൂർ മുഹ്യമാനഃ പുത്രാധിഭിർ അഭിപ്ലവഃ
 49 വിലപ്യ സുചിരം കാലം ധൃതരാഷ്ട്രോ ങ്ങിഭികാ സുതഃ
 ദീർഘം ഉഷ്ണം ച നിഃശ്വസ്യ ചിന്തയിത്വാ പരാഭവം
 50 ദുഃഖേന മഹതാ രാജാ സന്തപ്തോ ഭരതർഷഭ
 പുനർഗാവൽഗണിം സൂതം പര്യപ്ലച്ഛദ് യഥാത്ഥം
 51 ഭീഷ്മദ്രോണൗ ഹതൗ ശ്രുത്വാ സൂതപുത്രം ച പാതിതം
 സേനാപതിം പ്രണേതാരം കിം അകർവത മാമകാഃ
 52 യം യം സേനാ പ്രണേതാരം യുധി കർവന്തി മാമകാഃ
 അചിരേണൈവ കാലേന തം തം നിഘ്നന്തി പാണ്ഡവാഃ
 53 രണമൂർധ്നി ഹതോ ഭീഷ്മഃ പശ്യതാം വഃ കിരീടിനാ
 ഏവം ഏവ ഹതോ ദ്രോണഃ സർവേഷാം ഏവ പശ്യതാം
 54 ഏവം ഏവ ഹതഃ കർണഃ സൂതപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 സാ രാജകാനാം സർവേഷാം പശ്യതാം വഃ കിരീടിനാ
 55 പൂർവം ഏവാഹം ഉക്തോ വൈ വിദുരേണ മഹാത്മനാ
 ദുര്യോധനാപരാധേന പ്രജേയം വിനശിഷ്യതി
 56 കേ ചിൻ ന സമ്യക് പശ്യന്തി മൂഢഃ സമ്യക് തഥാപരേ
 തദ് ഇദം മമ മൂഢസ്യോ തഥാ ഭൂതം വചഃ സൂ ഹ
 57 യദ് അബ്രവീൻ മേ ധർമാത്മാ വിദുരോ ദീർഘദർശിവാൻ
 തത് തഥാ സമന്വപ്തം വചനം സത്യവാദിനഃ
 58 ദൈവോപഹതചിന്തേന യൻ മയാപക്രതം പുരാ
 അനയസ്യ ഫലം തസ്യ ബ്രൂഹി ഗാവൽഗണേ പുനഃ
 59 കോ വാ മുഖം അനീകാനാം ആസീത് കർണേ നിപാതിതേ
 അർജ്ജുനം വാസുദേവം ച കോ വാ പ്രത്യുദ്യയൗ രഥി
 60 കേ ിരക്ഷൻ ദക്ഷിണം ചക്രം മദ്രാജസ്യ സംയുഗേ
 വാമം ച യോദ്ധുകാമസ്യ കേ വാ വീരസ്യ പൃഷ്ഠതഃ
 61 കഥം ച വഃ സമേതാനാം മദ്രാജോ മഹാബലഃ
 നിഹതഃ പാണ്ഡവൈഃ സംഖ്യേ പുത്രോ വാ മമ സഞ്ജയ
 62 ബ്രൂഹി സർവം യഥാത്തത്യാം ഭരതാനാം മഹാക്ഷയം
 യഥാ ച നിഹതഃ സംഖ്യേ പുത്രോ ദുര്യോധനോ മമ
 63 പാണ്ഡാലാഗ് ച യഥാ സർവേ നിഹതാഃ സപദാന്തരാഃ
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നഃ ശിഖാബധീ ച ദ്രൗപദ്യാഃ പഞ്ച ചാത്മജാഃ
 64 പാണ്ഡവാഗ് ച യഥാ മുക്താസ് തഥോഽൗ സാത്യാതൗ യുധി
 കൃപഗ് ച കൃതവർമാ ച ഭാരദ്വാജസ്യ ചാത്മജഃ

65 യദ് യഥാ യാദൃശം ചൈവ യുദ്ധം വൃത്തം ച സാന്വൃതം
അഹിലം ശ്രോതും ഇച്ഛാമി കശലോ ഹ്യ് അസി സഞ്ജയ

അധ്യായം 3

1 [സ്]

ശൃണു രാജൻ അവഹിതോ യഥാവൃത്തോ മഹാൻ ക്ഷയഃ
 കുരൂണാം പാണ്ഡവാനാം ച സമാസാദ്യ പരസ്സരം
 2 നിഹതേ സുതപുത്രേ തു പാണ്ഡവേന മഹാത്മനാ
 വിദ്രുതേഷു ച സൈന്യേഷു സമാനീതേഷു ചാസക്തൃത്
 3 വിമുഖേ തവ പുത്രേ തു ശോകോപഹതചേതസി
 ദൃശോദ്ദിഗ്നേഷു സൈന്യേഷു ദൃഷ്ട്യാ പാർഥസ്യ വിക്രമം
 4 ധ്യായമാനേഷു സൈന്യേഷു ദുഃഖം പ്രാപ്തേഷു ഭാരത
 ബലാനാം മധ്യമാനാനാം ശൂത്രാ നിനദം ഉത്തമം
 5 അഭിജ്ഞാനം നരേന്ദ്രാണാം വിക്രതം പ്രേക്ഷ്യ സംയുഗേ
 പതിതാൻ രഥനീഡാംശ് ച രഥാംശ് ചാപി മഹാത്മനാം
 6 രണേ വിനിഹതാൻ നാഗാൻ ദൃഷ്ട്യാ പത്തീംശ് ച മാരിഷ
 ആയോധനം ചാതിഘോരം തദ്രസ്യാക്രീഡ സംനിദം
 7 അപ്രഖ്യാതിം ഗതാനാം തു രാജ്ഞാം ശതസഹസ്രശഃ
 കൃപാവിഷ്ടഃ കൃപോ രാജൻ വയഃ ശീലസമന്വിതഃ
 8 അബ്രവീത് തത്ര തേജസ്വീ സോ fഭിസൃത്യ ജനാധിപം
 ദുര്യോധനം മന്യുവശാദ് വചനം വചനക്ഷമഃ
 9 ദുര്യോധന നിബോധേദം യത് ത്വാ വക്ഷ്യാമി കൗരവ
 ശൂത്രാ കരു മഹാരാജ യദി തേ രോചതേ fനഘ
 10 ന യുദ്ധധർമ്മാച് ഛേത്രയാൻ വൈ പന്ഥാ രാജേന്ദ്ര വിദ്യതേ
 യം സമാശ്രിത്യ യുധന്തേ ക്ഷത്രിയാഃ ക്ഷത്രിയർഷഭ
 11 പുത്രോ ഭ്രാതാ പിതാ ചൈവ സ്വന്ത്രേയോ മാതുലസ് തഥാ
 സംബന്ധിബന്ധവാശ് ചൈവ യോധ്യാ വൈ ക്ഷത്രജീവിനാ
 12 വയേ ചൈവ പരോ ധർമ്മസ് തഥാധർമഃ പലായന്തേ
 തേ സ്ത ഘോരാം സമാപന്നാ ജീവീകാം ജീവിതാർഥിനഃ
 13 തത്ര ത്വാം പ്രതിവക്ഷ്യാമി കിം ചിദ് ഏവ ഹിതം വചഃ
 ഹതേ ഭീഷ്മേ ച ദ്രോണേ ച കർണേ ചൈവ മഹാരഥേ
 14 ജയദ്രഥേ ച നിഹതേ തവ ഭ്രാതൃഷു ചാനഘ
 ലക്ഷ്മണേ തവ പുത്രേ ച കിം ശേഷം പര്യുപാസ്മഹേ
 15 യേഷു ഭാരം സമാസജ്യ രാജ്യേ മതിം അകർമഹി
 തേ സന്ത്യജ്യ തന്തൂർ യാതാഃ ശൂരാ ബ്രഹ്മ വിദാം ഗതിം
 16 വയം ത്വ ഇഹ വിനാ ഭൂതാ ഗുണവദ്ഭീർ മഹാരഥൈഃ

കൃപണം വർതയിഷ്യമ പാതയിത്യാ നൃപാൻ ബഹുൻ
 17 സർവൈർ അപി ച ജീവദ്ഭിർ ബീഭത്സുർ അപരാജിതഃ
 കൃഷ്ണ നേത്രോ മഹാബാഹുർ ദേവൈർ അപി ദുരാസഭഃ
 18 ഇന്ദ്ര കാർമുകവജ്രാഭം ഇന്ദ്രകേതു ഇവോച്ഛിതം
 വാനരം കേതു ആസാദ്യ സഞ്ചചാല മഹാചമുഃ
 19 സിംഹനാദേന ഭീമസ്യ പാഞ്ചജന്യ സ്വനേന ച
 ഗാഞ്ധീവസ്യ ച നിർഘോഷാത് സംഹൃഷ്യന്തി മനാംസി നഃ
 20 ചരന്തിവ മഹാവിദ്യുൻ മുഷ്ണന്തി നയനപ്രഭാം
 അലാതം ഇവ ചാവിധം ഗാഞ്ധീവം സമദൃശ്യത
 21 ജാംബൂനദവിചിത്രം ച ധൂയമാനം മഹദ്ധനുഃ
 ദൃശ്യതേ ദിക്ഷു സർവാസു വിദ്യുദ് അഭ്രൂലനേഷ് ഇവ
 22 ഉദ്യമാനസ് ച കൃഷ്ണേന വായുനേവ ബലാഹകഃ
 താവകം തദ് ബലം രാജന് അർജുനോ fസ്തുവിദാം വരഃ
 ഗഹനം ശിശിരേ കക്ഷം ദദാഹാഗ്നിർ ഇവോത്ഥിതഃ
 23 ഗാഹമാനം അനീകാനി മഹേന്ദ്രസദൃശപ്രഭം
 ധനഞ്ജയം അപശ്യാമ ചതുർദന്തം ഇവ ദ്വിപം
 24 വിക്ഷോഭയന്തം സേനാം തേ ത്രാസയന്തം ച പാർഥിവാൻ
 ധനഞ്ജയം അപശ്യാമ നലിനീം ഇവ കഞ്ജരം
 25 ത്രാസയന്തം തഥാ യോധാൻ ധനുർ ഘോഷേണ പാണ്ഡവം
 ഭൂയ ഏനം അപശ്യാമ സിംഹം മൃഗഗണാ ഇവ
 26 സർവലോകമഹേഷ്യാസൗ വൃഷഭൗ സർവധന്വിനാം
 ആമുക്തകവചൗ കൃഷ്ണൗ ലോകമധ്യേ വിരേജതുഃ
 27 അദ്യ സപ്ത ദശാഹാനി വർതമാനസ്യ ഭാരത
 സംഗ്രാമസ്യാതിഘോരസ്യ വധ്യതാം ചാഭിതോ യുധി
 28 വായുനേവ വിധൃതാനി തവാനീകാനി സർവശഃ
 ശരദ് അംഭോദേ ജാലാനി വ്യഗീര്യന്ത സമന്തതഃ
 29 താം നാവം ഇവ പര്യസ്താം ഭ്രാന്തവാതാം മഹാർണവേ
 തവ സേനാം മഹാരാജ സവ്യസാചി വ്യക്വന്യത്
 30 ക്വ ന തേ സുതപുത്രോ fഭൂത് ക്വ ന ഭ്രോണഃ സഹാനഗഃ
 അഹം ക്വ ച ക്വ ചാത്മാ തേ ഹാർദിക്യുസ് ച തഥാ ക്വ ന
 ദുഃശാസനസ് ച ഭ്രാതാ തേ ഭ്രാതൃഭിഃ സഹിതഃ ക്വ ന
 31 ബാണഗോചര സമ്പാപ്തം പ്രേക്ഷ്യ ചൈവ ജയദ്രഥം
 സംബന്ധിനസ് തേ ഭ്രാതൃംശ് ച സഹായാൻ മാതുലാംസ് തഥാ

32 സർവാൻ വിക്രമ്യ മിഷതോ ലോകാംഗ് ചാക്രമ്യ മൂർധനി
ജയദ്രഥോ ഹതോ രാജൻ കിം ന ശേഷം ഉപാസ്മഹേ
33 കോ വേഹ സ പുമാൻ അസ്തി യോ വിജേഷ്യതി പാണ്ഡവം
തസ്യ ചാസ്താണി ദിവ്യാനി വിവിധാനി മഹാത്മനഃ
ഗാണധീവസ്യ ച നിർഘോഷോ വീര്യാണി ഹരതേ ഹി നഃ
34 നഷ്ടചന്ദ്രാ യഥാ രാത്രിഃ സേനേയം ഹതനായകാ
നാഗഭഗദ്രമാ ശുഷ്ണാ നദിവാകലതാം ഗതാ
35 ധ്വജിന്യാം ഹതനേത്രായാം യഥേഷ്ടം ശ്വേതവാഹനഃ
ചരിഷ്യതി മഹാബാഹുഃ കക്ഷേ ിനിർ ഇവ സഞ്ജലൻ
36 സാത്യകേശ് ചൈവ യോ വേഗോ ഭീമസേനസ്യ ചോഭയോഃ
ദരയേത ഗിരീൻ സർവാഞ് ശോഷയേത ച സാഗരാൻ
37 ഉവാച വാക്യം യദ് ഭീമഃ സഭാമധ്യേ വിശാം പതേ
കൃതം ത സകലം തേന ഭൂയശ് ചൈവ കരിഷ്യതി
38 പ്രമുഖസേമ തദാ കർണേ ബലം പാണ്ഡവ രക്ഷിതം
ദുരാസദം തഥാ ഗുപ്തം ഗുഢം ഗാണധീവധന്വനാ
39 യുഷ്കാഭിസ് താനി ചീർണാനി യാന്യ് അസാഹുനി സാധുഷ്യ
അകാരണകൃതാന്യ് ഏവ തേഷാം വഃ ഫലം ആഗതം
40 ആത്മനോ ിർഥേ ത്വയാ ലോകോ യത്തതഃ സർവ ആഹൃതഃ
സ തേ സംശയിതസ് താത ആത്മാ ച ഭരതർഷഭ
41 രക്ഷ ദുര്യോധനാത്മാനം ആത്മാ സർവസ്യ ഭാജനം
ഭിന്നേ ഹി ഭാജനേ താത ദിശോ ഗച്ഛതി തദ്ഗതം
42 ഹീയമാനേന വൈ സന്ധിഃ പര്യേഷ്യവ്യഃ സമേന ച
വിഗ്രഹോ വർധമാനേന നീതിർ ഏഷാ ബൃഹസ്സതേഃ
43 തേ വയം പാണ്ഡുപത്രേഭ്യോ ഹീനാഃ സ്വബലശക്തിതഃ
അത്ര തേ പാണ്ഡവൈഃ സാർധം സന്ധിം മന്യേ ക്ഷമം പ്രഭോ
44 ന ജാനീതേ ഹി യഃ ശ്രേയഃ ശ്രേയസശ് ചാവമന്യതേ
സ ക്ഷിപ്രം ഭൂശൃതേ രാജ്യാൻ ന ച ശ്രേയോ ിനവിന്ദതി
45 പ്രണിപത്യ ഹി രാജാനം രാജ്യം യദി ലഭേമഹി
ശ്രേയഃ സ്യാൻ ന തു മൗഢ്യേന രാജൻ ഗന്തം പരാഭവം
46 വൈചിത്രവീര്യ വചനാത് കൃപാ ശീല്ലോ യുധിഷ്ഠിരഃ
വിനിയുഞ്ജിത രാജ്യേ ത്വാം ഗോവിന്ദ വചനേന ച
47 യദ് ബ്രൂയാദ് ധി ഹൃഷീകേശോ രാജാനം അപരാജിതം
അർജുനം ഭീമസേനം ച സർവം കരൂർ അസംശയം

48 നാതിക്രമീഷ്യതേ കൃഷ്ണോ വചനം കൗരവസ്യ ഹ
 ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ മന്യേ ിഹം നാപി കൃഷ്ണസ്യ പാണ്ഡവഃ
 49 ഏതത് ക്ഷമം അഹം മന്യേ തവ പാർഥൈർ അവിഗ്രഹം
 ന ത്വ ബ്രവീമി കാർപണ്യാൻ ന പ്രാണപരിരക്ഷണാത്
 പഥ്യം രാജൻ ബ്രവീമി ത്വാം തത്പരാസുഃ സ്മരിഷ്യസി
 50 ഇതി വൃദ്ധോ വിലപ്യൈതത് കൃപഃ ശാരദ്യതോ വചഃ
 ദീർഘം ഉഷ്ണം ച നിഃശ്വസ്യ ശുശ്രോച ച മുമോഹ ച

അധ്യായം 4

1 [സ്]

ഏവം ഉഷേതാ ിതോ രാജാ ഗൗതമേന യശസിനാ
 നിഃശ്വസ്യ ദീർഘം ഉഷ്ണം ച തുഷ്ണിം ആസീദ് വിശാം പതേ
 2 തതോ മുഹൂർതം സ ധ്യാത്വാ ധാർതരാഷ്ട്രോ മഹാമനഃ
 കൃപം ശാരദൃതം വാക്യം ഇത്യ് ഉവാച പരന്തപഃ
 3 യത് കിം ചിത് സുഹൃദാ വാച്യം തത് സർവം ശ്രാവിതോ ഹ്യ് അഹം
 കൃതം ച ഭവതാ സർവം പ്രാണാൻ സന്ത്യജ്യ യുധ്യാതാ
 4 ഗാഹമാനം അനീകാനി യുധ്യാമാനം മഹാരഥൈഃ
 പാണ്ഡവൈർ അതിതേജോഭിർ ലോകസ് ത്യാം അനുദൃഷ്ട്വാൻ
 5 സുഹൃദാ യദ് ഇദം വാച്യം ഭവതാ ശ്രാവിതോ ഹ്യ് അഹം
 ന മാം പ്രിണാതി തത് സർവം മുമൂർഷോർ ഇവ ഭേഷജം
 6 ഹേതുകാരണ സംയുക്തം ഹിതം വചനം ഉത്തമം
 ഉച്യമാനം മഹാബാഹോ ന മേ വിപ്രാഗ്ര്യ രോച്യതേ
 7 രാജ്യാദ് വിനികൃതോ ിസ്താഭിഃ കഥം സോ ിസ്താസു വിശ്വസേത്
 അക്ഷദ്യുതേ ച നൃപതിർ ജിതോ ിസ്താഭിർ മഹാധനഃ
 സ കഥം മമ വാക്യാനി ശ്രദ്ദധ്യാദ് ഭൂയ ഏവ തു
 8 തഥാ ദൗത്യേന സമ്പ്രാപ്തഃ കൃഷ്ണഃ പാർഥ ഹിതേ രതഃ
 പ്രലബ്ധ്വത് ച എഷീകേശസ് തച് ച കർമ്മ വിരോധിതം
 സ ച മേ വചനം ബ്രഹ്മൻ കഥം ഏവാഭിമംസ്യതേ
 9 വിലലാപ ഹി യത് കൃഷ്ണാ സഭാമധ്യേ സമേയേഷി
 ന തൻ മർഷയതേ കൃഷ്ണോ ന രാജ്യഹരണം തഥാ
 10 ഏകപ്രാണാവ് ഉഭൗ കൃഷ്ണാവ് അന്യോന്യം പ്രതി സംഹതൗ
 പുരാ യച് ശൂതം ഏവാസീദ് അദ്യ പശ്യാമിതത് പ്രഭോ
 11 സ്വസ്രീയം ച ഹതം ശൂത്വാ ദുഃഖസ്വപിതി കേശവഃ
 കൃതാഗസോ വയം തസ്യ സ മദർഥം കഥം ക്ഷമേത്
 12 അഭിമന്യോർ വിനാശേന ന ശർമ്മ ലഭതേ ിർജ്ജുനഃ
 സ കഥം മദ് ിതേ യതം പ്രകരിഷ്യതി യാചിതഃ
 13 മധ്യമഃ പാണ്ഡവസ് തീക്ഷ്ണോ ഭീമസേനോ മഹാബലഃ
 പ്രതിജ്ഞാത്മ ച തേനോഗ്രം സ ഭാജ്യേത ന സംനമേത്
 14 ഉഭൗ തൗ ബദ്ധനിസ്ത്രിംശാവ് ഉഭൗ ചാബദ്ധ കങ്കടൗ
 കൃതവൈരാവ് ഉഭൗ വീരൗ യമാവ് അപി യമോപമൗ
 15 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നഃ ശിവണ്ഡീ ച കൃതവൈരൗ മയാ സഹ

തൗ കഥം മദ് ധിതേ യതം പ്രകര്യാതാം ദിജോത്തമ
 16 ദുഃശാസനേന യത് കൃഷ്ണാ ഏകവസ്ത്രാ രജസ്വലാ
 പരിക്ലിഷ്ടാ സഭാമധ്യേ സർവലോകസ്യ പശ്യതഃ
 17 തഥാ വിവസനാം ദീനാം സ്മരന്ത്യ് അദ്യാപി പാണ്ഡവഃ
 ന നിവാരയിതും ശക്യാഃ സംഗ്രാമാത് തേ പരന്തപഃ
 18 യദാ ച ദ്രൗപദി കൃഷ്ണാ മദ് വിനാശായ ദുഃഖിതാ
 ഉഗ്രം തേപേ തപഃ കൃഷ്ണാ ഭർതൃണാം അർഥസിദ്ധയേ
 സ്ഥണ്ഡിലേ നിത്യദാ ശേതേ യാവദ് വൈരസ്യ യാതനാ
 19 നിക്ഷിപ്യ മാനം ദർപം ച വാസുദേവ സഹോദരാ
 കൃഷ്ണായഃ പ്രേക്ഷ്യവദ് ഭൂത്യാ ശുശ്രൂഷാം കരുതേ സദാ
 20 ഇതി സർവം സമൂന്നദ്ധം ന നിർവാതി കഥം ചന
 അഭിമന്യോർ വിനാശേന സ സന്ധേയഃ കഥം മയാ
 21 കഥം ച നാമ ഭൂക്തേമാം പൃഥിവീം സാഗരാംബരാം
 പാണ്ഡവാനാം പ്രസാദേന ഭൂജ്ജീയാം രാജ്യം അൽപകം
 22 ഉപദ്യ് ഉപരി രാജ്ഞാം വൈ ജ്വലിതോ ഭാസുരോ യഥാ
 യുധിഷ്ഠിരം കഥം പശ്യാദ് അനുയാസ്യാമി ദാസവത്
 23 കഥം ഭൂക്ത്യാ സ്വയം ഭോഗാൻ ദത്ത്യാ ദായാഗ് ച പുഷ്പലാൻ
 കൃപണം വർതയിഷ്യാമി കൃപണൈഃ സഹ ജീവീകാം
 24 നാഭ്യസ്യയാമി തേ വാക്യം ഉക്തം സ്തിഗ്ധം ഹിതം ത്വയാ
 ന തു സന്ധിം അഹം മന്യേ പ്രാപ്തകാലം കഥം ചന
 25 സുനീതം അനുപശ്യാമി സുയുദ്ധേന പരന്തപ
 നായം ക്ലീബയിതും കാലഃ സംയോദ്ധും കാല ഏവ നഃ
 26 ഇഷ്ടം മേ ബഹുദീർ യജ്ഞേന്തർ ദത്താ വിപ്രേഷ്യ ദക്ഷിണാഃ
 പ്രാപ്താഃ ക്രമശ്ചതാ വേദാഃ ശത്രുണാം മൂർധ്നി ച സ്ഥിതം
 27 ഭൃത്യമേ സുഭൃതാസ് താത ദീനഗ് ചാഭ്യുജ്യതോ ജനഃ
 യാതാനി പരരാഷ്ട്രാണി സ്വരാഷ്ട്രം അനുപാലിതം
 28 ഭൂക്താഗ് ച വിവിധാ ഭോഗാസ് ത്രിവാർഗഃ സേവീതോ മയാ
 പിതൃണാം ഗതം ആന്യം ക്ഷത്രധർമസ്യ ചോഭയോഃ
 29 ന ധ്രുവം സുഖം അസ്തീഹ കതോ രാജ്യം കതോ യഃ
 ഇഹ കീർതിർ വിധാതവ്യാ സാ ച യുദ്ധേന നാനൃഥാ
 30 ഗൃഹേ യത് ക്ഷത്രീയസ്യാപി നിയനം തദ് വിഗർഹിതം
 അധർമഃ സുമഹാൻ ഏഷ യച് ഛയോ മരണം ഗൃഹേ
 31 അരണ്യേ യോ വിമുഞ്ചേത സംഗ്രാമേ വാ തനം നരഃ

കൂട്ടൻ ആഹൃത്യ മഹതോ മഹിമാനം സ ഗച്ഛതി
 32 കൃപണം വിപലന് ആർതോ ജരയാഭിപരിപ്ലതഃ
 ത്രിയതേ അദതാം മധ്യേ ജ്ഞാതീനാം ന സ പൃഷ്ടഃ
 33 ത്യക്ത്വാ തു വിവിധാൻ ഭോഗാൻ പ്രാപ്താനാം മരമാം ഗതിം
 അപിദാനീം സുയുദ്ധേന ഗച്ഛേയം സത് സലോകതാം
 34 ശൂരാണാം ആര്യ വൃത്താനാം സംഗ്രമേഷ് അനിവർതിനാം
 ധീമതാം സത്യസന്ധാനാം സർവേഷാം കൃതുയാജിനാം
 35 ശസ്ത്രാവദഥം ആപ്താനാം ധ്രുവം വാസസ് ത്രിവിഷ്ടപേ
 മുദാ ന്തം പ്രപശ്യന്തി ശൂദ്രാ ഹ്യ് അപ്സരസാം ഗണാഃ
 36 പശ്യന്തി ന്തം പിതരഃ പുജിതാഞ് ശക്ര സംസദി
 അപ്സരോഭിഃ പരിവൃതാൻ മോദമാനാംസ് ത്രിവിഷ്ടപേ
 37 പന്ഥാനം അമരൈർ യാതം ശൂരൈശ് ചൈവാനിവർതിഭിഃ
 അപി തൈഃ സംഗതം മാർഗം വയം അപ്യ് ആരുഹേമഹി
 38 പിതാമഹേന വൃദ്ധേന തഥാചര്യേണ ധീമതാ
 ജയദ്രഥേന കർണേന തഥാ ദുഃശാസനേന ച
 39 ഘടമാനാ മദർഥേ ിസ്തീൻ ഹതാഃ ശൂരാ ജനാധിപാഃ
 ശേരതേ ലോഹിതാക്താംഗാഃ പൃഥിവ്യാം ശരവിക്ഷതാഃ
 40 ഉത്തമാസ്ത്രവിദഃ ശൂരാ യഥോക്തകൃതുയാജിനഃ
 ത്യക്ത്വാ പ്രാണാൻ യഥാന്യായം ഇന്ദ്ര സദ്മസു ധിഷ്ഠിതാഃ
 41 തൈസ് ത്വ് അയം രചിതഃ പന്ഥാ ദുർഗമോ ഹി പുനർ ഭവേത്
 സമ്പതദ്ഭിർ മഹാവേശൈർ ഇതോ യാദ്ഭിശ് ച സദ് ഗതിം
 42 യേ മദർഥേ ഹതാഃ ശൂരാസ് തേഷാം കൃതം അനുസ്മരൻ
 ഭൃണം തത് പ്രതിമുഞ്ചാനോ ന രാജ്യേ മന ആദയേ
 43 പാതയിത്വാ വയസ്യാംശ് ച ഭ്രാന്തൻ അഥ പിതാമഹാൻ
 ജീവിതം യദി രക്ഷേയം ലോകോ മാം ഗർഹയേദ് ധ്രുവം
 44 കീദൃശം ച ഭവേദ് രാജ്യം മമ ഹീനസ്യ ബന്ധുഭിഃ
 സഖിഭിശ് ച സുഹൃദ്ഭിശ് ച പ്രണിപത്യ ച പാണ്ഡവം
 45 സോ ിഹം ഏതാദൃശം കൃത്വാ ജഗതോ ിസ്യ പരാഭവം
 സുയുദ്ധേന തതഃ സ്വർഗം പ്രാപ്ത്വാമി ന തദ് അന്യഥാ
 46 ഏവം ദുര്യോധനേനോക്തം സർവേ സസൃജ്യ തദ് വചഃ
 സാധു സാധ്യ് ഇതി രാജാനം ക്ഷത്രിയാഃ സംബഭാഷിരേ
 47 പരാജയം അശോചന്തഃ കൃതചിത്താശ് ച വിക്രമേ
 സർവേ സുനിശ്ചിതാ യോദ്ധ്യം ഉദഗ്രമനസോ ിഭവൻ

48 തതോ വാഹാൻ സമാശ്വാസ്യ സർവേ യുദ്ധാഭിനന്ദിനഃ
 ഊനേ ദ്വിയോജനേ ഗത്യാ പ്രത്യുതിഷ്ഠന്ത കൗരവാഃ
 49 ആകാശേ വിദ്രുമേ പുണ്യേ പ്രസ്ഥേ ഹിമവതഃ ശുഭേ
 അരുണാം സരസ്വതീം പ്രാപ്യ പപുഃ സസ്തൃശ് ച തജ്ജലം
 50 തവ പുത്രാഃ കൃതോത്സാഹാഃ പര്യവർത്തന്ത തേ തതഃ
 പര്യവസ്ഥാപ്യ ചാത്മാനം അന്യോന്യേന പുനസ് തദാ
 സർവേ രാജൻ ന്യവർത്തന്ത ക്ഷത്രിയാഃ കാലചോദിതാഃ

അധ്യായം 5

1 [സ്]

അഥ ഹൈമവതേ പ്രസ്മേ സ്ഥിത്യാ യുദ്ധാഭിനന്ദിനഃ
 സർവ ഏവ മഹാരാജ യോധാസ് തത്ര സമാഗതാഃ
 2 ശല്യസ് ച ചിത്രസേനസ് ച ശകനിസ് ച മഹാരഥഃ
 അശ്വത്ഥാമാ കൃപസ് ചൈവ കൃതവർമ്മാ ച സാത്വതഃ
 3 സുഷേണോ ഫിരിഷ്ടസേനസ് ച ധൃതസേനസ് ച വിര്യവാൻ
 ജയസേനസ് ച രാജാനസ് തേ രാത്രിം ഉഷിതാസ് തതഃ
 4 രണേ കർണേ ഹതേ വീരേ ത്രാസിതാ ജിതകാശിഭിഃ
 നാലഭന്ത് ശർമ തേ പുത്രാ ഹിമവന്തം ഋതേ ഗിരിം
 5 തേ ഫബ്രുവൻ സഹിതാസ് തത്ര രാജാനം സൈന്യസംനിധൗ
 കൃതയന്താ രണേ രാജൻ സാമ്പുജ്യ വിധിവത് തദാ
 6 കൃത്വാ സേനാ പ്രണേതാരം പരാംസ് ത്വം യോദ്ധ്യം അർഹസി
 യേനാഭിഗൃഹ്യാഃ സംഗ്രാമേ ജയേമാനു ഹദോ വയം
 7 തതോ ദുര്യോധനഃ സ്ഥിത്യാ രണേ ഫവരോത്തമം
 സർവയുദ്ധവിഭാഗജ്ഞം അന്തകപ്രതിമം യുധി
 8 സ്വംഗം പ്രച്ഛന്നശിരസം കംബുഗ്രീവം പ്രിയംവദം
 വ്യാകോശപദ്മാഭിമുഖം വ്യാഘ്രാസ്യം മേരുഗൗരവം
 9 സ്ഥാനോർ വൃഷസ്യ സദൃശം സ്കന്ധനേത്ര ഗതിസ്വരൈഃ
 പുഷ്പശ്ലിഷ്ടായത ഭൂജം സുവിസ്തീർണ ഘനോരസം
 10 ജവേ ബലേ ച സദൃശം അരുണാനജ വാതയോഃ
 ആദിത്യസ്യ തിഷ്ഠാ തുല്യം ബുദ്ധ്യാ ചോശനസാ സമം
 11 കാന്തി രൂപമുഖൈശ്വരൈസ് ത്രിഭിസ് ചന്ദ്രമസോപമം
 കാഞ്ചനോപല സംഘാതൈഃ സദൃശം ശ്ലിഷ്ടസന്ധികം
 12 സുവൃത്തോരു കടി ജംഘം സുപാദം സ്വംഗുലീനഖം
 സൂത്യാ സ്മൃതൈവ ച ഗുണാൻ ധാത്രാ യത്താദ് വിനിർമിതം
 13 സർവലക്ഷണസമ്പന്നം നിപുണം ശ്രുതിസാഗരം
 ജേതാരം തരസാരീണാം അജേയം ശത്രുഭിർ ബലാത്
 14 ദശാംഗം യശ് ചതുഷ്പാദം ഇഷ്ടസ്തം വേദ തത്ത്വതഃ
 സാംഗം ച ചതുരോ വേദാൻ സമ്യഗ് ആഖ്യാന പഞ്ചമാൻ
 15 ആരാധ്യ ത്ര്യംബലം യത്താദ് വ്രതൈർ ഉഗ്രൈർ മഹാതപാഃ
 അയോനിജായാം ഉത്പന്നോ ദ്രോണേനായോനിജേന യഃ
 16 തം അപ്രതിമകർമാണം രൂപേണാസദൃശം ഭൂവി

പാരശം സർവവിദ്യാനാം ഗുണാർണവം അനിന്ദിതം
 തം അഭ്യേത്യാത്മജസ് തുഭ്യം അശ്വത്ഥാമാനം അബ്രവീത്
 17 യം പുരസ്ഃ കൃത്യസഹിതാ യുധി ജേഷ്യമാ പാണ്ഡവാൻ
 ഗുരുപുത്രോ ദ്വിദ്യ സർവേഷാം അസ്താകം പരമാ ഗതിഃ
 ഭവാംസ് തസ്മാൻ നിയോഗാത് തേ കോ ഹ്നു സേനാപതിർ മമ
 18 [ദ്രുപദഃ]

അയം കലേന വീര്യേണ തേജസാ യശസാ ശ്രീയാ
 സർവൈർ ഗുണൈഃ സമുദിതഃ ശല്യോ നോ ഹ്നു ചമുപതിഃ
 19 ഭാഗിനേയാൻ നിജാംസ് ത്യക്ത്വാ കൃതജ്ഞോ ഹ്നുൻ ഉപാഗതഃ
 മഹാസേനോ മഹാബാഹുർ മഹാസേന ഇവാപരഃ
 20 ഏനം സേനാപതിം കൃത്വാ നൃപതിം നൃപസത്തമ
 ശക്യഃ പ്രാപ്തം ജയോ ഹ്നുദിർ ദേവൈഃ സ്തന്ദം ഇവാജിതം
 21 തഥോക്തേ ദ്രോണപുത്രേണ സർവ ഏവ നരാധിപാഃ
 പരിവാര്യ സ്ഥിതാഃ ശല്യം ജയശ്ശ്യാംസ് ച ചക്രിരേ
 യുദ്ധായ ച മതിം ചക്രൂർ ആവേശം ച പരം യയുഃ
 22 തതോ ദുര്യോധനഃ ശല്യം ഭൂമൗ സ്ഥിത്വാ രഥേ സ്ഥിതം
 ഉവാച പ്രാഞ്ജലിർ ഭൂത്വാ രാമ ഭീഷ്മ സമം രണേ
 23 അയം സ കാലഃ സമ്പ്രാപ്തോ മിത്രാണാം മിത്രവത്സല
 യത്ര മിത്രം അമിത്രം വാ പരീക്ഷന്തേ ബുധാ ജനാഃ
 24 സ ഭവാൻ അസ്തു നഃ ശൂരഃ പ്രണേതാ വാഹിനീമുഖേ
 രണം ച യാതേ ഭവതി പാണ്ഡവാ മന്ദചേതസഃ
 ഭവിഷ്യന്തി സഹാമാത്യാഃ പാണ്ഡാലാശ് ച നിരുദ്യമാഃ
 25 [ഷല്യഃ]

യത് തു മാം മന്യസേ രാജൻ കരുരാജ കരോമി തത്
 ത്വത്പ്രിയാർഥം ഹി മേ സർവം പ്രാണാ രാജ്യം ധനാനി ച
 26 [ദുർ]

സേനാപത്യേന വരയേ ത്യാം അഹം മാതുലാതുലം
 സോ ഹ്നുൻ പാഹി യുധാം ശ്രേഷ്ഠ സ്താനോ ദേവാൻ ഇവാഹവേ
 27 അഭിഷിച്യസ്വ രാജേന്ദ്ര ദേവാനാം ഇവ പാവകിഃ
 ജഹി ശത്രുൻ രണേ വീര മഹേന്ദ്രോ ദാനവാൻ ഇവ

അധ്യായം 6

1 [സ്]

ഏതച്ഛ്രോത്വാ വചോ രാജേണാ മദ്രരാജഃ പ്രതാപവാൻ
 ദുര്യോധനം തദാ രാജൻ വാക്യം ഏതദ് ഉവാച ഹ
 2 ദുര്യോധന മഹാബാഹോ ശൃണു വാക്യവിദാം വര
 യാവ് ഏതൗ മന്യസേ കൃഷ്ണൗ രഥസ്ഥൗ രഥിനാം വരൗ
 ന മേ തുല്യാവ് ഉഭാവ് ഏതൗ ബാഹുവീര്യേ കഥം ചന
 3 ഉദ്യതാം പൃഥിവീം സർവാം സസുരാസുരമാനവാം
 യോധയേയം രണമുഖേ സങ്ക്രമഃ കിം ഉ പാണ്ഡവൻ
 വിജേഷ്യേ ച രണേ പാർഥാൻ സോമകാംശ് ച സമാഗതൻ
 4 അഹം സേനാ പ്രണേതാ തേ ഭവിഷ്യാമി ന സംശയഃ
 തം ച വ്യൂഹം വിധാസ്യാമി ന തരിഷ്യന്തി യം പരേ
 ഇതി സത്യം ബ്രവീമ്യ് ഏഷ ദുര്യോധന ന സംശയഃ
 5 ഏവം ഉക്തസ് തതോ രാജാ മദ്രാധിപതിം അജസാ
 അഭ്യഷിഞ്ചത സേനായാ മധ്യേ ഭരതസത്തമ
 വിധിനാ ശസ്ത്രദൃഷ്ടേന ഹൃഷ്ടരൂപോ വിശാം പതേ
 6 അഭിഷിക്തേ തതസ് തസ്മിൻ സിംഹനാദോ മഹാൻ അഭ്രൂത്
 തവ സൈന്യേഷ് അവാദ്യന്ത വാദിത്രാണി ച ഭാരത
 7 ഹൃഷ്ടാശ് ചാസംസ് തദാ യോധാ മദ്രകാശ് ച മഹാരഥാഃ
 തുഷ്ടവുശ് ചൈവ രാജാനം ശല്യം ആഹവശോഭിനം
 8 ജയ രാജംശ് ചിരം ജീവ ജഹി ശത്രുൻ സമാഗതൻ
 തവ ബാഹുബലം പ്രാപ്യ ധാർതരാഷ്ട്രാമഹാ ബലാഃ
 നിഖിലാം പൃഥിവീം സർവാം പ്രശാസതു ഹതദ്രിഷഃ
 9 ത്വം ഹി ശക്തോ രണേ ജേതും സസുരാസുരമാനവാൻ
 മർത്യധർമാണ ഇഹ തു കിം ഉ സോമക സൃഞ്ജയാൻ
 10 ഏവം സംസ്തുയമാനസ് തു മദ്രാണാം അധിപോ ബലീ
 ഹർഷം പ്രാപ തദാ വീരോ ദുരാപം അക്രതാത്മഭിഃ

11 [ഷല്യ]

അദ്വൈവാഹം രണേ സർവാൻ പാണ്ഡാലാൻ സഹ പാണ്ഡവൈഃ
 നിഹനിഷ്യാമി രാജേന്ദ്ര സ്വർഗം യാസ്യാമി വാ ഹതഃ
 12 അദ്യ പശ്യതു മാം ലോകാ വിചരന്തം അഭീതവത്
 അദ്യ പാണ്ഡസുതാഃ സർവേ വാസുദേവഃ സസാത്യകിഃ
 13 പാണ്ഡാലാശ് ചേദയശ് ചൈവ ദ്രുപദേയാശ് ച സർവശഃ

ധൃഷ്ടദ്യുമ്നഃ ശിവണ്ഡീ ച സർവേ ചാപി പ്രഭദ്രകാഃ
 14 വിക്രമം മമ പശ്യതു ധനുഷശ് ച മഹദ് ബലം
 ലാഘവം ചാസ്ത്വീര്യം ച ഭുജയേത് ച ബലം യുധി
 15 അദ്യ പശ്യതു മേ പാർഥാഃ സിദ്ധാശ് ച സഹചാരരണൈഃ
 യാദൃശം മേ ബലം ബാഹ്വോഃ സാമ്പദ് അസ്ത്രേഷു യാ ച മേ
 16 അദ്യ മേ വിക്രമം ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥാഃ
 പ്രതീകാര പരാ ഭൂത്വാ ചേഷ്ടന്താം വിവിധാഃ ക്രിയാഃ
 17 അദ്യ സൈന്യാനി പാണ്ഡുനാം ദ്രാവയിഷ്യേ സമന്തതഃ
 ദ്രോണ ഭീഷ്മാവ് അതി വിഭോ സുതപത്രം ച സംയുഗേ
 വിചരിഷ്യേ രണേ യുധുൻ പ്രിയാർഥം തവ കൗരവ
 18 [സ്]
 അഭിഷിക്തേ തദാ ശല്യേ തവ സൈന്യേഷു മാനദ
 ന കർണ വ്യസനം കിം ചിൻ മേനിരേ തത്ര ഭാരത
 19 ഹൃഷ്ടാഃ സുമനസശ് ചൈവ ബഭ്രുവുസ് തത്ര സൈനികാഃ
 മേനിരേ നിഹതാൻ പാർഥാൻ മദ്രരാജവശം ഗതാൻ
 20 പ്രഹർഷം പ്രാപ്യ സേനാ തു താവകീ ഭരതർഷഭ
 താം രാത്രിം സുഖിനീ സുപ്താ സ്വസ്ഥചിത്തേവ സാഭവത്
 21 സൈന്യസ്യ തവ തം ശബ്ദം ശ്രുത്വാ രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 വാർഷ്ണേയം അബ്രവീദ് വാക്യം സർവ ക്ഷത്രസ്യ ശൃണ്വതഃ
 22 മദ്രരാജഃ കൃതഃ ശല്യോ ധാർതരാഷ്ട്രേണ മാധവ
 സേനാപതിർ മഹേഷ്വാസഃ സർവസൈന്യേഷു പൂജിതഃ
 23 ഏതച് ശ്രുത്വാ യഥാ ഭൂതം കൃത മാധവ യത് ക്ഷമം
 ഭവാൻ നേതാച ഗോപ്താ ച വിധത്വ യദ് അനന്തരം
 24 തം അബ്രവീൻ മഹാരാജ വാസുദേവോ ജനാധിപം
 ആർതായനിം അഹം ജാനേ യഥാതത്ത്വേന ഭാരത
 25 വിര്യവാംശ് ച മഹാതേജാ മഹാത്മാ ച വിശേഷതഃ
 കൃതീ ച ചിത്രയോധീ ച സൂയുക്തോ ലാഘവേന ച
 26 യാദൃഗ് ഭീഷ്മസ് തഥാ ദ്രോണോ യാദൃക് കർണശ് ച സംയുഗേ
 താദൃശസ് തദ് വിശിഷ്ടോ വാ മദ്രരാജോ മതോ മമ
 27 യുധുമാനസ്യ തസ്യാജൗ ചിന്തയന്ന് ഏവ ഭാരത
 യോദ്ധാരം നാധിഗച്ഛാമി തുല്യരൂപം ജനാധിപ
 28 ശിവണ്ഡ്യർജുന ഭീമാനാം സാത്വതസ്യ ച ഭാരത
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നസ്യ ച തഥാ ബലേനാഭ്യധികോ രണേ

29 മദ്രാജോ മഹാരാജ സിംഹദിരദവിക്രമഃ
 വിചരിഷ്യത്യ് അഭീഃ കാലേ കാലഃ ക്രമഃ പ്രജാസ് ഇവ
 30 തസ്യദ്യാ ന പ്രപശ്യാമി പ്രതിയോദ്ധാരം ആഹവേ
 ത്യാം ഋതേ പുരുഷവ്യാഘ്രേ ശാർദ്ദൂലസമവിക്രമം
 31 സദേവലോകേ കൃത്യേ ിസ്തീൻ നാനൃസ് ത്വന്തഃ പുമാൻ ഭവേത്
 മദ്രാജം രണേ ക്രമം യോ ഹന്യാത് കരുനന്ദന
 അഹന്യ് അഹനി യുധൃന്തം ക്ഷോഭയന്തം ബലം തവ
 32 തസ്മാജ് ജഹി രണേ ശല്യം മഘവാൻ ഇവ ശംബരം
 അതിപശ്യാദ് അസൗ വിരോ ധാർതരാഷ്ട്രേണ സതക്രതഃ
 33 തവൈവ ഹി ജയോ നൃനം ഹതേ മദ്രേശ്വരേ യുധി
 തസ്മീൻ ഹതേ ഹതം സർവം ധാർതരാഷ്ട്ര ബലം മഹത്
 34 ഏതച്ഛ്രുത്യാ മഹാരാജ വചനം മമ സാന്ധ്രതം
 പ്രത്യുദ്യാഹി രണേ പാർഥ മദ്രാജം മഹാബലം
 ജഹി ചൈനം മഹാബാഹോ വാസവോ നമുചിം യഥാ
 35 ന ചൈവ് അത്ര ദയാ കാര്യാ മാതൃലോ ിയം മമേതി വൈ
 ക്ഷത്രധർമ്മം പുരസ്കൃത്യ ജഹി മദ്രജനേശ്വരം
 36 ഭീഷ്മദ്രോണാർണവം തീർത്യാ കർണ പാതാലസംഭവം
 മാ നിമജ്ജസ്വ സഗണഃ ശല്യം ആസാദ്യ ഗോഷ്ഠദം
 37 യച്ഛ തേ തപസോ വിദ്യം യച്ഛ ക്ഷാത്രം ബലം തവ
 തദ് ദർശയ രണേ സർവം ജഹി ചൈനം മഹാരഥം
 38 ഏതാവദ് ഉക്ത്യാ വചനം കേശവഃ പരവീരഹാ
 ജഗാമ ശിബിരം സായം പുജ്യമാനോ ിഥ പാണ്ഡവൈഃ
 39 കേശവേ തു തദാ യാതേ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ടിരഃ
 വിസൃജ്യ സർവാൻ ഭ്രാന്തംശ് ച പാണ്ഡാലാൻ അഥ സോമകാൻ
 സൃഷ്യാപ രജനീം താം തു വിശല്യ ഇവ ക്ഷൺദഃ
 40 തേ ച സർവേ മഹേഷ്യാസാഃ പാണ്ഡാലാഃ പാണ്ഡവാസ് തഥാ
 കർണസ്യ നിയനേ ഹൃഷ്ടാഃ സൃഷ്ടപുസ് താം നിശാം തദാ
 41 ഗതജ്വരം മഹേഷ്യാസം തീർണ്ണപാരം മഹാരഥം
 ബഭ്രുവ പാണ്ഡവേയാനാം സൈന്യം പ്രമുദിതം നിശി
 സൃതപുത്രസ്യ നിയനേ ജയം ലബ്ധ്യാ ച മാരിഷ

അധ്യായം 7

1 [സ്]

വ്യതിതായാം രജന്യാം തു രാജാ ദുര്യോധനസ് തദാ
അബ്രവീത് താവകാൻ സർവാൻ സംനഹ്യന്താം മഹാരഥാഃ

2 രാജ്ഞസ് തു മതം ആജ്ഞായ സാമനഹ്യത സാ ചമുഃ
അയോജയൻ രഥാംസ് തുർണ്ണം പര്യധാവംസ് തഥാപരേ

3 അകൽപ്യന്ത ച മാതംഗാഃ സമനഹ്യന്ത പത്തയഃ
ഹയാൻ ആസ്തരണോപേതാംഗ് ചക്രൂർ അന്യേ സഹാസ്രശഃ

4 വാദിത്രാണാം ച നിനദഃ പ്രാദുരാസീദ് വിശാം പതേ
ബോധനാർഥം ഹി യോധാനാം സൈന്യാനാം ചാപ്യ് ഉദീര്യതാം

5 തതോ ബലാനി സർവാണി സേനാ ശിഷ്ടാനി ഭാരത
സംനദ്ധാന്യ് ഏവ ദദൂശൂർ മുത്യം കൃത്യാ നിവർതനം

6 ശല്യം സേനാപതിം കൃത്യാ മദ്രരാജം മഹാരഥാഃ
പ്രവിഭജ്യ ബലം സർവം അനീകേഷു വ്യവസ്ഥിതാഃ

7 തതഃ സർവേ സമാഗമ്യ പുത്രേണ തവ സൈനികാഃ
കൃപശ് ച കൃതവർമ്മാ ച ദ്രൗണിഃ ശല്യോ ഫഥ സൗബലഃ

8 അന്യേ ച പാർഥിവാഃ ശേഷാഃ സമയം ചക്രിരേ തദാ
ന ന ഏകേന യോദ്ധവ്യം കഥം ചിദ് അപി പാണ്ഡവൈഃ

9 യോ ഹ്യ് ഏകഃ പാണ്ഡവൈർ യുധ്യേദ് യോ വാ യുധ്യന്തം ഉത്സൃജേത്
സ പഞ്ചഭിർ ഭവേദ് യുക്തഃ പാതകൈഃ സോപപാതകൈഃ

അന്യോന്യം പരിരക്ഷദ്ഭിർ യോദ്ധവ്യം സഹിതൈശ് ച നഃ
10 ഏവം തേ സമയം കൃത്യാ സർവേ തത്ര മഹാരഥാഃ

മദ്രരാജം പുരസ്കൃത്യ തുർണ്ണം അഭ്യദ്രവൻ പരാൻ
11 തഥൈവ പാണ്ഡവാ രാജൻ വൃഹ്യ സൈന്യം മഹാരണേ

അഭ്യയഃ കൗരവാൻ സർവാൻ യോത്സ്യമാനാഃ സമന്തതഃ
12 തദ് ബലം ഭരതശ്രേഷ്ഠ ക്ഷുബ്ധാർണവ സമസ്വനം

സമുദ്ധൃതാർണവാകാരം ഉദ്ധൃത രഥകഞ്ജരം
13 [ധ്ര]

ദ്രോണസ്യ ഭീഷ്മസ്യ ച വൈ രാധേയസ്യ ച മേ ശ്രുതം
പാതനം ശംസ മേ ഭൂയഃ ശല്യസ്യാഥ സുതസ്യ മേ

14 കഥം രണേ ഹതഃ ശല്യോ ധർമ്മരാജേന സഞ്ജയ
ഭീമേന ച മഹാബാഹുഃ പുത്രോ ദുര്യോധനോ മമ

15 [സ്]

ക്ഷയം മനുഷ്യദേഹാനാം രഥനാഗാശ്വസങ്ഷയം
 ശൃണു രാജൻ സമീരോ ഭൂത്യാ സംഗ്രാമം ശംസതോ മമ
 16 ആശാ ബലവതി രാജൻ പുത്രാണാം തേ fഭവത് തദാ
 ഹതേ ഭീഷ്മേ ച ദ്രോണേ ച സുതപുത്രേ ച പാതിതേ
 ശല്യഃ പാർഥാൻ രണേ സർവാൻ നിഹനിഷ്യതി മാരിഷ
 17 താം ആശാം ഹൃദയേ കൃത്യാ സമാശ്വാസ്യ ച ഭാരത
 മദ്രരാജം ച സമരേ സമാശ്രിത്യ മഹാരഥം
 നാഥവന്തം അമാത്മാനം അമന്യത സുതസ് തവ
 18 യദാ കർണേ ഹതേ പാർഥഃ സിംഹനാദം പ്രചക്രിരേ
 തദാ രാജൻ ധാർതരാഷ്ട്രാൻ ആവിവേശ മഹദ് ഭയം
 19 താൻ സമാശ്വാസ്യതു തദാ മദ്രരാജഃ പ്രതാപവാൻ
 വ്യൂഹ്യ വ്യൂഹം മഹാരാജ സർവതോഭദ്രം ജുദ്ധിമത്
 20 പ്രത്യദ്യാതോ രണേ പാർഥാൻ മദ്രരാജഃ പ്രതാപവാൻ
 വിധുന്വൻ കാർമുകം ചിത്രം ഭാരുപ്ലം വേഗവത്തരം
 21 രഥപ്രവരം ആസ്ഥായ സൈന്ധവാശ്ച മഹാരഥഃ
 തസ്യ സീതാ മഹാരാജ രഥസ്ഥാശോഭയദ് രഥം
 22 സ തേന സംവൃതോ വീരോ രഥേനാമിത്രകർശനഃ
 തസ്ഥൗ ശൂരോ മഹാരാജ പുത്രാണാം തേ ഭയപ്രണാത്
 23 പ്രയാണേ മദ്രരാജോ fഭൂൻ മുഖം വ്യൂഹസ്യ ദംശിതഃ
 മദ്രകൈഃ സഹിതോ വീരൈഃ കർണ പുത്രൈശ് ച ദുർഭയൈഃ
 24 സവ്യേ fഭൂത് കൃതവർമ്മാ ച ത്രിഗർഭൈഃ പരിവാരിതഃ
 ഗൗതമോ ദക്ഷിണേ പാർശ്വേ ശങ്കൈശ് ച യവനൈഃ സഹ
 25 അശ്വത്ഥാമാ പുഷ്പതോ fഭൂത് കാംബോജൈഃ പരിവാരിതഃ
 ദുര്യോധനോ fഭവൻ മധ്യേ രക്ഷിതഃ കരുപുഗവൈഃ
 26 ഹയാനീകേന മഹതാ സൗബലശ് ചാപി സംവൃതഃ
 പ്രയയൗ സർവസൈന്യേന കൈതവ്യശ് ച മഹാരഥഃ
 27 പാണ്ഡവാശ് ച മഹേഷ്യാസാ വ്യൂഹ്യ സൈന്യം അരിന്ദമാഃ
 ത്രിയാ ഭൂത്യാ മഹാരാജ തവ സൈന്യം ഉപാദ്രവൻ
 28 യുഷ്ടദൃക്ലഃ ശിഖണ്ഡീ ച സത്യകിശ് ച മഹാരഥഃ
 ശ്ലയസ്യ വാഹിനീം തുർണം അഭിദുദ്രവുർ ആഹവേ
 29 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ സ്വേനാനീകേന സംവൃതഃ
 ശല്യം ഏവാഭിദുദ്രാവ ജീഘാംസുർ ഭരതർഷഭ
 30 ഹാർദിക്യം തു മഹേഷ്യാസം അർജുനഃ ശത്രുപുഗഹാ

സംസ്കൃത ഗണാംശ് ചൈവ വേഗതോ ിഭിവിദ്യവേ
31 ഗൗതമം ഭീമസേനോ വൈ സോമകാശ് ച മഹാരഥാഃ
അഭ്യുദ്രവന്ത രാജേന്ദ്ര ജീലാംസന്തഃ പരാൻ യുധി
32 മാദ്രീപുത്രൗ തു ശകുനീം ഉല്യകം ച മഹാരഥൗ
സസൈന്യൗ സഹസേനൗ താവ് ഉപതസ്ഥതുർ ആഹവേ
33 തമൈവായുതശോ യോധാസ് താവകാഃ പാണ്ഡവാൻ രണേ
അഭ്യുദ്രവന്ത സങ്കുലോ വിവിധായുധപാണ്ഡവഃ
34 [യു]
ഹതേ ഭീഷ്മേ മഹേഷ്യാസേ ദ്രോണേ കർണേ മഹാരഥേ
കരുഷ്യാൽപാവശിഷ്യേഷു പാണ്ഡവേഷു ച സംയുഗേ
35 സുസംരണ്യേഷു പാർഥേഷു പരാക്രാന്തേഷു സഞ്ജയ
മാമകാനാം പരേഷാം ച കീം ശിഷ്യം അഭവദ് ബലം
36 [സ്]
യഥാ വയം പരേ രാജൻ യുദ്ധായ സമവസ്ഥിതാഃ
യാവച് ചാസീദ് ബലം ശിഷ്യം സംഗ്രാമേ തൻ നിബോധ മേ
37 ഏകാദശ സഹസ്രാണി രഥാനാം ഭരതർഷഭ
ദശ ദന്തി സഹസ്രാണി സപ്ത ചൈവ ശതാനി ച
38 പൂർണേ ശതസഹസ്രേ ദ്വേ ഹയാനാം ഭരതർഷഭ
നരകോദ്യസ് തഥാ തിസ്രോ ബലം ഏതത് തവാഭവത്
39 രഥാനാം ഷട് സഹസ്രാണി ഷട് സഹസ്രാശ് ച കണ്ഠരാഃ
ദശ ചാശ്വസഹസ്രാണി പത്തികോടീ ച ഭാരത
40 ഏതദ് ബലം പാണ്ഡവാനാം അഭവച് ഛേദം ആഹവേ
ഏത ഏവ സമാജഗൂർ യുദ്ധായ ഭരതർഷഭ
41 ഏവം വിഭജ്യ രാജേന്ദ്ര മദ്രരാജമതേ സ്ഥിതാഃ
പാണ്ഡവാൻ പ്രത്യദീയാമ ജയ ഗൃദ്ധാഃ പ്രമന്യവഃ
42 തമൈവ പാണ്ഡവാഃ ശൂരാഃ സമരേ ജിതകാശിനഃ
ഉപയാതാ നരവ്യാഘ്രാഃ പാഞ്ചാലാശ് ച യശസിനഃ
43 ഏവം ഏതേ ബലൗഘേന പരസ്സരവയൈഷിണഃ
ഉപയാതാ നരവ്യാഘ്രാഃ പൂർവാം സന്ധ്യാം പ്രതി പ്രഭോ
44 തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം ഘോരരൂപം ഭയാനകം
താവകാനാം പരേഷാം ച നിഘ്നതാം ഇതരേതരം

അധ്യായം 8

1 [സ്]

തഥ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം കുരൂണാം ഭയവർധനം
 സൃജജയൈഃ സഹ രാജേന്ദ്ര ഘോരം ദേവാസുരോപമം
 2 നരാ രഥാ ഗജഘോരം ച സാദിനശ് ച സഹസ്രശഃ
 വാജിനശ് ച പരാക്രാന്താഃ സമാജഗ്മുഃ പരസ്പരം
 3 നാഗാനാം ഭീമരൂപാണാം ദ്രവതാം നിസ്വനോ മഹാൻ
 അശ്രുതയത യഥാകാലേ ജലദാനാം നദസ്തലേ
 4 നാഗൈർ അഭ്യോഹതാഃ കേ ചിത് സരഥാ രഥിനോ fപതൻ
 വ്യദ്രവന്ത രണേ വീരാ ദ്രാവ്യമാണാ മദോത്കടൈഃ
 5 ഹയഘോരൻ പാദരക്ഷാശ് ച രഥിനസ് തത്ര ശിക്ഷിതാഃ
 ശരൈഃ സമ്പ്രേഷയാം ആസുഃ പരലോകായ ഭാരത
 6 സാദിനഃ ശിക്ഷിതാ രാജൻ പരിവാര്യ മഹാരഥാൻ
 വിചരന്തോ രണേ fഭ്യംഗ്ലൻ പ്രാസശക്ത്യഷ്ടിഭിസ് തഥാ
 7 ധന്വിനഃ പുരുഷാഃ കേ ചിത് സംനിവാര്യ മഹാരഥാൻ
 ഏകം ബഹവ ആസാദ്യ പ്രേഷയേയൂർ യമക്ഷയം
 8 നാഗം രഥവരാശ് ചാന്യേ പരിവാര്യ മഹാരഥാഃ
 സോത്തരായുധിനം ജംഗ്ലർ ദ്രവമാണാ മഹാരഥം
 9 തഥാ ച രഥിനം ക്രൂദ്ധം വികിരന്തം ശരാൻ ബഹുൻ
 നാഗാ ജംഗ്ലർ മഹാരാജ പരിവാര്യ സമന്തതഃ
 10 നാഗോ നാഗം അഭിദ്രത്യ രഥീ ച രഥിനം രണേ
 ശക്തോ തോമരനാരാചൈർ നിജംഗ്ലസ് തത്ര തത്ര ഹ
 11 പാദാതാൻ അവമൃദ്നന്തോ രഥവാരണവാജിനഃ
 രണമധ്യേ വ്യദൃശ്യന്ത കർവന്തോ മഹദ് ആകലം
 12 ഹയാശ് ച പര്യധാവന്ത ചാമരൈർ ഉപശോഭിതാഃ
 ഹംസാ ഹിമവതഃ പ്രസ്മേഹ പിബന്ത ഇവ മേദിനീം
 13 തേഷാം തു വാജിനാം ഭൂമിഃ ഖുരൈശ് ചിത്രാ വിശാം പതേ
 അശോഭത യഥാ നാതീ കരജ ക്ഷതവിക്ഷതാ
 14 വാജിനാം ഖുരശബ്ദേണ രഥേ നേമിസ്വനേന ച
 പത്തീനാം ചാപി ശബ്ദേണ നാഗാനാം ബൃഹ്മിതേന ച
 15 വാദിത്രാണാം ച ഘോഷേണ ശംഖാനാം നിസ്വനേന ച
 അഭവൻ നാദിതാ ഭൂമിർ നിർഘാതിർ ഇവ ഭാരത
 16 ധരഷാം കൂജമാനാനാം നിസ്സിംശാനാം ച ദീപ്യതാം

കവചാനാം പ്രഭാഭീശ് ച ന പ്രാജ്ഞായത കിം ചന
 17 ബഹവോ ബാഹവശ് ചിന്നാ നാഗരാജകരോപമാഃ
 ഉദ്ദേശ്യന്തേ വിവേഷ്യന്തേ വേഗം കർവന്തി ദാരണം
 18 ശിരസാം ച മഹാരാജ പതതാം വസ്യധാതലേ
 ച്യുതാനാം ഇവ താലേഭ്യഃ ഫലാനാം ശ്രൂയതേ സ്വനഃ
 19 ശിരോഭിഃ പതിതൈർ ഭാതി ത്രധിരാർദ്രൈർ വസ്യസരാ
 തപനീയനിഭൈഃ കാലേ നലിനൈർ ഇവ ഭാരത
 20 ഉദ്യുത്തനയനൈസ് തൈസ് തു ഗതസന്തൈഃ സുവിക്ഷന്തൈഃ
 വ്യഭ്രാജത മഹാരാജ പുണ്യരീകൈർ ഇവാവൃതാ
 21 ബാഹുഭീശ് ചന്ദനാദിഗ്ധൈഃ സകേയുരൈർ മഹാധനൈഃ
 പതിതൈർ ഭാതി രാജേന്ദ്ര മഹീ ശക്രധൃജൈർ ഇവ
 22 ഊരുഭീശ് ച നരേന്ദ്രാണാം വിനികൃന്തൈർ മഹാഹവേ
 ഹസ്തിഹസ്തോപമൈർ അനൈഃ സംവൃതം തദ് രണാംഗണം
 23 കബന്ധ ശതസകീർണം ശരന്ത്ര ചാമരശോഭിതം
 സേനാ വനം തച് ഛൂശ്രുഭേ വനം പുഷ്പാചിതം യഥാ
 24 തത്ര യോധാ മഹാരാജ വിചരന്തോ ഹ്യ് അഭീതവത്
 ദൃശ്യന്തേ ത്രധിരാക്താംഗാഃ പുഷ്പിതാ ഇവ കിംശ്രുകാഃ
 25 മാതംഗാശ് ചാപ്യ് അദൃശ്യന്ത ശരതോമര പിഡിതാഃ
 പതന്തസ് തത്ര തത്രൈവ ചിന്നാദ്ര സദൃശാ രണേ
 26 ഗജാനീകം മഹാരാജ വധ്യമാനം മഹാത്മഭിഃ
 വ്യദീര്യത ദിശഃ സർവാ വാതന്തന്നാ ഘനാ ഇവ
 27 തേ ഗജാ ഘനസങ്കാശാഃ പേതൂർ ഉവ്യാം സമന്തതഃ
 വജ്രരുഗ്ണാ ഇവ ബഭുഃ പർവതാ യുഗസക്ഷയേ
 28 ഹയാനാം സാദിഭിഃ സാർധം പതിതാനാം മഹീതലേ
 രാശയഃ സന്ധ്യദൃശ്യന്തേ ഗിരിമാത്രാസ് തതസ് തതഃ
 29 സഞ്ജജേന്ത രണദ്രുമൗ തു പരലോകവഹാ നദീ
 ശോണിതോദാ രഥാവർതാ ധ്വജവൃക്ഷാസഥി ശർകരാ
 30 ഭുജനക്രാ ധനഃ സ്രോതാ ഹസ്തിശൈലാ ഹയോപലാ
 മേദോ മജ്ജാ കർദമിനീ ശരന്ത്ര ഹംസാ ഗദോഡുപാ
 31 കവചോഷ്ണീഷ സഞ്ചന്നാ പതാകാ രുചിരദ്രമാ
 ചക്രചക്രാവലീ ജുഷ്ടാ ത്രിവേണ്ണ ദണ്ഡകാവൃതാ
 32 ശൂരാണാം ഹർഷജനനീ ഭീരുണാം ഭയവർധിനീ
 പ്രാവർത്ത നദീ രൗരാ കരുന്യഞ്ജയസങ്കലാ

33 താം നദീം പിതൃലോകായ വഹന്തിം അതിഭൈരവാം
 തേരുർ വാഹന നൗഭിസ് തേ ശൂരാഃ പരിഘബാഹവഃ
 34 വർതമാനേ തഥാ യുദ്ധേ നിർമര്യാദേ വിശാം പതേ
 ചതുരംഗക്ഷയേ ഘോരേ പൂർവം ദേവാസുരോപമേ
 35 അക്രോശൻ ബാസവാൻ അന്യേ തത്ര തത്ര പരന്തപ
 ക്രോശദ്ഭിർ ബാസവൈശ് ചാന്യേ ഭയാർതാ ന നിവർതിരേ
 36 നിർമര്യാദേ തഥാ യുദ്ധേ വർതമാനേ ഭയാനകേ
 അർജുനോ ഭീമസേനശ് ച മോഹയാം ചക്രതുഃ പരാൻ
 37 സാ വധ്യമാനാ മഹതീ സേനാ തവ ജനാധിപ
 അമുഹ്യത് തത്ര തന്ത്രൈവ യോഷിൻ മദവശാദ് ഇവ
 38 മോഹയിത്യാച താം സേനാം ഭീമ സേനധനഞ്ജയൗ
 ദധൂതുർ വാരിജൗ തത്ര സിംഹനാദം ച നേദതുഃ
 39 ശ്രുത്യൈവ തു മഹാശബ്ദം ധൃഷ്ടദൃശ്ശ ശിഖണ്ഡിനൗ
 ധർമരാജം പുരസ്കൃത്യ മദ്രരാജം അഭിദ്രുതൗ
 40 തത്രാശ്ചര്യം അപശ്യാമ ഘോരരൂപം വിശാം പതേ
 ശല്യേന സംഗതാഃ ശൂരാ യദ് അയുധ്യന്ത ഭാഗശഃ
 41 മാദ്രീപുത്രൗ സരഭസൗ കൃതാസ്തു യുദ്ധദുർമദൗ
 അഭ്യയാതാം ത്വരായുക്തൗ ജീഗീഷന്തൗ ബലം തവ
 42 തതോ ന്യവർതത ബലം താവകം ഭരതർഷഭ
 ശരൈഃ പ്രണന്നം ബഹുധാ പാണ്ഡവൈർ ജീതകാശിഭിഃ
 43 വദ്യമാനാ ചമുഃ സാ തു പുത്രാണാം പ്രേക്ഷതാം തവ
 ഭേജേ ദിശോ മഹാരാജ പ്രണന്നാ ദൃശ്യന്വിഭിഃ
 ഹാഹാകാരോ മഹാഞ്ജജേണ യോധാനാം തവ ഭാരത
 44 തിഷ്ട തിഷ്ടേതി വാഗ് ആസീദ് ദ്രാവിതാനാം മഹാത്മനാം
 ക്ഷത്രിയാണാം തദാന്യോന്യം സംയുഗേ ജയം ഇച്ഛതാം
 ആദ്രവന് ഏവ ഭഗ്നാസ് തേ പാണ്ഡവസ് തവ സൈനികാഃ
 45 ത്യക്ത്വാ യുദ്ധി പ്രിയാൻ പുത്രാൻ ദ്രാതൃൻ അഥ പിതാമഹാൻ
 മാതൃലാൻ ഭാഗിനേയാംശ് ച തഥാ സംബന്ധിബാസവാൻ
 46 ഹയാൻ ദ്വിപാംസ് ത്വരയന്തോ യോധാ ജഗ്മുഃ സമന്തതഃ
 ആത്മത്രാണ കൃതോത്സാഹാസ് താവകാ ഭരതർഷഭ

അധ്യായം 9

1 [സ്]

തത് പ്രാഭസം ബലം ദൃഷ്ട്വാ മദ്രരാജഃ പ്രതാപവാൻ
ഉവാച സാരഥിം തുർണം ചോദയാശ്വാൻ മഹാജവാൻ
2 ഏഷ തിഷ്ഠതി വൈ രാജാ പാണ്ഡുപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
ഛരത്രേണ ധ്രിയമാണേന പാണ്ഡുരേണ വിരാജതാ
3 അത്ര മാം പ്രാപയ ക്ഷിപ്രം പശ്യാ മേ സാരഥേ ബലം
ന സമർഥാ ഹി മേ ക്ഷിപ്രം പശ്യ മേ സാരഥേ ബലം
ന സമർഥാ ഹി മേ പാർഥഃ സ്ഥാതും അദ്യ പുരോ യുധി
4 ഏവം ഉക്തസ് തതഃ പ്രായാൻ മദ്രരാജസ്യ സാരഥിഃ
യത്ര രാജാ സത്യസന്ധോ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
5 ആപതന്തം ച സഹസാ പാണ്ഡവാനാം മഹദ് ബലം
ദധാദൈകോ രണേ ശല്യോ വേലേവോദ്ധ്യതം അർണവം
6 പാണ്ഡവാനാം ബലൗഘസ് തു ശല്യം ആസാദ്യ മാരിഷ
വ്യതിഷ്ഠത തദാ യുദ്ധേ സിന്ധോർ വേഗ ഇവാചലം
7 മദ്രരാജം തു സമരേ ദൃഷ്ട്വാ യുദ്ധായ വിഷ്ഠിതം
കരവഃ സംന്യവർത്തത മൃത്യും കൃത്വാ നിവർത്തനാം
8 തേഷു രാജൻ നിവൃത്തേഷു വ്യൂഢാനീകേഷു ഭാഗശഃ
പ്രാവർത്തത മഹാരൗദ്രഃ സംഗ്രാമഃ ശോണിതോദകഃ
സമാർച്ഛച്ഛ് ചിത്രസേനേന നകലോ യുദ്ധദുർമദഃ
9 തൗ പരസ്പരം ആസാദ്യ ചിത്രകാർമുകധാരിണൗ
മോഘാവ് ഇവ യഥോദ്യുത്തൗ ദക്ഷിണോത്തര വർഷിണൗ
10 ശരതോയൈഃ സിഷിചതുസ് തൗ പരസ്പരം ആഹവേ
നാന്തരം തത്ര പശ്യാമി പാണ്ഡവസ്യേതരസ്യ വാ
11 ഉഭൗ കൃതാസ്ത്രൗ ബലിനൗ രഥചര്യൗ വിശാരദൗ
പരസ്പരവധേ യത്തൗ ഛിദ്രാൻ വേഷണതത്പരൗ
12 ചിത്രസേനസ് തു ഭല്ലേന പീതേനാ നിശിതേന ച
നകലസ്യ മഹാരാജ മുഷ്ടിദേശേ ിച്ഛിനദ് ധനുഃ
13 അഥൈനം ഛിന്നധന്വാനം രക്തപുംബൈഃ ശിലാശിരൈഃ
ത്രിഭിഃ ശരൈർ അസംദ്രാന്തോ ലലാഭേ വൈ സമർപയത്
14 ഹയാംഗ് ചാസ്യ ശരൈസ് തീക്ഷ്ണഃ പ്രേഷയാം ആസ മൃത്യവേ
തഥാ ധ്വജം സാരഥിം ച ത്രിഭിസ് ത്രിഭിർ അപാതയത്
15 സ ശത്രുഭജ നിർമുക്തൈർ ലലാടസ്ഥസ് ത്രിഭിഃ ശരൈഃ

നകലഃ ശൃശൃഭേ രാജംസ് ത്രിശൃംഗ ഇവ പർവതഃ
 16 സ ഹിന്നധന്യാ വിരഥഃ ഖഡ്ഗം ആദായ ചർമ ച
 രഥാദ് അവതരദ് വീരഃ ശൈലാഗ്രാദ് ഇവ കേസരീ
 17 പദ്ഭ്യാം ആപതതസ് തസ്യ ശരവൃഷ്ടിം അവാസൃജത്
 നകലോ ിപ്യ് അഗ്രസത്താം വൈ ചർമാണാ ലഘുവിക്രമഃ
 18 ചിത്രസേനരഥം പ്രാപ്യ ചിത്രയോധീ ജിതശ്രമഃ
 ആരുരോഹ മഹാബാഹുഃ സർവസൈന്യസ്യ പശ്യതഃ
 19 സകണ്ഡലം സമൂകടം സുനസം സ്വായതേക്ഷണം
 ചിത്രസേനശീരഃ കായാദ് അപാഹരത പാണ്ഡവഃ
 സ പപാത രഥോപസ്ഥാദ് ദിവാകരസമപ്രഭഃ
 20 ചിത്രസേനം വിശസ്തം തു ദൃഷ്ട്വാ തത്ര മഹാരഥാഃ
 സാദ്ധു വാദസ്വനാംഗ് ചക്രഃ സിംഹനാദാംഗ് ച പൃഷ്ഠലാൻ
 21 വിശസ്തം ഭ്രാതരം ദൃഷ്ട്വാ കർണ പുത്രൗ മഹാരഥൗ
 സുഷേണഃ സത്യസേനഗ് ച മുഞ്ചന്തു നിശിതാഞ് ശരാൻ
 22 തതോ ിഭ്യധാവതാം തുർണം പാണ്ഡവം രഥിനാം വരം
 ജീലാംസന്തു യഥാ നാഗം വ്യാഘ്രൗ രാജൻ മഹാവനേ
 23 താവ് അഭ്യധാവതാം തീക്ഷ്ണൗ ദ്വാവ് അപ്യ് ഏനം മഹാരഥം
 ശരൗഘാൻ സമ്യഗ് അസ്യന്തു ജീമുതു സലിലം യഥാ
 24 സ ശരൈഃ സർവതോ വിഭുഃ പ്രഹൃഷ്ട ഇവ പാണ്ഡവഃ
 അന്യത് കാർമുകം ആദായ രഥം ആരുഹ്യ വീര്യവാൻ
 അതിഷ്ഠത രണേ വീരഃ ക്രൂദ്ധ രൂപ ഇവാന്തകഃ
 25 തസ്യ തൗ ഭ്രാതരൗ രാജഞ് ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 രഥം വിശകലീകർതും സമാരണ്ണൗ വിശാം പതേ
 26 തഃ പ്രഹസ്യ നകലഗ് ചതുർഭിഗ് ചതുരോ രണേ
 ജഘാന നിശിതൈസ് തീക്ഷ്ണൈഃ സത്യസേനസ്യ വാജിനഃ
 27 തഃ സന്ധായ നാരാചം ആകൃപുംഖം ശിലാശിതം
 ധനഗ് ചിച്ഛേദ രാജേന്ദ്ര സത്യസേനസ്യ പാണ്ഡവഃ
 28 അഥാന്യം രഥം ആസ്ഥായ ധനർ ആദായ ചാപരം
 സത്യസേനഃ സുഷേണഗ് ച പാണ്ഡവം പര്യധാവതാം
 29 അവിധ്യത് താവ് അസംഭ്രാന്തു മാദ്രീപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 ദ്വാഭ്യാം ദ്വാഭ്യാം മഹാരാജ ശരാഭ്യാം രണമൂർധനി
 30 സുഷേണഗ് തു തതഃ ക്രൂദ്ധഃ പാണ്ഡവസ്യ മഹദ് ധനഃ
 ചിച്ഛേദ പ്രഹസൻ യുദ്ധേ ക്ഷുരപ്രേണ മഹാരഥഃ

31 അമാന്യദ് ധനുർ ആദായ നകലഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
സുഷേണം പഞ്ചഭിർ വിദ്ധ്യാ ധ്വജം ഏകേന ചിച്ഛിദേ
32 സത്യസേനസ്യ ച ധനുർ ഹസ്താവാപം ച മാരിഷ
ചിച്ഛേദ തരസാ യുദ്ധേ തത ഉച്ചക്രൂശൂർ ജനാഃ
33 അമാന്യദ് ധനുർ ആദായ വേഗഘ്നം ഭാരസാധനം
ശരൈഃ സഞ്ചമാദയാം ആസ സമന്താത് പാണ്ഡുനന്ദനം
34 സംനിവാര്യ തു താൻ ബാണാൻ നകലഃ പരവീരഹാ
സത്യസേനം സുഷേണം ച ദ്വാഭ്യാം ദ്വാഭ്യാം അവിധ്യത
35 താവ് ഏനം പ്രത്യവിയ്യേതാം പൃഥക്പൃഥഗ് അജിഹമശൈഃ
സാരഥിം ചാസ്യ രാജേന്ദ്ര ശരൈർ വിവ്യധതുഃ ശിന്തൈഃ
36 സത്യസേനോ രഥേഷാം തു നകലസ്യാ ധനുസ് തഥാ
പൃഥക് ശരാഭ്യാം ചിച്ഛേദ കൃതഹസ്തഃ പ്രതാപവാൻ
37 സ രഥേ fതിരഥസ് തീഷ്ഠൻ രഥശക്തിം പരാമൃശത്
സ്വർണദണ്ഡാം അകണ്യാഗ്രാം തൈലധൗതാം സുനിർമലാം
38 ലേലിഹാനാം ഇവ വിഭോ നാഗകന്യാം മഹാവിഷാം
സമുദ്യമ്യ ച ചിക്ഷേപ സത്യസേനസ്യ സംയുഗേ
39 സാ തസ്യ ഹൃദയം സംഖ്യേ ബിഭേദ ശതയാ നൃപ
സ പപാത രഥാദ് ഭൂമൗ ഗതസന്തോ fൽപചേതനഃ
40 ഭ്രാതരം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ സുഷേണഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
അഭ്യവർഷച് ഛരൈസ് തൂർണം പദാതിം പാണ്ഡുനന്ദനം
41 നകലം വിരഥം ദൃഷ്ട്വാ ദ്രൗപദേയോ മഹാബലഃ
സുത സോമോ fഭിദുദ്രാവ പരീപ്ലൻ പിതരം രണേ
42 തതോ fധിരഹ്യ നകലഃ സുത സോമസ്യ തം രഥം
ശൂശ്രുഭേ ഭരതശ്രേഷ്ഠോ ഗിരിന്ദമ ഇവ കേസരി
സോ fന്യത് കാർമുകം ആദായ സുഷേണം സമയോധയത്
43 താവ് ഉഭൗ ശരവർഷാഭ്യാം സമാസാദ്യ പരസ്പരം
പരസ്പരവധേ യതം ചക്രതുഃ സുമഹാരഥൗ
44 സുഷേണസ് തു തതഃ ക്രൂദ്ധഃ പാണ്ഡവം വിശിഖൈസ് ത്രിഭിഃ
സുത സോമം ച വിംശത്യോ ബാഹോർ ഉരസി ചാർപയത്
45 തതഃ ക്രൂദ്ധോ മഹാരാജ നകലഃ പരവീരഹാ
ശരൈസ് തസ്യ ദിശഃ സർവാശ് ഛാദയാം ആസ വീര്യവാൻ
46 തതോ ഗൃഹീത്യാ തീക്ഷ്ണാഗ്രം അർധചന്ദ്രം സുതേജനം
സ വേഗയുക്തം ചിക്ഷേപ കർണ പുത്രസ്യ സംയുഗേ

47 തസ്യ തേനാ ശിരഃ കായാജ്ജഹാര നൃപസത്തമ
 പശ്യതാം സർവ്വസൈന്യാനാം തദ് അദ്ഭുതം ഇവാഭവത്
 48 സ ഹതഃ പ്രാപതദ് രാജൻ നകലേന മഹാത്മനാ
 നദീവേഗാദ് ഇവാത്സഗ്ണസ് തീരജഃ പാദപോ മഹാൻ
 49 കർണ പുത്രവധം ദൃഷ്ട്വാ നകലസ്യ ച വിക്രമം
 പ്രദുദ്രാവ യോത് സേനാ താവകീ ഭരതർഷഭ
 50 താം തു സേനാം മഹാരാജ മദ്രരാജഃ പ്രതാപവാൻ
 അപാലയദ് രണേ ശൂരഃ സേനാപതിർ അരിന്ദമഃ
 51 വിഭീസ് തസ്ഥൗ മഹാരാജ വ്യവസ്ഥാപ്യ ച വാഹിനീം
 സിംഹനാദം ഭൃശം കൃത്വാ ധനഃ ശബ്ദം ച ദാത്തനം
 52 താവകാഃ സമരേ രാജൻ രക്ഷിതാദൃശ ധന്വനാ
 പ്രത്യദ്യുയുർ അരാതീംസ് തേ സമന്താദ് വിഗതവ്യഥാഃ
 53 മദ്രരാജം മഹേഷ്വാസം പരിവാര്യ സമന്തതഃ
 സ്ഥിതാ രാജൻ മഹാസേനാ യോദ്ധുകാമാഃ സമന്തതഃ
 54 സാത്യകീർ ഭിമ സേനഗ് ച മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 യുധിഷ്ഠിരം പുരസ്കൃത്യ ഹ്രീനേഷേധം അരിന്ദമം
 55 പരിവാര്യ രണേ വിരാഃ സിംഹനാദം പ്രചക്രിരേ
 ബാണശബ്ദരവാംഗ് ചോഗ്രാൻ ക്ഷേപധാം ച വിവിധാൻ ദധുഃ
 56 തഥൈവ താവകാഃ സർവേ മദ്രാധിപതിം അഞ്ജസാ
 പരിവാര്യ സുസംരബ്ധാഃ പുനർ യുദ്ധാം അരോച്ചയൻ
 57 തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം ഭീരൂണാം ഭയവർധനം
 താവകാനാം പരേഷാം ച മൃത്യും കൃത്വാ നിവർത്തനം
 58 യഥാ ദേവാസുരം യുദ്ധം പൂർവം ആസീദ് വിശാം പതേ
 അഭീതാനാം തഥാ രാജൻ യമ രാഷ്ട്രവിവർധനം
 59 തതഃ കപിധ്യജോ രാജൻ ഹത്യാ സംശപ്തകാൻ രണേ
 അഭ്യദ്രവത താം സേനാം കൗരവീം പാണ്ഡുനന്ദനഃ
 60 തഥൈവ പാണ്ഡവാഃ ശേഷാ ധൃഷ്ടദ്യുമ്പുപുരോഗമഃ
 അഭ്യധാവന്ത താം സേനാം വിസൃജന്തഃ ശിതാഞ് ശരാൻ
 61 പാണ്ഡവൈർ അവകീർണാനാം സാംമോഹഃ സമജായത
 ന ച ജാജ്ഞൂർ അനീകാനി ദിശോ വാ പ്രദിഗസദ് തഥാ
 62 ആപുര്യമാണാ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ പാണ്ഡവ ചോദിന്തൈഃ
 ഹതപ്രവീരാ വിധ്യസ്താ കീര്യമാണാ സമന്തതഃ
 കൗരവ്യ് അവധ്യത ചമുഃ പാണ്ഡുപുത്രൈർ മഹാരഥൈഃ

63 തമൈവ പാണ്ഡവീ സേനാ ശരൈ രാജൻ സമന്തതഃ
 രണേ ഫഹന്യത പുത്രൈസ് തേ ശതശോ ഫഥ സഹസ്രശഃ
 64 തേ സേനേ ഭൃശസന്തപ്തേ വധ്യമാനേ പരസ്സരം
 വ്യാകുലേ സമപദ്യേതാം വർഷാസു സരിതാവ് ഇവ
 65 ആവിവേശ തതസ് തീവ്രം താവകാനാം മഹദ് ഭയം
 പാണ്ഡവാനാം ച രാജേന്ദ്ര തഥാ ഭൂതേ മഹാഹവേ

അധ്യായം 10

1 [സ്]

തസ്തിൻ വില്വലിതേ സൈന്യേ വധ്യമാനേ പരസ്സരം

ദ്രവമാണേഷു യോധേഷു നിനദത്സു ച ദന്തിഷു

2 ക്ഷുഭതാം സ്തനതാം ചൈവ പദാതീനാം മഹാഹവേ

വിദ്രുതേഷു മഹാരാജ ഹയേഷു ബഹുധാ തദാ

3 പ്രക്ഷയേ ദാരുണേ ജാതേ സംഹാരേ സർവദേഹിനാം

നാനാശസ്ത്രസമാവാപേ വ്യതിഷക്ത രഥദിപേ

4 ഹർഷണേ യുദ്ധശൗണ്ഡാനാം ഭീരൂണാം ഭയവർധനേ

ഗാഹമാനേഷു യോധേഷു പരസ്സരവധൈഷിഷു

5 പ്രാണാദാനേ മഹാഘോരേ വർതമാനേ ദുരോദരേ

സംഗ്രാമേ ഘോരരൂപേ തു യമ രാഷ്ട്രവിവർധനേ

6 പാണ്ഡവാസ് താവകം സൈന്യം വ്യധമൻ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ

തമൈവ താവകാ യോധാ ജഗൗഃ പാണ്ഡവസൈനികാൻ

7 തസ്തിംസ് തഥാ വർതമാനേ യുദ്ധേ ഭീരു ഭയാവഹേ

പൂർവാഹ്ണേ ചൈവ സമ്പ്രാപ്തേ ഭാസ്തരോദയനം പ്രതി

8 ലബ്ധലക്ഷ്യാഃ പരേ രാജൻ രക്ഷിതാശ് ച മഹാത്മനാ

അയോധയംസ് തവ ബലം മൃത്യും കൃത്വാ നിവർതനം

9 ബലിഭിഃ പാണ്ഡവൈർ ദ്രുപ്തൈർ ലബ്ധലക്ഷ്യാഃ പ്രഹാരിഭിഃ

കൗരവ്യ് അസീദത് പൃതനാ മൃഗീവാഗ്നിസമാകലാ

10 താം ദൃഷ്ട്വാ സീദതീം സേനാം പങ്കേ ഗാം ഇവ ദുർബലാം

ഉജ്ജിഹീർഷ്യസ് തദാ ശല്യഃ പ്രായത് പാണ്ഡുചമുഃ പ്രതി

11 മദ്രരാജസ് തു സക്രമോ ഗൃഹീത്വാ ധനൻ ഉത്തമം

അഭ്യദ്രവത സംഗ്രാമേ പാണ്ഡവാൻ ആതതായിനഃ

12 പാണ്ഡവാശ് ച മഹാരാജ സമരേ ജിതകാശിനഃ

മദ്രരാജം സമാസാദ്യ വിവ്യധൂർ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ

13 തതഃ ശരശന്തൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ മദ്രരാജോ മഹാബലഃ

അർദയാം ആസ താം സേനാം ധർമരാജസ്യ പശ്യതഃ

14 പ്രാദുരാസംസ് തതോ രാജൻ നാനാരൂപണ്യ് അനേകശഃ

ചചാല ശബ്ദം കുർവാണാ മഹീ ചാപി സപർവതാ

15 സദന്ധ ശൂലാ ദീപ്താഗ്രാഃ ശീര്യമാണാഃ സമന്തതഃ

ഉൽകാ ഭൂമിം ദിവഃ പേതുർ ആഹത്യ രവിമണ്ഡലം

16 മൃഗശ് ച മാഹിഷാശ് ചാപി പക്ഷിണശ് ച വിശാം പതേ

അപസവ്യം തദാ ചക്രഃ സേനാം തേ ബഹുശോ നൃപ
 17 തതസ് തദ് യുദ്ധം അത്യഗ്രം അഭവത് സംഘചാരിണാം
 തഥ സർവാണ്യ് അനീകാനി സംനിപത്യ ജനാധിപ
 അഭ്യയഃ കൗരവാ രാജൻ പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീം
 18 ശല്യസ് തു ശരവർഷേണ വർഷന് ഇവ സഹസ്രദ്രക്
 അഭ്യവർഷദ് അദിനാത്മാ കന്തിപുത്രം യുധിഷ്ഠിരം
 19 ഭീമസേനം ശരൈശ് ചാപി രക്തപുഷ്പൈഃ ശിലാശിതഃ
 ദ്രൗപദേയാംസ് തഥാ സർവാൻ മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 20 ധൃഷ്ടദൃക്നം ച ശൈനേയം ശിഖണ്ഡിനം അഥാപി ച
 ഏകൈകം ദശഭീർ ബാണൈർ വിവ്യായ ച മഹാബലഃ
 തതോ ഫസ്തജദ് ബാണവർഷം ഘർമാന്തേ മഘവാൻ ഇവ
 21 തതഃ പ്രഭദ്രകാ രാജൻ സോമകാശ് ച സഹസ്രശഃ
 പതിതാഃ പാത്യമാനാശ് ച ദൃശ്യന്തേ ശല്യ സായകൈഃ
 22 ഭ്രമരാണാം ഇവ വ്രാതാഃ ശലഭാനാം ഇവ വ്രജാഃ
 ഹ്രാദിന്യ ഇവ മേഘേഭ്യഃ ശല്യസ്യ നൃപതഞ് ശരാഃ
 23 ദ്വിരദാസ് തുരഗാശ് ചാർതാഃ പത്തയോ രഥിനസ് തഥാ
 ശല്യസ്യ ബാണൈർ നൃപതൻ ബഭ്രുവർ വ്യനദംസ് തഥാ
 24 ആവിഷു ഇവ മദ്രേശോ മന്യൂനാ പൗരഷേണ ച
 പ്രാച്ഛാദയദ് അരീൻ സംഖ്യേ കാലസൃഷ്ട ഇവാന്തകഃ
 വിനർദ്ദമാനോ മദ്രേശോ മേഘഹ്രാദോ മഹാബലഃ
 25 സ വധ്യമാനാ ശല്യേന പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീ
 അജാതശത്രും കൗന്തേയം അഭ്യധാവദ് യുധിഷ്ഠിരം
 26 താം സമർപ്യ തതഃ സംഖ്യേ ലഘുഹസ്തഃ ശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 ശരവർഷേണ മഹതാ യുധിഷ്ഠിരം അപീഡയത്
 27 തം ആപതന്തം പത്തുശൈഃ ക്രുദ്ധോ രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 അവാറയച് ഛരൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ മന്തം ദ്വിപം ഇവാങ്കശൈഃ
 28 തസ്യ ശല്യഃ ശരം ഘോരം മുമോചാശീവിഷോപമം
 സോ ഫദ്യവീധ്യൻ മഹാത്മാനം വേഗേനാഭ്യപതച് ച ഗാം
 29 തതോ വൃകോദരഃ ക്രുദ്ധഃ ശല്യം വിവ്യായ സപ്തഭിഃ
 പഞ്ചഭിഃ സഹദേവസ് തു നകലോ ദശഭിഃ ശരൈഃ
 30 ദ്രൗപദേയാശ് ച ശത്രുപ്ലം ശൂരം ആർതായനീം ശരൈഃ
 അഭ്യവർഷൻ മഹാഭാഗം മേഘാ ഇവ മഹീധരം
 31 തതോ ദൃഷ്ട്വാ തുദ്യമാനം ശല്യം പാർമൈഃ സമന്തതഃ

കൃതവർമ്മാ കൃപസ് ചൈവ സങ്ക്രമോവ് അഭ്യയാവതാം
 32 ഉല്പകസ് ച പതത്രീ ച ശകുനിസ് ചാപി സൗബലഃ
 സ്മയമാനസ് ച ഗനകൈർ അശ്വത്ഥാമാ മഹാരഥഃ
 തവ പുത്രാസ് ച കാർത്യായ്യാന ജ്ജമപഃ ശല്യം ആഹവേ
 33 ഭീമസേനം ത്രിഭിർ വിദ്ധ്യാ കൃതവർമ്മാ ശിലീമുഖൈഃ
 ബാണവർണേണ മഹതാ ക്രൂദ്ധ രൂപം അവാരയത്
 34 ധൃഷ്ടദൃക്തം കൃപഃ ക്രമോ ബാണവർണൈർ അപീഡയത്
 ദ്രൗപദേയാംസ് ച ശകുനിർ യമൗ ച ദ്രൗണീർ അഭ്യയാത്
 35 ദുര്യോധനോ യുധാം ശ്രേഷ്ഠാവ് ആഹവേ കേശവാർജ്ജുനൗ
 സമഭ്യയാദ് ഉഗ്രതേജഃ ശരൈസ് ചാഭ്യഹനദ് ബലി
 36 ഏവം ദ്വന്ദ്വ ശതാന്യ് ആസംസ് ത്വദീയാനാം പരിഃ സഹ
 ഘോരരൂപാണി ചിത്രാണി തത്ര തത്ര വിശാം പതേ
 37 ഭൃശ്യ വർണാഞ്ജ്ജലാനാശ്യാൻ ഭോജോ ഭീമസ്യ സംയുഗേ
 സോ ഫവതീര്യ രഥോപസ്ഥാദ് ധതാശഃ പാണ്ഡനന്ദനഃ
 കാലോ ദണ്ഡം ഇവോദ്യമ്യ ഗദാപാണീർ അയ്യുധത
 38 പ്രമുഖേ സഹദേവസ്യ ജ്ജലാനാശ്യാംസ് ച മദ്രാദ്
 തതഃ ശല്യസ്യ തനയം സഹദേവോ ഫസിനാവധീത്
 39 ഗൗതമഃ പുനർ ആചാര്യോ ധൃഷ്ടദൃക്തം അയോധയത്
 അസംഭ്രാന്തം അസംഭ്രാന്തോ യത്തവാൻ യത്തവത്തരം
 40 ദ്രൗപദേയാംസ് തഥാ വീരാൻ ഏകൈകം ദശഭിഃ ശരൈഃ
 അവിധ്യദ് ആചാര്യ സുതോ നാതിക്രൂഢഃ സ്മയന് ഇവ
 41 ശല്യോ ഫപി രാജൻ സങ്ക്രമോ നിഘ്നൻ സോമക പാണ്ഡവാനർ
 പുനർ ഏവ ശിതൈർ ബാണൈർ യുധിഷ്ഠിരം അപീഡയത്
 42 തസ്യ ഭീമോ രണേ ക്രൂഢഃ സന്ദഷ്ട ദശനച് ഛരഃ
 വിനാശായാഭിസന്ധായ ഗദാം ആദത്ത വീര്യവാൻ
 43 യമദണ്ഡപ്രതീകാശാം കലരാത്രീം ഇവോദ്യതാം
 ഗജവാജിമനുഷ്യാണാം പ്രാണാന്ത കരണീം അപി
 44 ഹേമപട്ട പരിക്ഷിപ്താം ഉൽകാം പ്രജ്വലിതാം ഇവ
 ശൈക്യാം വ്യാലീം ഇവാത്യഗ്രാം വജ്രകൽപാം അയോ മയീം
 45 ചന്ദനാഗൃപകാക്താം പ്രമദാം ഇഘ്നിതാം ഇവ
 വസാ മേദോ മൃഗാദിഗ്ധാം ജീഹ്വാം വൈവസ്വതീം ഇവ
 46 പട്ട ഘണ്ടാ രവ ശതാം വാസവീം അശനീം ഇവ
 നിർമുക്താശീവിഷാകാരാം പൃക്താം ഗജമദൈർ അപി

47 ത്രാസനീം രിപുസൈന്യാനാം സ്വസൈന്യപരിഹർഷിണീം
 മനുഷ്യലോകേ വിഖ്യാതാം ഗിരിശ്രംഗവിദാരിണീം
 48 യയാ കൗലാസ ഭവനേ മഹേശ്വര സഖം ബലീ
 ആഹ്വയാം ആസ കൗന്തേയഃ സങ്കുലം അലകാധിപം
 49 യയാ മായാവിനോ ദൃപ്താൻ സുബഹുൻ ധനദാലയേ
 ജ്വലാന ഗൃഹ്യകാൻ ക്രുദ്ധോ മന്ദാരാർഥേ മഹാബലഃ
 നിവാര്യമാണോ ബഹുഭീർ ദ്രൗപദ്യാഃ പ്രിയം ആസ്ഥിതഃ
 50 താം വജ്രം മണിരത്നൗലാം അഷ്ടാശ്രിം വജ്രഗൗരവാം
 സമുദ്യമ്യ മഹാബാഹുഃ ശല്യം അഭ്യഭുവദ് രണേ
 51 ഗദയാ യുദ്ധകശലസ് തയാ ദാരുണനാദയാ
 പോഠയാം ആസ ശല്യസ്യ ചതുരോ ിശ്യാൻ മഹാജവാൻ
 52 തതഃ ശല്യോ രണേ ക്രുദ്ധഃ പീനേ വക്ഷസി തോമരം
 നിചഖാന നദൻ വീരോ വർമ ഭിത്ത്യാ ച സോ ിഭ്യഗാത്
 53 വൃകോദരസ് ത് അസ്മദ്രാതസ് തം ഏവോദ്ധൃത്യ തോമരം
 യന്താരം മദ്രരാജസ്യ നിർബിഭേദ തതോ ഹൃദി
 54 സ ഭിന്നവർമ്മാ അധീരം വമൻ വിത്രസ്തമാനസഃ
 പപാതാഭിമുഹോ ദീനോ മദ്രരാജസ് ത് അപാക്രമത്
 55 കൃതപ്രതികൃതം ദൃഷ്ട്യാ ശല്യോ വിസ്മിതമാനസഃ
 ഗദാം ആശ്രിത്യ ധീരാത്മാ പ്രത്യമിത്രം അവൈക്ഷത
 56 തതഃ സുമനസഃ പാർഥാ ഭീമസേനം അപൂജയൻ
 തദ് ദൃഷ്ട്യാ കർമ്മസംഗ്രാമേ ഘോരം അക്ലീഷ്ടകർമ്മണഃ

അധ്യായം 11

1 [സ്]

പീഡിതേ ധർമ്മരാജേ തു മദ്രരാജേന മാരിഷ
സാത്യകിർ ഭീമസേനസ് ച മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
പരിവാര്യ രഥൈഃ ശല്യോ പീഡയാം ആസുർ ആഹവേ
2 തം ഏകം ബഹുഭീർ ദൃഷ്ട്വ പീഡ്യമാനം മഹാരഥൈഃ
സാധുവാദോ മഹാഞ്ജജേണ സിദ്ധാസ് ചാസൻ പ്രഹർഷിതാഃ
ആശര്യം ഇത്യ അഭാഷാന്ത മുനയസ് ചാപി സംഗതാഃ
3 ഭീമസേനോ രണേ ശല്യം ശല്യ ഭൂതം പരാക്രമേ
ഏകേന വിദ്ധ്യാ ബാണേന പുനർ വിവ്യായ സപ്തഭിഃ
4 സാത്യകിസ് ച ശതേനൈനം ധർമ്മപുത്ര പരീപ്തൗ
മദ്രേശ്വരം അവാകീര്യ സിംഹനാദം അഥാനദത്
5 നക്ഷലഃ പഞ്ചഭിസ് ചൈനാം സഹദേവസ് ച സപ്തഭിഃ
വിദ്ധ്യാ തം തു തതസ് തൂർണം പുനർ വിവ്യായ സപ്തഭിഃ
6 സ തു ശൂരോ രണേ യത്തഃ പീഡിതസ് തൈർ മഹാരഥൈഃ
വിക്രഷ്ട്യ കാർമുകം ഘോരം വേഗാല്പാം ഭാരസായനം
7 സാത്യകിം പഞ്ചവിംശത്യാ ശല്യോ വിവ്യായ മാരിഷാ
ഭീമസേനം ത്രിസപ്തത്യാ നക്ഷലം സപ്തഭിസ് തഥാ
8 തതഃ സവിശിഖം ചാപം സഹദേവസ്യ ധന്വിനഃ
ഛിത്തയാ ഭല്ലേന സമരേ വിവ്യായൈനം ത്രിസപ്തഭിഃ
9 സഹദേവസ് തു സമരേ മതുലം ഭൂരി വർചസം
സജ്യം അന്യദ് ധനഃ കൃത്യാ പഞ്ചഭിഃ സമതാഡയത്
ശരൈർ ആശീവിഷാകാരൈർ ജ്വലജ്ജ്വലനസംനിഭൈഃ
10 സാരഥിം ചാസ്യ സമരേ ശരേണാനതപർവണാ
വിവ്യായ ഭൃഗസങ്ക്രമസ് തം ച ഭൂയസ് ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
11 ഭീമസേനസ് ത്രിസപ്തത്യാ സാത്യകിർ നവഭിഃ ശരൈഃ
ധർമ്മരാജസ് തഥാ ഷഷ്ട്യാ ഗതേ ശല്യം സമർപയത്
12 തതഃ ശല്യോ മഹാരാജ നിർവിധസ് തൈർ മഹാരഥൈഃ
സുസ്രാവ രധിരം ഗാത്രൈർ ഗൈരികം പർവതോ യഥാ
13 താം ച സർവാൻ മഹേഷ്യാസാൻ പഞ്ചഭിഃ പഞ്ചഭിഃ ശരൈഃ
വിവ്യായ തരസാ രാജംസ് തദ് അദ്ഭുതം ഇവാഭവത്
14 തതോ fപരേണ ഭല്ലേന ധർമ്മപുത്രസ്യ മാരിഷ
ധാനസ് ചിച്ഛേദ സമരേ സാജ്യം സ സുമഹാരഥഃ

15 അമാന്യദ് യനർ ആദായ ധർമപുത്രോ മഹാരഥഃ
 സാശ്വസൃത ധ്വജരഥം ശല്യം പ്രാച്ഛാദയച് ഛരൈഃ
 16 സച് ഛാദ്യമാനഃ സമരേ ധർമപുത്രസ്യ സായകൈഃ
 യുധിഷ്ഠിരം അമാവീദ്യദ് ദശഭിർ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 17 സാത്യകിസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധോ ധർമാ പുത്രേ ശരാർദിതേ
 മദ്രാണാം അധിപം ശൂരം ശരൗഘൈഃ സമവാരയത്
 18 സ സാത്യകേഃ പ്രചിച്ഛേദ ക്ഷുരപ്രേണ മഹദ് യനഃ
 ഭീമസേനമുഖാംസ് താംഗ് ച ത്രിഭിസ് ത്രിഭിർ അതാവയത്
 19 തസ്യ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ സാത്യകിഃ സത്യവിക്രമഃ
 തോമരം പ്രേഷയാം ആസ സ്വർണാ ദണ്ഡം മഹാധനം
 20 ഭീമസേനോ ിഥ നാരാചം ജ്വലന്തം ഇവ പനഗം
 നകലഃ സമരേ ശക്തിം സഹദേവോ ഗദാം ശുഭാം
 ധർമരാജഃ ശതൗല്ലീം തു ജീശലാംസുഃ ശല്യം ആഹവേ
 21 താൻ ആപതത ഏവാശ്രു പഞ്ചാനാം വൈ ഭജച്യതാൻ
 സാത്യകിപ്രഹിതം ശല്യോ ഭല്ലൈസ് ചിച്ഛേദ തോമരം
 22 ഭീമേന പ്രഹിതം ചാപി ശരം കനകഭ്രൂഷണം
 ദ്വിധാ ചിച്ഛേദ സമരേ കൃതഹസ്തഃ പ്രതാപവാൻ
 23 നകല പ്രേഷിതാം ശക്തിം ഹേമദണ്ഡാം ഭയാവഹാം
 ഗദാം ച സഹദേവേന ശരൗഘൈഃ സമവാരയത്
 24 ശരാഹ്യാം ച ശതൗല്ലീം താം രാജന്തൗ ചിച്ഛേദ ഭാരത
 പശ്യതാം പാണ്ഡുപുത്രാണാം സിംഹനാദം നനാദ ച
 നാമൃഷ്യത് തം തു ശൈനേയഃ ശത്രോർ വിജയം ആഹവേ
 25 അമാന്യദ് യനർ ആദായ സാത്യകിഃ ക്രോധമൂർഛിതഃ
 ദ്വാഭ്യോ മദ്രേശ്വരം വിദ്ധ്യാ സാരഥിം ച ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 26 തതഃ ശല്യോ മഹാരാജ സർവാംസ് താൻ ദശഭിഃ ശരൈഃ
 വിവ്യാധ സുഭൃശം ക്രുദ്ധസ് തോത്തൈർ ഇവ മഹാദ്രിപാൻ
 27 തേ വാര്യമാണാഃ സമരേ മദ്രരാജ്ഞാ മഹാരഥാഃ
 ന ശേകഃ പ്രമുഖേ സ്ഥാതും തസ്യ ശത്രുനിഷ്ഠനാഃ
 28 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ ദൃഷ്ട്വാ ശല്യസ്യ വിക്രമം
 നിഹതാൻ പാണ്ഡവാൻ മേനേ പാഞ്ചാലാൻ അഥ സൃഞ്ജയാൻ
 29 തതോ രാജൻ മഹാബാഹുർ ഭീമസേനഃ പ്രതാപവാൻ
 സത്യജ്യ മനസാ പ്രാണാൻ മദ്രാധിപം അയോധയത്
 30 നകലഃ സഹദേവസ് ച സാത്യകിസ് ച മഹാരഥഃ

പരിവാര്യ തദാ ശല്യം സമന്താദ് വ്യക്തിരഞ് ശരൈഃ
 31 സ ചതുർഭിർ മഹേഷ്യാസൈഃ പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥൈഃ
 വൃതസ് താൻ യോധയാം ആസാ മദ്രരാജഃ പ്രതാപവാൻ
 32 തസ്യ ധർമ്മസുതോ രാജൻ ക്ഷുരപ്രേണ മഹാഹവേ
 ചക്രരക്ഷം ജാലാനാശൂ മദ്രരാജസ്യ പാർഥിവ
 33 തസ്തിംസ് തു നിഹതേ ശൂരേ ചക്രരക്ഷേ മഹാരഥേ
 മദ്രരാജോ fതിബലവാൻ സൈനികാൻ ആസ്മണോച് ഛരൈഃ
 34 സമാച്ഛന്നാംസ് തതസ് താംസ് തു രാജൻ വീക്ഷ്യ സ സൈനികാൻ
 ചിന്തയാം ആസ സമരേ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 35 കഥം ന ന ഭവേത് സത്യം തൻ മാധവ വചോ മഹത്
 ന ഹി ക്രൂദ്ധോ രണേ രാജാ ക്ഷപയേത ബലം മമ
 36 തതഃ സരഥ നാഗാശ്വാഃ പാണ്ഡവാഃ പണ്ഡു പൂർവജ
 മദ്രേശ്വരം സമാസേദുഃ പീഡയന്തഃ സമന്തതഃ
 37 നാനാശസ്ത്രഘോരബഹുലാം ശസ്ത്രവൃഷ്ടിം സമുതഥിതാം
 വ്യധമത് സമരേ രാജൻ മഹാഭ്രാണീവ മാരുതഃ
 38 തതഃ കനകപുംബാം താം ശല്യ ക്ഷിപ്താം വിയദ് ഗതാം
 ശരവൃഷ്ടിം അപശ്യമ ശലഭാനാം ഇവാതതിം
 39 തേ ശരാ മദ്രരാജേന പ്രേഷിതാ രണമൂർധനി
 സമ്പതന്തഃ സു ദൃശ്യന്തേ ശലഭാനാം വ്രജാ ഇവ
 40 മദ്രരാജധന്വർ മുക്കൈഃ ശരൈഃ കനകഭ്രഷണൈഃ
 നിരന്തരം ഇവാകാശം സംബഭ്രവ ജനാധിപ
 41 ന പാണ്ഡവാനാം നാസ്മാകം തത്ര കശ് ചിദ് വ്യദൃശ്യത
 ബാണാന്ധ കാരേ മഹതി കൃതേ തത്ര മഹാഭയേ
 42 മദ്രരാജേന ബലിനാ ലാഘവാച് ഛരവൃഷ്ടിഭിഃ
 ലോഡ്യമാനം തഥാ ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡവാനാം ബലാർണവം
 വിസ്മയം പരമം ജശൂർ ദേവഗന്ധർവദാനവാഃ
 43 സ തു താൻ സർവതോ യത്താഞ് ശരൈഃ സമ്പീഡ്യ മാരിഷ
 ധർമ്മരാജം അവച്ഛാദ്യ സിംഹവദ് വ്യനദൻ മുഹൂഃ
 44 തേ ഛന്നാഃ സമരേ തേന പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥാഃ
 ന ശേകസ് തം തദാ യുദ്ധേ പ്രത്യദ്യാതം മഹാരഥം
 45 ധർമ്മരാജ പുരോഗാസ് തു ഭീമസേനമുഖാ രഥാഃ
 ന ജഹൂഃ സമരേ ശൂരം ശല്യം ആഹവശോഭിനം

അധ്യായം 12

1 [സ്]

അർജ്ജുനോ ദ്രുണിനാ വിഭോ യുദ്ധേ ബഹുഭീർ ആയസൈഃ
 തസ്യ ചാനുചരൈഃ ശൂരൈസ് ത്രിശർതാനാം മഹാരഥൈഃ
 ദ്രുണിം വിവ്യാധ സമരേ ത്രിഭീർ ഏവ ശിലാ മുഖൈഃ
 2 തഥേതരാൻ മഹേഷ്യാസാൻ ദ്വാഭ്യാം ദ്വാഭ്യാം ധനഞ്ജയഃ
 ഭ്രൂയഗ് ചൈവ മഹാബാഹുഃ ശരവർഷൈർ അവാകിരത്
 3 ശരകണ്ടകിതാസ് തേ തു താവകാ ഭരതർഷഭ
 ന ജാഹുഃ സാമരേ പാർഥം വധ്യമാനാഃ ശിതൈഃ ശരൈഃ
 4 തേ ഫർജ്ജുനം രഥവംശേന ദ്രോണപുത്ര പുരോഗമാഃ
 അയോധയന്ത സമരേ പരിവാര്യ മഹാരഥാഃ
 5 തൈസ് തു ക്ഷിപ്താഃ ശരാ രാജൻ കാർതസ്വരവിഭ്രഷിതാഃ
 അർജ്ജുനസ്യ രഥോപസഥം പുരയാം ആസുർ അഞ്ജസാ
 6 തഥാ കൃഷ്ണൗ മഹേഷ്യാസൗ വൃഷഭൗ സർവധന്വിനാം
 ശരൈർ വീക്ഷ്യ വിതുന്നാംഗൗ പ്രഹൃഷ്ടൗ യുദ്ധദുർമദൗ
 7 കൂബരം രഥചക്രാണി ഈഷാ യോക്ത്രാണി ചാഭിഭോ
 യഗം ചൈവാനുകർഷം ച ശരഭ്രതം അഭ്രൂത് തദാ
 8 നൈതാദൃശം ദൃഷ്ട്വപൂർവം രാജൻ നൈവ ച നഃ ശ്രുതം
 യാദൃശം തത്ര പാർഥസ്യ താവകാഃ സമ്പ്രചക്രിരേ
 9 സ രഥഃ സർവതോ ഭാതി ചിത്രപുഖൈഃ ശിതൈഃ ശരൈഃ
 ഉൽകാ ശതൈഃ സമ്പ്രദീപ്തം വിമാനം ഇവ ഭൂതലേ
 10 തതോ ഫർജ്ജുനോ മഹാരാജ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 അവാകിരത് താം പുതനാം മേഘോ വൃഷ്ട്യാ യഥാചലം
 11 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ പാർഥാ നാമാങ്കിതൈഃ ശരൈഃ
 പാർഥ ഭ്രതം അമന്യന്ത പ്രേക്ഷാമാണാസ് തഥാവിധം
 12 തതോ ഫദ്ഭൂതശരജ്യാലോ ധനുഃ ശബ്ദാനിലോ മഹാൻ
 സേനേന്ധനം ദദാഹാശ്രു താവകം പാർഥ പാവകഃ
 13 ചക്രാണാം പാതതാം ചൈവ യുഗാന്തം ച ധരാതലേ
 തുണീരാണാം പതാകാന്തം ധ്വജാന്തം ച രഥൈഃ സഹ
 14 ഈഷാണാം അനുകർഷാണാം ത്രിവേണ്ണനാം ച ഭാരത
 അക്ഷാണാം അഥ യോക്ത്രാണാം പ്രതോദാന്തം ച സർവശഃ
 15 ശിരസാം പതതാം ചൈവ കണ്ഡലോഷ്ണീഷ ധാരിണാം
 ഭുജാന്തം ച മഹാരാജ സ്തുന്ധാന്തം ച സമന്തതഃ

16 ഛന്ദ്രാനാമം വൃജ്ഞൈഃ സാർധം മുകുടാനാം ച രാശയഃ
സമദൃശ്യന്ത പാർഥസ്യ രഥമാർഗേഷു ഭാരത
17 അഗമ്യരൂപാ പൃഥിവീ മാംസശോണിതകർമ്മാ
ബഭ്രുവ ഭരതശ്രേഷ്ഠ തദ്രസ്യോക്രിഡനം യഥാ
ഭീരൂണാം ത്രാസജനനീ ശൂരാണാം ഹർഷവർധനീ
18 ഹത്യാ തു സമരേ പാർഥഃ സഹസ്രേ ദ്വേ പരന്തപ
രഥാനാം സവരൂഥാനാം വിധുമോ ഽഗ്നിർ ഇവ ജലൻ
19 യഥാ ഹി ഭഗവാൻ അഗ്നിർ ജഗദ് ദഗ്ധാ ചരാചരം
വിധുമോ ദൃശ്യതേ രാജംസ് തഥാ പാർഥോ മഹാരഥഃ
20 ദ്രൗണീസ് തു സമരേ ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡവസ്യ പരാക്രമം
രഥേനാതിപതാകേന പാണ്ഡവം പ്രത്യവാരയത്
21 താവ് ഉഭൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ ശ്വേതാശ്വൗ ധന്വിനാം വരൗ
സമീയതുസ് തദാ തുർണം പരസ്പരവയൈഷിണൗ
22 തയോർ ആസീൻ മഹാരാജ ബാണവർഷം സുദാദനം
ജീമൂതാനാം യഥാ വൃഷ്ടീർ തപാന്തേ ഭരതർഷഭ
23 അന്യോന്യസ്പർധിനൗ തൗ തു ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
തതക്ഷതുർ മൃധേ ഽന്യോന്യം ശൃംഗാഭ്യാം വൃഷഭാവ് ഇവ
24 തയോർ യുദ്ധം മഹാരാജ ചിരം സമം ഇവാഭവത്
അസ്ത്യാണാം സംഗമശ് ചൈവ ഘോരസ് തത്രാഭവൻ മഹാൻ
25 തതോ ഽർജുനം ദ്വാദശഭീ തക്ലപുംബൈഃ സുതേജ്ഞൈഃ
വാസുദേവം ച ദശഭീർ ദ്രൗണീർ വിവ്യായ ഭാരത
26 തതഃ പ്രഹസ്യ ബീഭത്സുർ വ്യാക്ഷിപദ് ഗാണധീവം ധനുഃ
മാനയിത്യാ മുഹൂർത്തം ച ഗുരുപത്രം മഹാഹവേ
27 വ്യശ്വ സൂത രഥം ചക്രേ സവ്യസാചീ മഹാരഥഃ
മൃദുപൂർവ്വം തതശ് ചൈനം ത്രിഭീർ വിവ്യായ സായങ്കൈഃ
28 ഹതാശ്വേ തു രഥേ തിഷ്ഠൻ ദ്രോണപുത്രസ് ത്വ് അയോ മയം
മുസലം പാണ്ഡുപുത്രായ ചിക്ഷേപ പരിഘോപമം
29 തം ആപതന്തം സഹസാ ഹേമപട്ട വിഭൂഷിതം
ചിച്ഛേദ സപ്തധാ വീരഃ പാർതഃ ശത്രുനിബർഹണഃ
30 സ ച്ഛിന്നം മുസലം ദൃഷ്ട്വാ ദ്രൗണിഃ പരമകോപനഃ
ആദദേ പരിഘം ഘോരം നഗേന്ദ്രശീഖരോപമം
ചിക്ഷേപ ചൈവ പാർഥായ ദ്രൗണീർ യുദ്ധവിശാരദഃ
31 തം അന്തകം ഇവ ക്രുദ്ധം പരിഘം പ്രേക്ഷ്യ പാണ്ഡവഃ

അർജ്ജുനസ് ത്വരിതോ ജഘേപ്ല പഞ്ചഭിഃ സായകോത്തമൈഃ
32 സ ച്ഛിന്നഃ പതിതോ ഭ്രമു പാർഥ ബാണൈർ മഹാഹവേ
ദാരയൻ പൃഥിവീദ്രാണാം മനഃ ശബ്ദേന ഭാരത
33 തതോ fപരൈസ് ത്രിഭിർ ബാണൈർ ദ്രൗണിം വിവ്യാധ പാണ്ഡവഃ
സോ fതിവിഭോ ബലവതാ പാർഥേന സുമഹാബലഃ
ന സംഭ്രാന്തസ് തദാ ദ്രൗണിഃ പൗരുഷേ സ്വേ വ്യവസ്ഥിതഃ
34 സുധർമാ തു തതോ രാജൻ ഭാരദ്വാജം മഹാരഥം
അവാകിരച് ഛരപ്രാതൈഃ സർവക്ഷത്രസ്യ പശ്യതഃ
35 തതസ് തു സുരഥോ fപ്യ് ആജു പാഞ്ചാലാനാം മഹാരഥഃ
രഥേന മേഘഘോഷേണ ദ്രൗണിം ഏവാദ്യധാവത
36 വികർഷൻ വൈ ധനുഃശ്രേഷ്ഠം സർവഭാര സഹം ദ്രവം
ജലനാശീവിഷ്ണിഭൈഃ ശരൈശ് ചൈനം അവാകിരത്
37 സുരഥം തു തതഃ ക്രൂദ്ധം ആപതന്തം മഹാരഥം
ചുകോപ സമരേ ദ്രൗണിർ ദണ്ഡാഹത ഇവോരഗഃ
38 ത്രിശിഖാം ഭൂകടീം കൃത്വാ സൃക്കിണീ പരിലേലിഹൻ
ഉദ്ദീക്ഷ്യ സുരഥം രോഷാദ് ധനുർജ്യോ അവമുജ്യ ച
മുമോച തീഷ്ണം നാരാചം യമദണ്ഡസമദ്യതീം
39 സ തസ്യ ഹൃദയം ഭിത്ത്വാ പ്രവിവേശാതിവേശതഃ
ശക്രാശനിർ ഇവോത്സൃഷ്ടാ വിദാര്യ ധരണീതലം
40 തതസ് തം പതിതം ഭ്രമു നാരാചേന സമാഹതം
വജ്രേണേവ യഥാ ശൃംഗം പർവതസ്യ മഹാധനം
41 തസ്മിംസ് തു നിഹതേ വിരേ ദ്രോണപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
ആരുരോഹ രഥം തുർണ്ണം തം ഏവ രമിനാം വരഃ
42 തതഃ സജേജാ മഹാരാജ ദ്രൗണിർ ആഹവദ്ദുർമദഃ
അർജ്ജുനം യോധയാം ആസ സംശപ്തക വൃതോ രണേ
43 തത്ര യുദ്ധം മഹച് ചാസീദ് അർജ്ജുനസ്യ പരൈഃ സഹ
മധ്യന്ദിനഗതേ സൂര്യേ യമ രാഷ്ട്രവിവർധനം
44 തത്രാശ്ചര്യം അപശ്യാമ ദൃഷ്ട്വാ തേഷാം പരാക്രമം
യദ് ഏകോ യുഗപദ് വിരാൻ സമയോധയദ് അർജ്ജുനഃ
45 വിമർദസ് തു മഹാൻ ആസീദ് അർജ്ജുനസ്യ പരൈഃ സഹ
ശതകൃതോർ യഥാപൂർവം മഹത്യാ ദൈത്യേ സേനയാ

അധ്യായം 13

1 [സ്]

അർജ്ജുനോ ഭ്രൂണിനാ വിഭോ യുദ്ധേ ബഹുഭീർ ആയസൈഃ
 തസ്യ ചാനുചരൈഃ ശൂരൈസ് ത്രിശർതാനാം മഹാരഥൈഃ
 ഭ്രൂണിം വിവ്യാധ സമരേ ത്രിഭീർ ഏവ ശിലാ മുഖൈഃ
 2 തഥേതരാൻ മഹേഷ്യാസാൻ ദ്വാഭ്യാം ദ്വാഭ്യാം ധനഞ്ജയഃ
 ഭൂയസ് ചൈവ മഹാബാഹുഃ ശരവർഷൈർ അവാകിരത്
 3 ശരകണ്ടകിതാസ് തേ തു താവകാ ഭരതർഷഭ
 ന ജാഹുഃ സാമരേ പാർഥം വധ്യമാനാഃ ശിതൈഃ ശരൈഃ
 4 തേ ഫർജ്ജുനം രഥവംശേന ദ്രോണപുത്ര പുരോഗമാഃ
 അയോധയന്ത സമരേ പരിവാര്യ മഹാരഥാഃ
 5 തൈസ് തു ക്ഷിപ്താഃ ശരാ രാജൻ കാർതസ്വരവിഭ്രൂഷിതാഃ
 അർജ്ജുനസ്യ രഥോപസഥം പുരയാം ആസൂർ അഞ്ജസാ
 6 തഥാ കൃഷ്ണൗ മഹേഷ്യാസൗ വൃഷഭൗ സർവധന്വിനാം
 ശരൈർ വീക്ഷ്യ വിതുനാംഗൗ പ്രഹൃഷ്ടൗ യുദ്ധദുർമദൗ
 7 കൂബരം രഥചക്രാണി ഈഷാ യോക്ത്രാണി ചാഭിഭോ
 യഗം ചൈവാനുകർഷം ച ശരഭ്രതം അഭ്രുത് തദാ
 8 നൈതാദൃശം ദൃഷ്ട്വപൂർവം രാജൻ നൈവ ച നഃ ശ്രുതം
 യാദൃശം തത്ര പാർഥസ്യ താവകാഃ സമ്പ്രചക്രിരേ
 9 സ രഥഃ സർവതോ ഭാതി ചിത്രപുഞ്ചൈഃ ശിതൈഃ ശരൈഃ
 ഉൽകാ ശതൈഃ സമ്പ്രദീപ്തം വിമാനം ഇവ ഭൂതലേ
 10 തതോ ഫർജ്ജുനോ മഹാരാജ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 അവാകിരത് താം പുതനാം മേഘോ വൃഷ്ട്യാ യഥാചലം
 11 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ പാർഥാ നാമാങ്കിതൈഃ ശരൈഃ
 പാർഥ ഭ്രൂതം അമന്യന്ത പ്രേക്ഷാമാണാസ് തഥാവിധം
 12 തതോ ഫദ്ഭൂതശരജ്യാലോ ധനുഃ ശബ്ദാനിലോ മഹാൻ
 സേനേന്ധനം ദദാഹാശ്രു താവകം പാർഥ പാവകഃ
 13 ചക്രാണാം പാതതാം ചൈവ യുഗാന്തം ച ധരാതലേ
 തുണീരാണാം പതാകാന്തം ധ്വജാന്തം ച രഥൈഃ സഹ
 14 ഈഷാണാം അനുകർഷാണാം ത്രിവേണുനാം ച ഭാരത
 അക്ഷാണാം അഥ യോക്ത്രാണാം പ്രതോദാന്തം ച സർവശഃ
 15 ശിരസാം പതതാം ചൈവ കണ്ഡലോഷ്ണീഷ ധാരിണാം
 ഭുജാന്തം ച മഹാരാജ സ്തൂന്ധാന്തം ച സമന്തതഃ

16 ഛന്ദ്രാനാമം വൃജ്ഞൈഃ സാർധം മുകുടാനാം ച രാശയഃ
 സമദൃശ്യന്ത പാർഥസ്യ രഥമാർഗേഷു ഭാരത
 17 അഗമ്യരൂപാ പൃഥിവീ മാംസശോണിതകർമ്മാ
 ബഭ്രുവ ഭരതശ്രേഷ്ഠ തദ്രസ്യോക്രിഡനം യഥാ
 ഭീരൂണാം ത്രാസജനനീ ശൂരാണാം ഹർഷവർധനീ
 18 ഹത്യാ തു സമരേ പാർഥഃ സഹസ്രേ ദ്വേ പരന്തപ
 രഥാനാം സവരൂഥാനാം വിധുമോ ിഗ്നിർ ഇവ ജലൻ
 19 യഥാ ഹി ഭഗവാൻ അഗ്നിർ ജഗദ് ദഗ്ധാ ചരാചരം
 വിധുമോ ദൃശ്യതേ രാജംസ് തഥാ പാർഥോ മഹാരഥഃ
 20 ദ്രൗണിസ് തു സമരേ ദൃഷ്ട്യാ പാണ്ഡവസ്യ പരാക്രമം
 രഥേനാതിപതാകേന പാണ്ഡവം പ്രത്യവാരയത്
 21 താവ് ഉഭൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ ശ്വേതാശ്വൗ ധന്വിനാം വരൗ
 സമീയതുസ് തദാ തുർണ്ണം പരസ്പരവയൈഷിണൗ
 22 തയോർ ആസിൻ മഹാരാജ ബാണവർഷം സുദാദനം
 ജീമൂതാനാം യഥാ വൃഷ്ടീർ തപാന്തേ ഭരതർഷഭ
 23 അന്യോന്യസ്പർധിനൗ തൗ തു ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 തതക്ഷതുർ മൃധേ ിന്യോന്യം ശൃംഗാഭ്യാം വൃഷഭാവ് ഇവ
 24 തയോർ യുദ്ധം മഹാരാജ ചിരം സമം ഇവാഭവത്
 അസ്ത്യാണാം സംഗമശ് ചൈവ ഘോരസ് തത്രാഭവൻ മഹാൻ
 25 തതോ ിർജ്ജുനം ദ്വാദശഭീ തക്ലപുംബൈഃ സുതേജ്ഞൈഃ
 വാസുദേവം ച ദശഭീർ ദ്രൗണീർ വിവ്യായ ഭാരത
 26 തതഃ പ്രഹസ്യ ബീഭത്സുർ വ്യാക്ഷിപദ് ഗാണധീവം ധനഃ
 മാനയിത്യാ മുഹൂർത്തം ച ഗുരുപത്രം മഹാഹവേ
 27 വ്യശ്യ സൃത രഥം ചക്രേ സവ്യസാചീ മഹാരഥഃ
 മൃദുപൂർവ്വം തതശ് ചൈനം ത്രിഭീർ വിവ്യായ സായങ്കൈഃ
 28 ഹതാശ്വേ തു രഥേ തിഷ്ഠൻ ദ്രോണപുത്രസ് ത്വ് അയോ മയം
 മുസലം പാണ്ഡുപുത്രായ ചികേഷപ പരിഘോപമം
 29 തം ആപതന്തം സഹസാ ഹേമപട്ട വിഭൂഷിതം
 ചിച്ഛേദ സപ്തധാ വീരഃ പാർതഃ ശത്രുനിബർഹണഃ
 30 സ ച്ഛിന്നം മുസലം ദൃഷ്ട്യാ ദ്രൗണിഃ പരമകോപനഃ
 ആദദേ പരിഘം ഘോരം നഗേന്ദ്രശീഖരോപമം
 ചികേഷപ ചൈവ പാർഥായ ദ്രൗണീർ യുദ്ധവിശാരദഃ
 31 തം അന്തകം ഇവ ക്രുദ്ധം പരിഘം പ്രേക്ഷ്യ പാണ്ഡവഃ

അർജ്ജുനസ് ത്വരിതോ ജഘേപ്ല പഞ്ചഭിഃ സായകോത്തമൈഃ
 32 സ ച്ഛിന്നഃ പതിതോ ഭ്രമു പാർഥ ബാണൈർ മഹാഹവേ
 ദാരയൻ പൃഥിവീദ്രാണാം മനഃ ശബ്ദേന ഭാരത
 33 തതോ fപരൈസ് ത്രിഭിർ ബാണൈർ ദ്രൗണിം വിവ്യാധ പാണ്ഡവഃ
 സോ fതിവിഭോ ബലവതാ പാർഥേന സുമഹാബലഃ
 ന സംഭ്രാന്തസ് തദാ ദ്രൗണിഃ പൗരുഷേ സ്വേ വ്യവസ്ഥിതഃ
 34 സുധർമാ തു തതോ രാജൻ ഭാരദ്വാജം മഹാരഥം
 അവാകിരച് ഛരപ്രാതൈഃ സർവക്ഷത്രസ്യ പശ്യതഃ
 35 തതസ് തു സുരഥോ fപ്യ് ആജു പാണ്ഡോലാനാം മഹാരഥഃ
 രഥേന മേഘഘോഷേണ ദ്രൗണിം ഏവാദ്യധാവത
 36 വികർഷൻ വൈ ധനുഃശ്രേഷ്ഠം സർവഭാര സഹം ദ്രവം
 ജലനാശീവിഷ്ണിഭൈഃ ശരൈശ് ചൈനം അവാകിരത്
 37 സുരഥം തു തതഃ ക്രൂദ്ധം ആപതന്തം മഹാരഥം
 ചുകോപ സമരേ ദ്രൗണീർ ദണ്ഡാഹത ഇവോരഗഃ
 38 ത്രിശിഖാം ഭൂകടീം കൃത്യാ സൃക്തിണീ പരിലേലിഹൻ
 ഉദ്ദീക്ഷ്യ സുരഥം രോഷാദ് ധനുർജ്യാം അവമുജ്യ ച
 മുമോച തീഷ്ണം നാരാചം യമദണ്ഡസമദ്യതിം
 39 സ തസ്യ ഹൃദയം ഭിത്ത്യാ പ്രവിവേശാതിവേശതഃ
 ശക്രാശനിർ ഇവോത്സൃഷ്ടാ വിദാര്യ ധരണീതലം
 40 തതസ് തം പതിതം ഭ്രമു നാരാചേന സമാഹതം
 വജ്രേണേവ യഥാ ശൃംഗം പർവതസ്യ മഹാധനം
 41 തസ്മിംസ് തു നിഹതേ വിരേ ദ്രോണപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 ആരുരോഹ രഥം തുർണ്ണം തം ഏവ രമിനാം വരഃ
 42 തതഃ സജേജാ മഹാരാജ ദ്രൗണീർ ആഹവദ്ദുർമദഃ
 അർജ്ജുനം യോധയാം ആസ സംശപ്തക വൃതോ രണേ
 43 തത്ര യുദ്ധം മഹച് ചാസീദ് അർജ്ജുനസ്യ പരൈഃ സഹ
 മധ്യന്ദിനഗതേ സൂര്യേ യമ രാഷ്ട്രവിവർധനം
 44 തത്രാശ്ചര്യം അപശ്യാമ ദൃഷ്ട്യാ തേഷാം പരാക്രമം
 യദ് ഏകോ യുഗപദ് വിരാൻ സമയോധയദ് അർജ്ജുനഃ
 45 വിമർദസ് തു മഹാൻ ആസീദ് അർജ്ജുനസ്യ പരൈഃ സഹ
 ശതകൃതോർ യഥാപൂർവം മഹത്യാ ദൈത്യ സേനയാ

അധ്യായം 14

1 [സ്]

ദുര്യോധനോ മഹാരാജ യുഷ്ടദൃശ്ണസ് ച പർഷതഃ
 ചക്രതുഃ സുമഹദ് യുദ്ധം ശരശക്തിസമാകലം
 2 തയോർ ആസൻ മഹാരാജ ശരധാരാഃ സഹസ്രശഃ
 അംബുദാനാം യഥാകാലേ ജലധാരാഃ സമന്തതഃ
 3 രാജാ തു പാർഷതം വിദ്ധ്യാ ശരൈഃ പഞ്ചഭിർ ആയസൈഃ
 ദ്രോണ ഹന്താരം ഉഗ്രേഷുഃ പുനർ വിവിധ്യാ സപ്തഭിഃ
 4 യുഷ്ടദൃശ്ണസ് തു സമരേ ബലവാൻ ദ്രുഹവിക്രമഃ
 സപ്തത്യാ വിശിഖാനാം വൈ ദുര്യോധനം അപീഡയത്
 5 പീഡിതം പ്രേക്ഷ്യ രാജാനം സോദര്യാ ഭരതർഷഭ
 മഹത്യാ സേനയാ സാർധം പരിവപ്രുഃ സ്ത പാർഷതം
 6 സ തൈഃ പരിവൃതോ ശൂരൈഃ സർവതോ fതിരമൈർ ഭൃശം
 വ്യചരത് സമരേ രാജൻ ദർശയൻ ഹസ്തലാഘവം
 7 ശിഖണ്ഡീ കൃതവർമാണം ഗൗതമം ച മഹാരഥം
 പ്രഭദ്രഭൈഃ സമായുക്തോ യോധയാം ആസ ധന്വിനൗ
 8 തത്രാപി സുമഹദ് യുദ്ധം ഘോരരൂപം വിശാം പതേ
 പ്രാണാൻ സന്ത്യജതാം യുദ്ധേ പ്രാണദ്യുതാഭിദേവനേ
 9 ശല്യസ് തു ശരവർഷാണി വിമുഞ്ചൻ സർവതോദിശം
 പാണ്ഡവാൻ പീഡയാം ആസ സസാത്യകി വൃകോദരാൻ
 10 തഥോഭൗ ച യമൗ യുദ്ധേ യമ തുല്യപരാക്രമൗ
 യോധയാം ആസ രാജേന്ദ്ര വിദ്യേണ ച ബലേന ച
 11 ശല്യ സായകനന്നാനാം പാണ്ഡവാനാം മഹാമൃഗേ
 ത്രാതാരം നാധ്യഗച്ഛന്ത കേച് ചിത് തത്ര മഹാരഥാഃ
 12 തതസ് തു നകലഃ ശൂരോ ധർമരാജേ പ്രപീഡിതേ
 അഭിദുദ്രാവ വേഗേന മാതൃലം മാദ്രിനന്ദനഃ
 13 സഞ്ചാര്യ സമരേ ശല്യം നകലഃ പരവീരഹാ
 വിവിധ്യാ ചൈനം ദശഭിഃ സ്തയമാനഃ സ്തനാന്തരേ
 14 സർവപാരശവൈർ ബാണൈഃ കർമാര പരിമാർജിതൈഃ
 സ്വർണപുംബൈഃ ശിലാ ധൗതൈർ ധനൗർ യന്ത്രപ്രചോദിതൈഃ
 15 ശല്യസ് തു പീഡിതസ് തേന സ്വസ്ത്രീയേണ മഹാത്മനാ
 നകലം പീഡയാം ആസ സ്വസ്ത്രീയേണ മഹാത്മനാ
 16 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ ഭീമസേനോ fഥ സാത്യകിഃ

സഹദേവശ് ച മാദ്രേയോ മദ്രരാജം ഉപാദ്രവൻ
 17 താൻ ആപതത ഏവാശ്രു പൂരയാനാൻ രതഃ സ്വനൈഃ
 ദിശശ് ച പ്രദിശശ് ചൈവ കമ്പയാനാംശ് ച മേദിനീം
 പ്രതിജഗ്രാഹ സമരേ സേനാപതിർ അമിത്രജിത്
 18 യുധിഷ്ഠിരം ത്രിഭീർ വിധ്യാ ഭീമസേനം ച സപ്തഭിഃ
 സാത്യകിം ച ശതേനാജൗ സഹദേവം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 19 തതസ് തു സശരം ചാപം നകലസ്യ മഹാത്മനഃ
 മദ്രേശ്വരഃ ക്ഷുരപ്രേണ തദാ ചിച്ഛേദ മാരിഷ
 തദ് അശീര്യത വിച്ഛിന്നം ധനുഃ ശല്യസ്യ സായകൈഃ
 20 അമാന്യദ് ധനൻ ആദായ മാദ്രീപുത്രോ മഹാരഥഃ
 മദ്രരാജരഥം തൂർണം പൂരയാം ആസ പത്രിഭിഃ
 21 യുധിഷ്ഠിരസ് തു മദ്രേശം സഹദേവശ് ച മാരിഷ
 ദശഭീർ ദശഭീർ ബാണൈർ ഉരസ്യ് ഏനം അവിധ്യതാം
 22 ഭീമസേനസ് തതഃ ഷഷ്ട്യാ സാത്യകീർ നവഭിഃ ശരൈഃ
 മദ്രരാജം അഭിദ്രത്യ ജ്വല്ലതുഃ ക്ഷപത്രിഭിഃ
 23 മദ്രരാജസ് തതഃ ക്രുദ്ധഃ സാത്യകിം നവഭിഃ ശരൈഃ
 വിവ്യായ ഭൂയഃ സപ്തത്യാ ശരാണാം നതപർവണാം
 24 അമാന്യസ്യ സശരം ചാപം മുഷ്ടൗ ചിച്ഛേദ മാരിഷ
 ഹയാംശ് ച ചതുരഃ സംഖ്യേ പ്രേഷയാം ആസ മൃത്യുവേ
 25 വിരഥം സാത്യകിം കൃത്വാ മദ്രരാജോ മഹാബലഃ
 വിശിഖാനാം ശതേനൈനം ആജ്ജ്യാന സമന്തതഃ
 26 മാദ്രീപുത്രൗ തു സംരണ്ണൗ ഭീമസേനം ച പാണ്ഡവം
 യുധിഷ്ഠിരം ച കൗരവ്യ വിവ്യായ ദശഭിഃ ശരൈഃ
 27 തത്രാദ്ഭൂതം അപശ്യാമ മദ്രരാജസ്യ പൗരൂഷം
 യദ് ഏനം സഹിതഃ പാർഥാ നാഭ്യവർത്തത സംയുഗേ
 28 അമാന്യം രഥം ആസ്ഥായ സാത്യകിഃ സത്യവിക്രമഃ
 പീഡിതാൻ പാണ്ഡവാൻ ദൃഷ്ട്വാ മദ്രരാജവശം ഗതാൻ
 അഭിദൂദ്രാവ വേഗേന മദ്രാണാം അധിപം ബലി
 29 ആപതന്തം രഥം തസ്യ ശല്യഃ സമിതിശോഭനഃ
 പ്രത്യുദ്യതൗ രഥേനൈവ മത്തോ മത്തം ഇവ ദ്വിപം
 30 സ സംനിപാതസ് തമുലോ ബഭ്രുവാദ്ഭൂതദർശനഃ
 സാത്യകേശ് ചൈവ ശൂരസ്യ മദ്രാണാം അധിപസ്യ ച
 യാദൃശോ വൈ പുരാവൃത്തഃ ശംബരാമര രാജയോഃ

31 സാത്യകിഃ പ്രേക്ഷ്യ സമരേ മദ്രരാജം വ്യവസ്ഥിതം
 വിവ്യായ ദശഭിർ ബാണൈസ് തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ചാബ്രവീത്
 32 മദ്രരാജസ് തു സുദൃശം വിദ്ധസ് തേന മഹാത്മനാ
 സാത്യകിമ് പ്രതിവിവ്യായ ചിത്രപുഞ്ചൈഃ ശിരൈഃ ശരൈഃ
 33 തതഃ പാർഥാ മഹേഷ്യാസാഃ സാത്വതാഭിസ്മൃതം നൃപം
 അഭ്യുദ്രവൻ രഥൈസ് തൂർണം മാതുലം വധകാമ്യയാ
 34 തത ആസീത് പരാമർദസ് തുമുലഃ ശോണിതോദകഃ
 ശൂരാണാം യുധുമാനാനാം സിംഹാനാം ഇവ നർദതാം
 35 തേഷാം ആസീൻ മഹാരാജ വ്യതിക്ഷേപഃ പരസ്പരം
 സിംഹാനാം ആമിഷ്ഠ്വനാം കൂജതാം ഇവ സംയുഗേ
 36 തേഷാം ബാണസഹസ്രൗഘൈർ ആകീർണാ വസുധാവേത്
 അന്തരിക്ഷം ച സഹസാ ബാണഭൂതം അഭൂത് തദാ
 37 ശരാന്ധകാരം ബഹുധാ കൃതം തത്ര സമന്തതഃ
 അബ്രൂച് ഛായേവ സഞ്ജജേണ ശരൈർ മുക്കൈർ മഹാത്മഭിഃ
 38 തത്ര രാജന് ശരൈർ മുക്കൈർ നിർമുക്കൈർ ഇവ പന്നഗൈഃ
 സ്വർണപുഞ്ചൈഃ പ്രകാശദ്ഭിർ വ്യരോചന്ത ദിശസ് തഥാ
 39 തത്രാദ്ഭൂതം പരം ചക്രേ ശല്യഃ ശത്രുനിബർഹണഃ
 യദ് ഏകഃ സമരേ ശൂരോ യോധയാം ആസ വൈ ബഹുൻ
 40 മദ്രരാജഭൂജോത്സൃഷ്ടഃ കങ്കബർഹിണ വാജിരൈഃ
 സമ്പതദ്ഭിഃ ശരൈർ ഘോരൈർ അവാകീര്യത മേദിനി
 41 തത്ര ശല്യ രഥം രാജൻ വിചരന്തം മഹാഹവേ
 അപശ്യാമ യഥാപൂർവം ശക്രസ്യാസുരസക്ഷയേ

അധ്യായം 15

1 [സ്]

തഥ സൈന്യാസ് തവ വിഭോ മദ്രരാജപുരസ്കൃതാഃ
 പുനർ അഭ്യദ്രവൻ പാർഥാൻ വേഗേന മഹതാ രണേ
 2 പീഡിതാസ് താവകാഃ സർവേ പ്രയാവന്തോ രണോത്കടാഃ
 ക്ഷണേനൈവ ച പാർഥാൻ തേ ബഹുത്യാത് സമലോഡയൻ
 3 തേ വധ്യമാനാഃ കുരുഭിഃ പാണ്ഡവാ നാവതസ്ഥിരേ
 നിവാര്യമാണാ ഭീമേന പശ്യതോഃ കൃഷ്ണ പാർഥയോഃ
 4 തതോ ധനഞ്ജയഃ ക്രൂദ്ധാഃ കൃപം സഹ പദാനഗൈഃ
 അവാകിരച് ഛരൗഘേണ കൃതവർമാണം ഏവ ച
 5 ശകുനിം സഹദേവസ് തു സഹ സൈന്യം അവാരയത്
 നകലഃ പാർശ്വതഃ സ്ഥിത്യാ മദ്രരാജം അഖൈക്ഷത
 6 ദ്രൗപദേയാ നരേന്ദ്രാംഗ് ച ഭൂയിഷ്ഠം സമവാരയൻ
 ദ്രോണപുത്രം ച പാണ്ഡാല്യഃ ശിഖാബധീ സമവാരയത്
 7 ഭീമസേനസ് തു രാജാനം ഗദാപാണിർ അവാരയത്
 ശല്യം തു സഹ സൈന്യേന കന്തിപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 8 തതഃ സമഭവദ് യുദ്ധം സംസക്തം തത്ര തത്ര ഹ
 താവകാനാം പരേഷാം ച സംഗ്രാമേഷ് അനിവർതിനാം
 9 തത്ര പശ്യാമഹേ കർമ്മ ശല്യസ്യാതിമഹദ് രണേ
 യദ് ഏകഃ സർവസൈന്യാനി പാണ്ഡവാനാം അയ്യധൃത
 10 വ്യദൃശൃത തദാ ശല്യോ യുധിഷ്ഠിര സമീപതഃ
 രണേ ചന്ദ്രസമോ ദ്വഭ്യാശേ ശരൈശ് ചര ഇവ ഗ്രഹഃ
 11 പീഡയിത്യാ തു രാജാനം ശരൈർ ആശീവിഷോപചൈഃ
 അഭ്യധാവത് പുനർ ഭീമം ശരവർഷൈർ അവാകിരത്
 12 തസ്യ തൽ ലാഘവം ദൃഷ്ട്വാ തഥൈവ ച കൃതാന്തൃതാം
 അപൂജയന് അനീകാനി പരേഷാം താവകാനി ച
 13 പീഡ്യമാനാസ് തു ശല്യേന പാണ്ഡവാ ഭൃഗുവിക്ഷതാഃ
 പ്രാദ്രവന്ത രണം ഹിത്യാ ക്രോശമാനേ യുധിഷ്ഠിരേ
 14 വധ്യമാനേഷ് അനീകേഷു മദ്രരാജേന പാണ്ഡവഃ
 അമർഷവശം ആപന്നോ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 തതഃ പൗരുഷം ആസ്ഥായ മദ്രരാജം അപീഡയത്
 15 ജയോ വാസ്തു വയോ വേതി കൃതബുദ്ധിർ മഹാരഥഃ
 സമാഹുയാബ്രവീത് സർവാൻ ദ്രാതൃൻ കൃഷ്ണം ച മാധവം

16 ഭീഷ്മോ ദ്രോണശ്ച കർണശ്ച യേ ചാന്യേ പൃഥിവീക്ഷിതഃ
കൗരവാര്മഭേ പരാക്രാന്താഃ സംഗ്രാമേ നിധനം ഗതാഃ
17 യഥാഭാഗം യഥോത്സാഹം ഭവന്തഃ കൃതപൗരുഷാഃ
ഭാഗോ ഽവശിഷ്യ ഏകോ ഽയം മമ ശല്യോ മഹാരഥഃ
18 സോ ഽഹം അദ്യ യുധാ ജേതും ആശംസേ മദ്രുകേശരം
തത്ര യൻ മാനസം മഹ്യം തത് സാർവം നിഗദാമി വഃ
19 ചക്രരക്ഷാവ് ഇമൗ ശൂരൗ മമ മാദ്രവതീസുതൗ
അജേയൗ വാസവേനാപി സമരേ വീര സംമതൗ
20 സാധ്വ് ഇമൗ മാതൃലം യുദ്ധേ ക്ഷത്രധർമപുരസ്കൃതൗ
മദർഥം പ്രതിയുദ്യേതാം മാനാർഹൗ സത്യസംഗൗ
21 മാം വാ ശല്യോ രണേ ഹന്താ തം വാഹം ഭദ്രം അസ്തു വഃ
ഇതി സത്യം ഇമാം വാണീം ലോകവീരാ നിബോധത
22 യോത്യേ ഽഹം മാതൃലേനാദ്യ ക്ഷത്രധർമേണ പാർഥിവാഃ
സ്വയം സമഭിസന്ധായ വിജയായേതരായ വാ
23 തസ്യ മേ ഽഭ്യധികം ശസ്ത്രം സർവോപകരണാനി ച
സംയുജന്തു രണേ ക്ഷിപ്രം ശാസ്ത്രവദ് രഥയോജകാഃ
24 ശൈനേയോ ദക്ഷിണം ചക്രം ധൃഷ്ടദൃസ്തൗ തഥോത്തരം
പൃഷ്ഠഗോപോ ഭവത് അദ്യ മമ പാർഥോ ധനഞ്ജയഃ
25 പുരഃസരോ മമാദ്യാസ്തു ഭീമഃ ശസ്ത്രഭൃതാം വരഃ
ഏവം അഭ്യധികഃ ശല്യാദ് ഭവിഷ്യാമി മഹാമുധേ
26 ഏവം ഉക്താസ് തഥാ ചക്രഃ സർവേ രാജന്തഃ പ്രിയൈഷിനഃ
തഥ പ്രഹർഷഃ സൈന്യാനാം പുനർ ആസീത് തദാ നൃപ
27 പാണ്ഡാലാനാം സോമകാനാം മത്സ്യാനാം ച വിശേഷതഃ
പ്രതിജ്ഞാം താം ച സംഗ്രാമേ ധർമരാജസ്യ പുരയൻ
28 തതഃ ശംഖാംശ്ച ച ഭദരീശ്ച ച ശതശശ്ച ചൈവ പൃഷ്ഠരാൻ
അവാദയന്ത പാണ്ഡാലാഃ സിംഹനാദാംശ്ച നേദിരേ
29 തേ ഽഭ്യധാവന്ത സംരണ്ണാ മദ്രരാജം തരസിനഃ
മഹതാ ഹർഷജേനാഥ നാദേന കുരുപുംഗവാഃ
30 ഹ്രാദേന ഗജഘണ്ടാനാം ശംഖാനാം നിനദേന ച
ഊര്യശബ്ദേന മഹതാ നാദയന്തശ്ച ച മേദിനീം
31 താൻ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് പുത്രസ് തേ മദ്രരാജശ്ച ച വീര്യവാൻ
മഹാമോലാൻ ഇവ ബഹുണ് ശൈലാവ് അസ്തോദയാവ് ഉഭൗ
32 ശല്യസ് തു സമരശ്ലാഘീ ധർമരാജം അരിന്ദമം

വവർഷ ശരവർഷേണ വർഷേണ മഘവാൻ ഇവ
 33 തഥൈവ കരുരാജോ ിപി പ്രഗൃഹ്യ തചിരം ധനഃ
 ദ്രോണോപദേശാൻ വിവിധാൻ ദർശയാനോ മഹാമനഃ
 34 വവർഷാ ശരവർഷാണി ചിത്രം ലഘു ച സുഷ്ടു ച
 ന ചാസ്യ വിവരം കശ് ചിദ് ദദർശ ചരതോ രണേ
 35 താവ് ഉഭൗ വിവിധൈർ ബാണൈസ് തതക്ഷാതേ പരസ്പരം
 ശാർദൂലാവ് ആമിഷ പ്രേപ്ഷു പരാക്രാന്താവ് ഇവാഹവേ
 36 ഭീമസ് തു തവ പുത്രേണ രണശൗണ്ഡേന സംഗതഃ
 പാഞ്ചാല്യഃ സാത്യകിശ് ചൈവ മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 ശകുനീപ്രമുഖാൻ വീരാൻ പ്രത്യഗൃഹ്ണൻ സമന്തതഃ
 37 തദ് ആസീത് ഇമുലം യുദ്ധം പുനർ ഏവ ജയൈഷിണാം
 താവകാതാം പരേഷാം ച രാജൻ ദുർമന്ത്രിതേ തവ
 38 ദുര്യോധനസ് തു ഭീമസ്യ ശരേണാനതപർവണാ
 ചിച്ഛേദാദിശ്യ സംഗ്രാമേ ധ്വജം ഹേമവിഭ്രഷിതം
 39 സകിങ്കിണിക ജാലേന മഹതാ ചാരുദർശനഃ
 പപാത തചിരഃ സിംഹോ ഭീമസേനസ്യ നാനദൻ
 40 പുനശ് ചാസ്യ ധനശ് ചിത്രം ഗജരാജകരോപമം
 ക്ഷുരേണ ശിതയാരേണ പ്രചകർത നരാധിപഃ
 41 സച്ഛിന്നധന്യാ തേജസ്യീ രഥശക്ത്യാ സുതം തവ
 ബിഭേദദോരസി വിക്രമ്യ സ രഥോപസ്ഥ ആവിശത്
 42 തസ്മിൻ മോഹം അനുപ്രാപ്തേ പുനർ ഏവ വൃകോദരഃ
 യത്തുർ ഏവ ശിരഃ കായാത് ക്ഷുരപ്രേണാഹരത് തദാ
 43 ഹതസൂതാ ഹയാസ് തസ്യ രഥം ആദായ ഭാരത
 വ്യവ്രന്ത ദിശോ രാജൻ ഹാഹാകാരസ് തദാഭവത്
 44 തം അഭ്യധാവത് ത്രാണാർഥം ദ്രോണപുത്രോ മഹാരഥഃ
 കൃപശ് ച കൃതവർമാ ച പുത്രം തേ ിഭീപരീപ്ലവഃ
 45 തസ്മിൻ വിലുലിതേ സൈന്യേ ത്രസ്താസ് തസ്യ പദാനഗാഃ
 ഗാണധീവധന്യാ വിസ്താര്യ ധനസ് താൻ അഹനച് ചരൈഃ
 46 യുധിഷ്ഠിരസ് തു മദ്രേശം അഭ്യധാവദ് അമർഷിതഃ
 സ്വയം സഞ്ചോദയന് അശ്വാൻ ദന്തവർണാൻ മനോജവാൻ
 47 തത്രാദ്ഭൂതം അപശ്യാമ കന്തീപുത്രേ യുധിഷ്ഠിരേ
 പരാ ഭൂത്വാ മൂദുർ ദാന്തോ യത് തദാ ദാരുണോ ിഭവത്
 48 വിവൃതാക്ഷശ് ച കൗന്തേയോ വേപമാനശ് ച മന്യുനാ

ചിച്ഛേദ യോധാൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ ശതസഹസ്രശഃ
 49 യാം യാം പ്രത്യദ്യയൗ സേനാം താം താം ജ്യേഷ്ഠഃ സ പാണ്ഡവഃ
 ശരൈർ അപാതയദ് രാജൻ ഗിരീൻ വജ്രൈർ ഇവോത്തമൈഃ
 50 സാശ്വസൃത ധ്വജരഥാൻ രഥിനഃ പാതയൻ ബഹുൻ
 ആക്രീഡദ് ഏകോ ബലവാൻ പവനസ് തോയദാൻ ഇവ
 51 സാശ്യാരോഹാംഗ് ച തുരഗാൻ പത്തീംഗ് ചൈവ സഹസ്രശഃ
 വ്യപോമയത സംഗ്രാമേ ക്രുദ്ധോ രദ്രഃ പശൂൻ ഇവ
 52 ശൂന്യം ആയോധനം കൃത്യാ ശരവർഷൈഃ സമന്തതഃ
 അഭ്യദ്രവത മദ്രേശം തിഷ്ഠ ശല്യേതി ചാബ്രവീത്
 53 തസ്യ തച് ചരിതം ദൃഷ്ട്യാ സംഗ്രാമേ ഭീമകർമ്മണഃ
 വിത്രേസുസ് താവകാഃ സർവേ ശല്യസ് ത്വ് ഏനം സമഭ്യയാത്
 54 തതസ് തൗ തു സുസംരബ്ധൗ പ്രധ്യാപ്യ സലിലോദ്ഭവൗ
 സാമാഹൃയ തദാന്യോന്യം ഭർത്സയന്തൗ സമീയതുഃ
 55 ശല്യസ് തു ശരവർഷേണ യുധിഷ്ഠിരം അവാകിരത്
 മദ്രരാജം ച കൗന്തേയഃ ശരവർഷൈർ അവാകിരത്
 56 വ്യദശ്യേതാം തദാ രാജൻ കങ്കപത്രിഭിർ ആഹവേ
 ഉദ്ഭിന്ന രധിരൗ ശൂരൗ മദ്രരാജയുധിഷ്ഠിരൗ
 57 പുഷ്പിതാവ് ഇവ രേജാതേ വനേ ശൽമലി കിംശുകാ
 ദീപ്യമാനൗ മഹാത്മാനൗ പ്രാണയോർ യുദ്ധദുർമദൗ
 58 ദൃഷ്ട്യാ സർവാണി സൈന്യാനി നാധ്യവസ്യാംസ് തയോർ ജയം
 ഹത്യാ മദ്രാധിപം പാർഥോ ഭോക്ഷ്യതേ ദ്വദ്യ വസുന്ധരാം
 59 ശല്യോ വാ പാണ്ഡവം ഹത്യാ ദദ്യാദ് ദുര്യോധനായ ഗാം
 ഇതീവ നിശ്ചയോ നാഭൂദ് യോധാനാം തത്ര ഭാരത
 60 പ്രദക്ഷിണം അഭൂത് സർവം ധർമ്മരാജസ്യ യുധൃതഃ
 61 തതഃ ശരശതം ശല്യോ മുമോചാശു യുധിഷ്ഠിരേ
 ധനഗ് ചാസ്യ ശിതാഗ്രേണ ബാണേന നിരക്രന്ത
 62 സോ ദ്വന്യത് കാർമുകം ആദായ ശല്യം ശരശതൈസ് ത്രിഭിഃ
 അവിധൃത് കാർമുകം ചാസ്യ ക്ഷുരേണ നിരക്രന്ത
 63 അമാസ്യ നിജഘാനാശ്യാംഗ് ചതുരോ നതപർവഭിഃ
 ദ്യാദ്യാം അഥ ശിതാഗ്രാദ്യാം ഉഭൗ ച പാർഷ്ണിസാരഥി
 64 തതോ ദ്വസ്യ ദീപ്യമാനേന പീതേന നിശിതേന ച
 പ്രമുഖേ വർത്തമാനസ്യ ഭല്ലേനാപാഹരദ് ധ്വജം
 തതഃ പ്രഭസം തത് സൈന്യം ദൗര്യോധനം അരിന്ദമ

65 തതോ മദ്രാധിപം ദ്രൗണിർ അഭ്യധാവത് തഥാ കൃതം
 ആരോപ്യ ചൈനം സ്വരഥം ത്വരമാണഃ പ്രദുദ്രവേ
 66 മുഹൂർത്തം ഇവ തൗ ഗത്യാ നർദമാനേ യുധിഷ്ഠിരേ
 സമിത്യാ തതോ മദ്രുപതിർ അന്യം സ്യന്ദനം ആസ്ഥിതഃ
 67 വിധിവത് കൽപിതം ശുഭ്രം മഹാംബുദ നിനാദിനം
 സജ്ജയന്ത്രോപകരണം ദ്വിഷതാം ലോമഹർഷണം

അധ്യായം 16

1 [സ്]

അമാന്യദ്യൻ ആദായ ബലവദ് വേഗവത്തരം
 യുധിഷ്ഠിരം മദ്രപതിർ വിദ്ധ്യാ സിംഹ ഇവാന്ദതം
 2 തതഃ സ ശരവർഷേണ പർജന്യ ഇവ വൃഷ്ടിമാൻ
 അഭ്യവർഷദ് അമേയാത്മാ ക്ഷത്രിയാൻ ക്ഷത്രിയർഷഭഃ
 3 സാത്യകിം ദശഭിർ വിദ്ധ്യാ ഭീമസേനം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 സഹദേവം ത്രിഭിർ വിദ്ധ്യാ യുധിഷ്ഠിരം അപീഡയത്
 4 താംസ് താൻ അന്യാൻ മഹേഷ്യാസാൻ സാശ്യാൻ സരഥ ക്ഷജരാൻ
 ക്ഷജരാൻ ക്ഷജരാഭോഹാൻ അശ്യാൻ അശ്യാപ്രയാധിനഃ
 രഥാംഗ് ച രഥിഭിഃ സാർധം ജഘാന രഥിനാം വരഃ
 5 ബാഹുഗ് ചിച്ഛേദ ച തഥാ സായുധാൻ കേതനാനി ച
 ചകാര ച മഹീം യോധൈസ് തീർണാം വേദീം കശൈർ ഇവ
 6 തഥാ തം അരിസൈന്യാനി ഘ്ലന്തം മൃത്യും ഇവാന്തകം
 പരിവത്സർ ഭൃശം ക്രൂദ്ധഃ പാണ്ഡുപാണ്ഡാല സോമകഃ
 7 തം ഭീമസേനഗ് ച ശിനേഗ് ച നപ്തഃ മാധ്ര്യഗ് ച പുത്രൗ പുരുഷപ്രവീരൗ
 സമാഗതം ഭീമബലേന രാജ്ഞഃ പര്യാപർ അന്യോന്യം അഥാഹൃത്തഃ
 8 തതസ് തു ശൂരാഃ സമരേ നരേന്ദ്രഃ മദ്രേശ്വരം പ്രാപ്യ യുധാം വരിഷ്ഠം
 ആവാര്യാ ചൈനം സമരേ നൃവീരഃ ജഘ്നഃ ശരൈഃ പത്രിഭിർ ഉഗ്രവേഗൈഃ
 9 സംരക്ഷിതോ ഭീമസേനേന രാജഃ മാദ്രീ സുതാഭ്യാം അഥ മായവേന
 മദ്രാധിപം പത്രിഭിർ ഉഗ്രവേഗൈഃ സ്തനാന്തരേ ധാർമ സുതോ നിജഘ്നേ
 10 തതോ രണേ താവകനാം രഥൗഘഃ സാമീക്ഷ്യ മദ്രാധിപതിം ശരാർതം
 പര്യാവവ്രുഃ പ്രവരാഃ സർവശഗ് ച; ദുര്യോധനസ്യാനമതേ സമന്താത്
 11 തതോ ദ്രുതം മദ്രജനാധിപോ രണേ; യുധിഷ്ഠിരം സപ്തഭിർ അഭ്യവിധ്യത്
 തം ചാപി പാർഥോ നവഭിഃ പൃഷ്ഠതൈഃ; വിവ്യധ രാജംസ് തുമുലേ മഹാത്മാ
 12 ആകർണപൂർണായത സമ്പ്രയുക്തൈഃ; ശരൈസ് തദാ സംയതി തൈലധൗ
 തൈഃ
 അന്യോന്യം ആച്ഛാദയതാം മഹാരഥൗ; മദ്രാധിപഗ് ചാപി യുധിഷ്ഠിരഗ് ച
 13 തതസ് തു തുർണം സമരേ മഹാരഥൗ; പരസ്പരസ്യാന്തരം ഹൗക്ഷമാണൗ
 ശരൈർ ഭൃശം വിവ്യധതൂർ നൃപോത്തമൗ; മഹാബലൗ ശത്രുഭിർ അപ്രയുഷ്യൗ
 14 തയോർ ധനർജ്യാതലനിസ്വനോ മഹാൻ; മഹേന്ദ്രവജ്രാശനിതലൃഗ്നിസ്വനഃ
 പരസ്പരം ബാണഗണൈർ മഹാത്മനോഃ; പ്രവർഷതോർ മദ്രപ പാണ്ഡുവീരയോഃ
 15 തൗ ചേരതൂർ വ്യാഘ്രശിശു പ്രകാശൗ; മഹാവനേഷ് ആമിഷ ഗൃദ്ധിനാവ്

ഇവ

വിഷാണിനൗ നാഗവരാവ് ഇവോഭൗ; തതക്ഷതുഃ സംയുഗജാതദർപൗ

16 തതസ് തു മദ്രാധിപതിർ മഹാത്മാഃ യുധിഷ്ഠിരം ഭീമബലം പ്രസഹ്യ

വിവ്യായ വിരം ഹൃദയേ റ്റിവിവേഗം; ശരണേ സൂര്യാഗ്നിസമപ്രഭേണ

17 തതോ റ്റിവിവിഭോ റ്റിഥ യുധിഷ്ഠിരോ റ്റിപി; സുസന്ദ്രയുഷേതന ശരണേ രാജൻ

ജഘാന മദ്രാധിപതിം മഹാത്മാഃ മുദം ച ലേഭേ ഋഷഭഃ കുരൂണാം

18 തതോ മുഹൂർത്താദ് ഇവ പാർഥിവേന്ദ്രോ; ലബ്ധ്യാ സഞ്ജ്ഞാം ക്രോധാ സംരക്തനേത്രഃ

ശതേന പാർഥം ത്വരിതോ ജഘാന; സഹസ്രനേത്ര പ്രതിമപ്രഭാവഃ

19 ത്വരംസ് തതോ ധർമ്മസുതോ മഹാത്മാഃ ശല്യസ്യ ക്രുദ്ധോ നവഭിഃ പൃഷ്ഠ ത്കൈഃ

ഭിത്ത്യാ ഹ്യ് ഉരസ് തപനീയം ച വർമഃ ജഘാന ഷഡ്ഭിസ് ത്വ് അപഛൈഃ പൃഷ്ഠാത്കൈഃ

20 തതസ് തു മദ്രാധിപതിഃ പ്രഹൃഷ്ടോ; ധനർ വികൃഷ്ട്യ വ്യസൃജത് പൃഷ്ഠത്കാൻ

ദ്വാദ്വ്യാം ക്ഷരാദ്വ്യാം ച തഥൈവ രാജ്ഞശ്ഃ; ചിച്ഛേദ ചാപം കുരുപുംഗവസ്യ

21 നവം തതോ റ്റിന്യത് സാമരേ പ്രഗൃഹ്യഃ; രാജാ ധനർ ഘോരരതരം മഹാത്മാ

ശല്യം തു വിദ്ധ്യാ നിശിന്തൈഃ സമന്തദ്ഃ; യഥാ മഹേന്ദ്രോ നമുചിം ശിതാഗ്രൈഃ

22 തതസ് തു ശല്യോ നവഭിഃ പൃഷ്ഠത്കൈർ; ഭീമസ്യ രാജ്ഞശ്ഃ ച യുധിഷ്ഠിരസ്യ

നികൃത്യ രൗക്മേ പടു വർമണീ തയോർ; വിദാരയാം ആസ ഭൂജൗ മഹാത്മാ

23 തതോ റ്റിപരേണ ജലിതാർക തേജസാ; ക്ഷരേണ രാജേന്താ ധനർ ഉന്മമാമ

ക്രപശ് ച തസ്യൈവ ജഘാന സൃതം; ഷഡ്ഭിഃ ശരൈഃ സോ റ്റിഭീമുഖം പപാത

24 മദ്രാധിപശ് ചാപി യുധിഷ്ഠിരസ്യ; ശരൈശ് ചതുർഭീർ നിജഘാന വാഹാൻ

വാഹാംശ് ച ഹത്യാ വ്യകരോൻ മഹാത്മാഃ; യോധക്ഷയം ധർമ്മസുതസ്യ രാജ്ഞഃ

25 തഥാ കൃതേ രാജനി ഭീമസേനോ; മദ്രാധിപസ്യാശ്രു തതോ മഹാത്മാ

ചരിത്ത്യാ ധനർ വേഗവതാ ശരേണഃ; ദ്വാദ്വ്യാം അവിദ്യത് സുദ്ദശം നരേന്ദ്രം

26 അഥാപരേണാസ്യ ജഹാര യത്തുഃ; കായാച് ഛിരഃ സംനഹനീയമധ്യാത്

ജഘാന ചാശ്വാംശ് ചതുരഃ സ ശീഘ്രം; തഥാ ഭൂശം കപിതോ ഭീമസേനഃ

27 തം അഗ്രണിഃ സർവധനർധരാണാം; ഏകം ചരന്തം സാമരേ റ്റിവിവേഗം

ഭീമഃ ശതേന വ്യകിരച് ഛരണാം; മാദ്രീപുത്രഃ സഹദേവസ് തഥൈവ

28 ഞൈഃ സായകൈർ മോഹിതം വീക്ഷ്യ ശല്യം; ഭീമഃ ശരൈർ അസ്യ ചകർത വർമ

സ ഭീമസേനേന നികൃത്തവർമഃ; മദ്രാധിപശ് ചർമ സഹസ്രതാരം

29 പ്രഗൃഹ്യ ഖഡ്ഗം ച റഥാൻ മഹാത്മാഃ; പ്രസൂന്യ കന്തീസൃതം അഭ്യധാവത്

ഛിത്താ രഥേഷോ നകലസ്യ സോ fഥ; യുധിഷ്ഠിരം ഭീമബലോ fബുധാവത്
 30 തം ചാപി രാജാനം അഥോത്പതന്തം; ക്രൂദ്ധാം യഥൈവാനതകം ആപതന്തം
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നോ ദ്രുപദേയാഃ ശിഖണ്ഡി; ശിനേശ് ച നപ്ലാ സഹസാ പരിയുഃ
 31 അഥാസ്യ ചർമാപ്രതിമം ന്യക്രന്തദ്; ഭീമോ മഹാത്മാ ദശഭിഃ പൃഷ്ഠക്ഃ
 ഖഡ്ഗം ച ഭൈല്ലേർ നിചകർത മുഷ്ടുഃ; നദൻ പ്രഹൃഷ്ടസ് തവ സിന്ധുമധ്യേ
 32 തത് കർമ ഭീമസ്യ സമീക്ഷ്യ ഹൃഷ്ടാസ്; തേ പാണ്ഡവാനാം പ്രവരാ രഥൗഘാഃ
 നാദം ച ചക്രൂർ ഭൃശം ഉത്തൂയന്തഃ; ശംഖാംശ് ച ദധുഃ ശശിസംനികാശാൻ
 33 തേനാഥ ശബ്ദേന വിഭീഷണേന; തവാഭിതപ്തം ബലം അപ്രഹൃഷ്ടം
 സ്വേദാഭിഭൃതം ഭയിരോക്ഷിതാംഗം; വിസഞ്ജ്ഞകൽപം ച തഥാ വിഷാണ്ണം
 34 സ മദ്രരാജഃ സഹസാവകീർണോ; ഭീമാഗ്രഗൈഃ പാണ്ഡവ യോധമുഖൈഃ
 യുധിഷ്ഠിരസ്യാഭിമുഖം ജവേന; സിംഹോ യഥാ മൃഗഹേതോഃ പ്രയാതഃ
 35 സ ധർമരാജോ നിഹതാശ്വസൃതഃ; ക്രോധേന ദീപ്ലജ്വലന പ്രകാശം
 ദൃഷ്ട്വാ തു മദ്രാധിപതിം സ തുർണ്ണം; സമഭ്യധാവത് തം അരിം ബലേന
 36 ഗോവിന്ദ വാക്യം ത്വരിതം വിചിന്ത്യ; ദദ്രേ മതിം ശല്യ വിനാശനായ
 സ ധർമരാജോ നിഹതാശ്വസൃതേ; രഥേ തിഷ്ഠത് ശക്തിം ഏവാഭികാങ്ഷൻ
 37 തച് ചാപി ശല്യസ്യാ നിശമ്യ കർമ; മഹാത്മനോ ഭഗം അഥാവശിഷ്ടം
 സൃത്വാ മാനഃ ശല്യ വധേ യതാത്മാഃ; യഥോക്തം ഇന്ദ്രാവരജസ്യ ചക്രേ
 38 സ ധർമരാജോ മണിഹേമദണ്ഡാം; ജഗ്രാഹ ശക്തിം കനകപ്രകാശാം
 നേത്രേ ച ദീപ്ലേ സഹസാ വിവൃത്യ; മദ്രാധിപം ക്രൂദ്ധാ മനാ നിരൈക്ഷത്
 39 നിരീക്ഷിതോ വൈ നരദേവ രാജ്ഞാഃ; പൃതാത്മനാ നിർഹൃത കൽമഷേണ
 അഭ്രൻ ന യദ് ഭസ്മസാൻ മദ്രരാജസ്; തദ് അദ്ഭൃതം മേ പ്രതിഭാതി രാജൻ
 40 തതസ് തു ശക്തിം ഭചിരോഗ്ര ദണ്ഡാം; മണിപ്രവലോജ്ജ്വലിതാം പ്രദീപ്ലാം
 ചിക്ഷേപ വേഗാത് സുഭൃശം മഹാത്മാഃ; മദ്രാധിപായ പ്രവരഃ കുരൂണാം
 41 ദീപ്ലാം അഥൈനാം മഹതാ ബലേന; സവിസ്തൃ ലിംഗാം സഹസാ പതന്തിം
 പ്രൈക്ഷന്ത സർവേ കരവഃ സമേതാഃ; യഥാ യുഗാന്തേ മഹതീം ഇവോൽകാം
 42 താം കാലരാത്രീം ഇവ പാശഹസ്താം; യമസ്യ ധത്രീം ഇവ ചോഗ്രരൂപാം
 സബ്രഹ്മ ദണ്ഡപ്രതിമാം അമോഘാം; സസർജ യത്തോ യുധി ധർമരാജഃ
 43 സന്ധന്ത്രഗ് അഗ്രാസന പാനഭോജനൈർ; അഭ്യർചിതാം പാണ്ഡുസുതൈഃ
 പ്രയതാത്
 സംവർതകാഗ്നിപ്രതിമാം ജ്വലന്തിഃ; കൃത്യം അഥർവാംഗിരസീം ഇവോഗ്രാം
 44 ഹൃശാന ഹേതോഃ പ്രതിനിർമിതാം താം; ത്വഷ്ടാ രിപുണാം അസുദേഹ
 ഭക്ഷാം
 ഭൃത്യന്തരിക്ഷാഭി ജലാശയാനി; പ്രസഹ്യ ഭൃതാനി നിഹന്തു ഹൃശാം

45 ഘണ്ടാ പതാകാ മണിവജ്ര ഭാജം; വൈവസ്യുര്യ ചിത്രാം തപനീയദണ്ഡാം
തപ്ഷ്യാ പ്രയത്താൻ നിയമേന ക്ലൃപ്താം; ബ്രഹ്മ ദ്വിഷ്യാം അന്തകരീം അമോഘാം

46 ബലപ്രയത്താദ് അധിരൂഢ വേഗാം; മന്ത്രൈശ് ച ഘോരൈർ അഭിമന്ത്രയി
ത്വാ

സസർജ മാർഗേണ ച താം പരേണ; വധായ മദ്രാധിപതേർ തദാനീം

47 ഹതോ ഫസ്യ് അസാവ് ഇത്യ് അഭിഗർജമാനോ; തദ്രോ ഫന്തകായാന്ത കരം
യഥേഷ്ഠം

പ്രസാര്യ ബാഹും സുദൃഢം സുപാണിം; ക്രോധേന നൃത്യന് ഇവാ ധാർമ രാജഃ

48 താം സർവശക്ത്യാ പ്രഹിതാം സ ശക്തിം; യുധിഷ്ഠിരേണാപ്രതി വാര്യ
വീര്യം

പ്രതിഗ്രഹായാഭിനന്ദദ ശല്യഃ; സമ്യഗ് ഘൃതാം അഗ്നിർ ഇവാജ്യ ധാരാം

49 സാ തസ്യ മർമാണി വിദാര്യ ശുഭ്രം; ഉരോ വിശാലം ച തമൈവ വർമ

വിവേശ ഗാം തോയം ഇവാപ്രസക്താ; യശോ വിശാലം നൃപതേർ ദഹന്തി

50 നാസാക്ഷി കർണാസ്യ വിനിഃസൃതേന; പ്രസ്യന്തതാ ച വ്രണസംഭവേന

സംസിക്ത ഗാത്രോ അധിരേണ സോ ഫഭൂത്; ക്രൗഞ്ചോ യഥാ സ്തുന്ദ ഹതോ
മഹാദ്രിഃ

51 പ്രസാര്യ ബാഹു സ രഥാദ് ഗതോ ഗാം; സഞ്ചിന്നവർമാ കരനന്ദനേന

മഹേന്ദ്ര വാഹപ്രതിമോ മഹാത്മാഃ; വജ്രാഹതം ശൃംഗം ഇവാചലസ്യ

52 ബാഹു പ്രസാര്യാഭിമുഖോ ധർമ്മരാജസ്യ മദ്രോദ്

തതോ നിപതിതോ ഭൂമാവ് ഇന്ദ്രധജ ഇവോച്ഛിതഃ

53 സ തഥാ ഭിന്നസർവാംഗോ അധിരേണ സമുക്ഷിതഃ

പ്രത്യുദ്ഗത ഇവ പ്രേമ്ണോ ഭൂമ്യോ സാ നരപുംഗവഃ

54 പ്രിയയാ കാന്തയാ കാന്തഃ പതമാന ഇവോരസി

ചിരം ഭക്ത്യാ വസുമതീം പ്രിയാം കാന്താം ഇവ പ്രഭഃ

സർവൈർ അംഗൈഃ സമാശ്ലിഷ്യ പ്രസുപ്ത ഇവ സോ ഫഭേവ്

55 ധർമ്മ്യേ ധർമ്മാത്മനാ യുദ്ധേ നിഹതോ ധർമ്മസൂനനാ

സമ്യഗ് ഘൃത ഇവ സിഷ്യഃ പ്രശാന്തോ ഫിനിർ ഇവാധ്യരേ

56 ശക്ത്യാ വിഭിന്നഹൃദയം വിപ്ര വിജായധ ധജം

സംശാന്തം അപി മദ്രേശം ലക്ഷ്മീർ നൈവ വ്യമുഞ്ചത

57 തതോ യുധിഷ്ഠിരശ് ചാപം ആദായേന്ദ്ര ധനുഷ്ഠഭം

വ്യധമദ് ദ്വിഷതഃ സംഖ്യേ ഖഗ രാവ് ഇവ പന്നഗാൻ

ദേഹാസുൻ നിശിതൈർ ഭജൈർ രിപുണാം നാശയൻ ക്ഷണാത്

58 തതഃ പ്രാർഥസ്യ ബാണൗഘൈർ ആവൃതാഃ സൈനികാസ് തവ

നിമീലിതാക്ഷാഃ ക്ഷിണ്വന്തോ ഭൃശം അന്യോന്യം അർദിതാഃ
 സംസൃസ്തകവചാ ദേഹൈർ വിപത്രായുധ ജീവിതാഃ
 59 തതഃ ശല്യേ നിപതിതേ മദ്രരാജാനജോ യുവാ
 ഭ്രാന്തുഃ സർവൈർ ഗുണൈസ് തുല്യോ രഥി പാണ്ഡവം അഭ്യയാത്
 60 വിവ്യാധ ച നരശ്രേഷ്ഠോ നാരാചൈർ ബഹുഭിസ് ത്വരൻ
 ഹതസ്യാപചിതിം ഭ്രാന്തുശ് ചികീർഷൂർ യുദ്ധദുർമദഃ
 61 തം വിവ്യാധാശ്രുഗൈഃ ഷഡ്ഭിർ ധർമരാജസ് ത്വരന്ന് ഇവ
 കാർമുകം ചാസ്യ ചിച്ഛേദ ക്ഷുരാഭ്യാം ധ്വജം ഏവ ച
 62 തതോ ിസ്യ ദീപ്യമാനേന സുദൃഢേന ശിതേന ച
 പ്രമുഖേ വർതമാനസ്യ ഭല്ലേനാപാഹരച് ഛിരഃ
 63 സുകണ്ഡലം തദ് ദൃദശേ പതമാനം ശിരോ രഥാത്
 പുണ്യക്ഷയം ഇവ പ്രാപ്യ പതന്തം സ്വർഗവാസിനം
 64 തസ്യാപക്രഷ്ട ശീർഷം തച് ഛരീരം പതിതം രഥാത്
 അധിരണാവസിക്താംഗം ദൃഷ്ട്വാ സൈന്യം അഭ്യേത
 65 വിചിത്രകവചേ തസ്മിൻ ഹതേ മദ്രന്തപാനജേ
 ഹാഹാകാരം വികീർവാണാഃ കരവോ വിപ്രദൃവുഃ
 66 ശല്യാനജം ഹതം ദൃഷ്ട്വാ താവകാസ് ത്യക്തജീവിതാഃ
 വിത്രേസുഃ പാണ്ഡവ ഭയാദ് രജോധസ്താസ്സ് തഥാ ദൃഷ്ടം
 67 താംസ് തഥാ ഭജ്യതസ് ത്രസ്താൻ കൗരവാൻ ഭരതർഷഭ
 ശിനേർ നപ്താ കിരൻ ബാണൈർ അഭ്യവർത്ത സാത്യകിഃ
 68 തം ആയാന്തം മഹേഷ്വാസം അപ്രസഹ്യം ദുരാസദം
 ഹാർദിക്യസ് ത്വരിതോ രാജൻ പ്രത്യഗൃഹ്ണാദ് അഭീതവത്
 69 തൗ സമേതൗ മഹാത്മാനൗ വാർഷ്ണേയാവ് അപരാജിതൗ
 ഹാർദിക്യഃ സാത്യകിശ് ചൈവ സിംഹാവ് ഇവ മദോത്കടൗ
 70 ഇഷ്ടഭിർ വിമലാഭാസൈശ് ഛാദയന്തു പരസുരം
 അർചിർഹിർ ഇവ സൂര്യസ്യ ദിവാകരസമപ്രഭൗ
 71 ചാപമാർഗബലോദ്ധ്യതാൻ മാർഗണാൻ വൃഷ്ണിസിംഹയോഃ
 ആകാശേ സമപശ്യാമ പതംഗാൻ ഇവ ശീഘ്രഗാൻ
 72 സാത്യകിം ദശഭിർ വിദ്ധ്യാ ഹയാംശ് ചാസ്യ ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 ചാപം ഏകേന ചിച്ഛേദ ഹാർദിക്യോ നതപർവണാ
 73 തൻ നികൃത്തം ധനുഃശ്രേഷ്ഠം അപാസ്യ ശിനിപുംഗവഃ
 അന്യദ് ആദത്ത വേഗേന വേഗവത്തരം ആയുധം
 74 തദ് ആദായ ധനുഃശ്രേഷ്ഠം വരിഷ്ടഃ സർവധന്വിനാം

ഹാർദിക്യം ദശഭിർ ബാണൈഃ പ്രത്യവീദ്യത് സ്തനാന്തരേ
 75 തതോ രഥം യുഗേഷാം ച ഛിന്ത്യാ ഭല്ലൈഃ സുസംയതൈഃ
 അശ്വാംസ് തസ്യാവധിത് തുർണം ഉഭൗ ച പാർഷ്ണിസാരഥി
 76 മദ്രാജേ ഹതേ രാജന്ദിരഥേ കൃതവർമണി
 ദുര്യോധന ബലം സർവം പുനർ ആസീത് പരാങ്മുഖം
 77 തത്പരേ നാവബുധ്യന്ത സൈന്യേന രജസാ വൃതേ
 ബലം തു ഹതഭൃയിഷ്ടം തത് തദാസീത് പരാങ്മുഖം
 78 തതോ മുഹൂർതാത് തേ ിപശ്യൻ രജോ ഭൗമം സമൃത്ഥിതം
 വിവിധൈഃ ശോണിതസ്രാവൈഃ പ്രശാന്തം പുരുഷർഷഭ
 79 തതോ ദുര്യോധനോ ദൃഷ്ട്യാ ഭഗ്നം സ്വബലം അന്തികാത്
 ജവേനാപതതഃ പാർഥാൻ ഏകഃ സർവാൻ അവാദയത്
 80 പാണ്ഡവാൻ സരഥാൻ ദൃഷ്ട്യാ ധൃഷ്ടദൃക്തം ച പാർഷ്വതം
 ആനർതം ച ദുരാധർഷം ശിന്തൈർ ബാണൈർ അവാകിരത്
 81 തം പരേ നാഭ്യവർത്തന മർത്യാ മൃത്യം ഇവ് ആഗതം
 അമാന്യം രഥം ആസ്ഥായ ഹാർദിക്യോ ിപി ന്യവർത്തത
 82 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ ത്വരമാണോ മഹാരഥഃ
 ചതുർഭിർ നിജഘാനാശ്വാൻ പത്രിഭിഃ കൃതവർമണഃ
 വിവ്യായ ഗൗതമം ചാപി ഷഡ്ഭിർ ഭല്ലൈഃ സുതേജ്ജനൈഃ
 83 അശ്വത്ഥാമാ തതോ രാജ്ഞാ ഹതാശ്വം വിരഥി കൃതം
 സമപോവാഹ ഹാർദിക്യം സ്വരഥേന യുധിഷ്ഠിരാത്
 84 തതഃ ശാരദ്വതോ ിഷ്ടാഭിഃ പ്രത്യവീദ്യദ് യുധിഷ്ഠിരം
 വിവ്യായ ചാശ്വാൻ നിശിന്തൈസ് തസ്യാഷ്ടാഭിഃ ശിലീമുഖൈഃ
 85 ഏവം ഏതൻ മഹാരാജ യുദ്ധശേഷം അവർത്തത
 തവ ദുർമന്ത്രിതേ രാജൻ സഹപുത്രസ്യ ഭാരത
 86 തസ്മിൻ മഹേഷ്വാസ വരേ വിശന്തേഃ സംഗ്രാമമധ്യേ കരുപംഗവേന
 പർഥാഃ സമേതാഃ പരമപ്രഹൃഷ്ടാഃ ശംഖാൻ പ്രദധൂർ ഹതം ഈക്ഷ്യ ശല്യം
 87 യുധിഷ്ഠിരം ച പ്രശംസൂർ ആജുഃ പുരാ സുരാ വൃത്രവധേ യഥേന്ദ്രം
 ചക്രശ് ച നാനാവിധ വാദ്യ ശബ്ദാൻഃ നിനാദയന്തോ വസുധാം സമന്താത്

അധ്യായം 17

1 [സ്]

ശല്യേ തു നിഹതേ രാജൻ മദ്രരാജപദാനുഗാഃ
 രഥാഃ സപ്തശതാ വീരാ നിര്യയൂർ മഹതോ ബലാത്
 2 ദുര്യോധനസ് തു ദ്വിരദം ആരുഹ്യാചലസംനിഭം
 ഛരേന്ത്രണ ധ്രിയമാണേന വീജ്യമാനസ് ച ചാമരൈഃ
 ന ഗന്തവ്യം ന ഗന്തവ്യം ഇതി മദ്രാൻ അവാരയത്
 3 ദുര്യോധനേന തേ വീരാ വാര്യമാണാഃ പുനഃ പുനഃ
 യുധിഷ്ഠിരം ജീഘ്രാസന്തഃ പാണ്ഡുനാം പ്രാവിശൻ ബലം
 4 തേ തു ശൂരാ മഹാരാജ കൃതചിത്താഃ സു യോധനേ
 ധനഃ ശബ്ദം മഹത് കൃത്വാ സഹായ്യന്ത പാണ്ഡവൈഃ
 5 ശൂത്വാ തു നിഹതം ശല്യം ധർമ്മപുത്രം ച പീഡിതം
 മദ്രരാജപ്രിയേ യുക്തൈർ മദ്രകാണാം മഹാരഥൈഃ
 6 ആജഗാമ തതഃ പാർഥോ ഗാണധീവം വിക്ഷിപൻ ധനഃ
 പുരയൻ രഥഘോഷേണ ദിശഃ സർവാ മഹാരഥാഃ
 7 തതോ ഫർജ്ജുനസ് ച ഭീമസ് ച മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 സാത്യകിസ് ച നരവ്യാഘ്രോ ദ്രൗപദേയാസ് ച സർവശഃ
 8 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നഃ ശിഖണ്ഡീ ച പാണ്ഡാലാഃ സഹ സോമരൈഃ
 യുധിഷ്ഠിരം പരീപ്ലന്തഃ സമന്താത് പര്യവാരയൻ
 9 തേ സമന്താത് പരിവൃതാഃ പാണ്ഡവൈഃ പുരുഷർഷഭാഃ
 ക്ഷോഭയന്തി സു താം സേനാം മകരാഃ സാഗരം യഥാ
 10 പുരോ വാതേന ഗംഗേവ ക്ഷോഭ്യമാനാ മഹാനദീ
 അക്ഷോഭ്യത തദാ രാജൻ പാണ്ഡുനാം ധ്വജിനീ പുനഃ
 11 പ്രസ്തന്ത്യ സേനാം മഹതീം ത്യക്താത്മാനോ മഹാരഥാഃ
 വൃക്ഷാൻ ഇവ മഹാവാതാഃ കമ്പയന്തി സു താവകാഃ
 12 ബഹവസ് ചക്രശൂസ് തത്ര ക്വ സ രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ഭ്രാതരോ വാസ്യ തേ ശൂരാ ദൃശ്യന്തേ ന ഹ കേ ചന
 13 പാണ്ഡാലാനാം മഹാവീര്യാഃ ശിഖണ്ഡീ ച മഹാരഥാഃ
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നോ ഫീമ ശൈനേനയോ ദ്രൗപദേയാസ് ച സർവശഃ
 14 ഏവം താൻ വാദിനഃ ശൂരാൻ ദ്രൗപദേയാ മഹാരഥാഃ
 അഹ്യാപ്തൻ യുധ്യാനസ് ച മദ്രരാജപദാനുഗാൻ
 15 ചക്രൈർ വിമഥിതൈഃ കേ ചിത് കേ ചിച് ഛിന്നൈർ മഹ ധ്വജൈഃ
 പ്രത്യദൃശ്യന്ത സമരേ താവകാ നിഹതാഃ പരൈഃ

16 ആലോക്യ പാണ്ഡവാൻ യുദ്ധേ യോധാ രാജൻ സമന്തതഃ
 വാര്യമാണാ യയൂർ വേഗാത് തവ പുത്രേണ ഭാരത
 17 ദുര്യോധനസ്തു താൻ വീരാൻ വാരയാം ആസ സാന്ത്വയൻ
 ന ചാസ്യ ശാസനം കശ് ചിത്ത്ത്ര ചക്രേ മഹാരഥഃ
 18 തതോ ഗാന്ധാരരാജസ്യ പുത്രഃ ശകുനിർ അബ്രുവീത്
 ദുര്യോധനം മഹാരാജ വചനം വചനക്ഷമഃ
 19 കിം നഃ സമ്പ്രേക്ഷമാണാനാം മദ്രാണാം ഹന്യതേ ബലം
 ന യുക്തം ഏതത് സമരേ തപയി തിഷ്ഠതി ഭാരത
 20 സഹിതൈർ നാമ യോദ്ധവ്യം ഇത്യ് ഏഷാ സമയഃ കൃതഃ
 അഥ കസ്യാത് പരാൻ ഏവ ഘ്ലതോ മർഷയസേ നൃപ
 21 [ദുർ]

വാര്യമാണാ മയാ പൂർവം നൈതേ ചക്രൂർ വചോ മമ
 ഏതേ ഹി നിഹതാഃ സർവേ പ്രസ്തന്നാഃ പാണ്ഡുവാഹിനിം
 22 [ഷകുനി]

ന ഭർതുഃ ശാസനം വീരാ രണേ കുർവന്ത്യ് അമർഷിതാഃ
 അലം ക്രോദ്ധും തഥൈതേഷാം നായം കാല ഉപേക്ഷിതും
 23 യാമഃ സർവേ ിത്ര സംഭ്രൂയ സവാജിരഥകഞ്ജരാഃ
 പരിത്രാതും മഹേഷ്യാസാൻ മദ്രരാജപദാനുഗാൻ
 24 അന്യോന്യം പരിരക്ഷാമോ യത്തേന മഹതാ നൃപ
 ഏവം സർവേ ിനസഞ്ചിന്ത്യ പ്രയയൂർ യത്ര സൈനികാഃ
 25 [സ്]

ഏവം ഉക്തസ് തതോ രാജാ ബലേനാ മഹതാ വൃതഃ
 പ്രയയൗ സിംഹനാദേന കമ്പയൻ വൈ വസുസരാം
 26 ഹതവിധ്യത ഗൃഹ്ണീത പ്രഹരധം നിക്രന്തത
 ഇത്യ് ആസീത് തുമുലഃ ശബ്ദസ് തവ സൈന്യസ്യ ഭാരത
 27 പാണ്ഡവാസ്തു രണേ ദൃഷ്ട്വാ മദ്രരാജപദാനുഗാൻ
 സഹിതാൻ അഭ്യവർത്തത ഗുൽമം ആസ്ഥായ മധ്യമം
 28 തേ മുഹൂർതാദ് രണേ വീരാ ഹസ്താഹസ്തം വിശാം പതേ
 നിഹതാഃ പ്രത്യദൃശ്യന്ത മദ്രരാജപദാനുഗാഃ
 29 തതോ നഃ സമ്പ്രയാതാനാം ഹതാമിത്രാസ് തരസിനിഃ
 ഹൃഷ്ടാഃ കിലകിലാ ശബ്ദം അകുർവൻ സഹിതാഃ പരേ
 30 അഥോത്ഥിതാനി രുണ്യാനി സമദൃശ്യന്ത സർവശഃ
 പപാത മഹതീ ചോൽകാ മധ്യേനാധിത്യ മണ്ഡലം

31 രഥൈർ ഭഗൈർ യുഗാക്ഷൈശ്ച ച നിഹതൈശ്ച ച മഹാരഥൈഃ
 അശ്വൈർ നിപതിതൈശ്ച ചൈവ സഞ്ജനാഭ്രൂദ് വസുന്ധരാ
 32 വാതായമാനൈസ് തുരഗൈർ യുഗാസക്തൈസ് തുരഗമൈഃ
 അദ്വ്യന്ത മഹാരാജ യോധാസ് തത്ര രണാജീരേ
 33 ഭഗ്നചക്രാൻ രഥാൻ കേ ചിദ് അവഹംസ് തുരഗാ രണേ
 രഥാർഥം കേ ചിദ് ആദായ ദിശോ ദശവിബഭ്രുഃ
 തത്ര തത്ര ച ദൃശ്യന്തേ യോക്തേഃ ശ്ലീഷ്ടാഃ സ്മ വാജിനഃ
 34 രഥിനഃ പതമാനാശ്ച വ്യദ്വ്യന്ത നരോത്തമ
 ഗഗനാത് പ്രച്യുതാഃ സിദ്ധാഃ പുണ്യാനാം ഇവ സക്ഷ്ഷയേ
 35 നിഹതേഷു ച ശൂരേഷു മദ്രരാജാനഗേഷു ച
 അസ്താൻ ആപതൈശ്ച ചാപി ദൃഷ്ട്വാ പാർഥ മഹാരഥാഃ
 36 അഭ്യവർത്തന്ത വേഗേന ജയ ഗൃധ്രാഃ പ്രഹാരിണഃ
 ബാണശബ്ദരവാൻ കൃത്യാ വിമിശ്രാഞ് ശംഖനിസ്വനൈഃ
 37 അസ്താംസ് തു പുനർ ആസാദ്യ ലബ്ധലക്ഷാഃ പ്രഹാരിണഃ
 ശരാസനാനി ധുന്വാനാഃ സിംഹനാദാൻ പ്രചക്രശൂഃ
 38 തതോ ഹതം അഭിപ്രേക്ഷ്യ മദ്രരാജബലം മഹത്
 മദ്രരാജം ച സമരേ ദൃഷ്ട്വാ ശൂരം നിപാതിതം
 ദുര്യോധന ബലം സർവം പുനർ ആസീത് പരാങ്മുഖം
 39 വധ്യമാനം മഹാരാജ പാണ്ഡവൈർ ജിതകാശിഭിഃ
 ദിശോ ഭേദേ ഫിമ സംഭ്രാന്തം ത്രാസിതം ദൃശ്യേനവിഭിഃ

അധ്യായം 18

1 [സ്]

പാതിതേ യുധി ദുർധർഷോ മദ്രരാജേ മഹാരഥേ
 താവകാസ് തവ പുത്രാശ് ച പ്രായശോ വിമുഖാഭവൻ
 2 വണിജോ നാവി ഭിന്നായാം യഥാഗായേ fപ്ലവേ fർണവേ
 അപാരേ പാരം ഇച്ഛന്തോ ഹതേ ശൂരേ മഹാത്മനി
 3 മദ്രരാജേ മഹാരാജ വിത്രസ്താഃ ശരവിക്ഷതാഃ
 അനാഥാ നാഥം ഇച്ഛന്തോ മൃഗാഃ സിംഹാർദിതാ ഇവ
 4 വൃഷാ യഥാ ഭഗൺശൃംഗാഃ ശീർണദന്താ ഗജാ ഇവ
 മധ്യാഹ്നേ പ്രത്യപായാമ നിർജിതാ ധർമ്മസുന്താ
 5 ന സന്ധാതും അനീകാനി ന ച രാജൻ പരാക്രമേ
 ആസീദ് ബുദ്ധിർ ഹതേ ശല്യേ തവ യോധസ്യ കസ്യ ചിത്
 6 ഭീഷ്മേ ദ്രോണേ ച നിഹതേ സുതപുത്രേ ച ഭാരത
 യദ് ദുഃഖം തവ യോധാനാം ഭയം ചാസീദ് വിശാം പതേ
 തദ്ഭയം സ ച നഃ ശോകോ ഭൂയ ഏവാഭ്യവർത്തത
 7 നിരശാശ് ച ജയേ തസ്മിൻ ഹതേ ശല്യേ മഹാരഥേ
 ഹതപ്രവീരാ വിധ്യസ്താ വിക്രത്താശ് ച ശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 മദ്രരാജേ ഹതേ രാജൻ യോധാസ് തേ പ്രാദ്രവൻ ഭയാത്
 8 അശ്വാൻ അന്യേ ഗജാൻ അന്യേ രഥാൻ അന്യേ മഹാരഥാഃ
 ആരുഹ്യ ജവസമ്പന്നാഃ പാദാതാഃ പ്രാദ്രവൻ ഭയാത്
 9 ദ്വിസാഹസ്രാശ് ച മാതംഗാ ഗിരിരൂപാഃ പ്രഹാരിണഃ
 സമ്പ്രാദ്രവൻ ഹതേ ശല്യേ അങ്കശാമുഷ്ട ചോദിതാഃ
 10 തേ രണാദ് ഭരതശ്രേഷ്ഠ താവകാഃ പ്രാദ്രവൻ ദിശഃ
 ധാവന്തശ് ചാപ്യ് അദൃശ്യന്ത ശ്വസമാനാഃ ശരാതൂലാഃ
 11 താൻ പ്രഭഗ്നാൻ ദ്രുതാൻ ദൃഷ്ട്വാ ഹതോത്സാഹാൻ പരാജിതാൻ
 അഭ്യദ്രവന്ത പാഞ്ചാലാഃ പാണ്ഡവാശ് ച ജയൈഷിണഃ
 12 ബാണശബ്ദരവശ് ചാപി സിംഹനാദശ് ച പുഷ്പലഃ
 ശംഖശബ്ദശ് ച ശൂരാണാം ദാരുണഃ സമപദ്യത
 13 ദൃഷ്ട്വാ ഇ കൗരവം സൈന്യം ഭയത്രസ്തം പ്രവിദ്രുതം
 അന്യോന്യം സമഭാഷന്ത പാഞ്ചാലാഃ പാണ്ഡവൈഃ സഹ
 14 അദ്യ രാജാ സത്യധൃതിർ ജിതാമിത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 അദ്യ ദുര്യോധനോ ഹീനാ ദീപ്തയാ നൃപതിശ്രിയായ
 15 അദ്യ ശ്രുത്വാ ഹതം പുത്രം ധൃതരാഷ്ട്രോ ജനേശ്വരഃ

നി:സഞ്ജ്ഞ: പതിതോ ഭൂമൗ കിർബിഷം പ്രതിപദ്യതാം
 16 അദ്യ ജാനാതു കൗന്തേയം സമർഥം സർവധനീനാം
 അദ്യാത്മാനം ച ദുർമധോ ഗർഹയിഷ്യതി പാപക്രൂത്
 അദ്യ ക്ഷത്തൂർ വച: സത്യം സ്മരതാം ബ്രവതോ ഹിതം
 17 അദ്യ പ്രഭൃതി പാർഥാംഗ് ച പ്രേഷ്യഭൂത ഉപാചരൻ
 വിജാനാതു നൃപോ ദുഃഖം യത് പ്രാപ്തം പാണ്യനന്ദനൈ:
 18 അദ്യ കൃഷ്ണസ്യ മാഹാത്മ്യം ജാനാതു സ മഹീപതി:
 അദ്യാർജ്ജുന ധനർ ഘോഷം ഘോരം ജാനാതു സംയുഗേ
 19 അസ്താണാം ച ബലം സർവം ബാഹ്യാഗ് ച ബലം ആഹവേ
 അദ്യ ജ്ഞാസ്യതി ഭീമസ്യ ബലം ഘോരം മഹാത്മന:
 20 ഹതേ ദുര്യോധനേ യുദ്ധേ ശക്രേണേവാസുരേ മയേ
 യത്കൃതം ഭീമസേനേന ദുഃഖാസന വധേ തദാ
 നാന്യ: കർതാസ്തി ലോകേ തദ് ജ്ഞേ ഭീമം മഹാബലം
 21 ജാനീതാം അദ്യ ജ്യേഷ്ഠസ്യ പാണ്ഡവസ്യ പരാക്രമം
 മദ്രരാജം ഹതം ശ്രുത്വാ ദേവൈർ അപി സുദുഃസഹം
 22 അദ്യ ജ്ഞാസ്യതി സംഗ്രാമേ മാദ്രീപുത്രൗ മഹാബലൗ
 നിഹതേ സൗബലേ ശൂരേ ഗാന്ധാരേഷു ച സർവശ:
 23 കഥം തേഷാം ജയോ ന സ്യാദ് യേഷാം യോദ്ധാ ധനഞ്ജയ:
 സാത്യകിർ ഭീമസേനഗ് ച ധൃഷ്ടദൃഗ്ഗൗ ച പാർഷ്വത:
 24 ദ്രൗപദ്യാസ് തനയാ: പഞ്ച മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 ശിഖണ്ഡീ ച മഹേഷ്വരസോ രാജാ ചൈവ യുധിഷ്ഠിര:
 25 യേഷാം ച ജഗതാം നാഥോ നാഥ: കൃഷ്ണോ ജനാർദന:
 കഥം തേഷാം ജയോ ന സ്യാദ് യേഷാം ധർമ്മോ വ്യപാശ്രയ:
 26 ഭീഷ്മം ദ്രോണം ച കർണം ച മദ്രരാജാനം ഏവ ച
 തഹാന്യൻ നൃപതീൻ വീരാഞ് ശതശോ ിഥ സഹസ്രശ:
 27 കോ ിന്യ: ശക്തോ രണേ ജേതും ജ്ഞേ പാർഥം യുധിഷ്ഠിരം
 യസ്യ നാഥോ ഹൃഷീകേശ: സദാ ധർമയശോ നിധി:
 28 ഇത്യ ഏവം വദമാനാസ് തേ ഹർഷേണ മഹതാ യുതാ:
 പ്രഭസാംസ് താവകാൻ രാജൻ സൃഞ്ജയാ: പൃഷ്ഠതോ ിന്യയ:
 29 ധനഞ്ജയോ രഥാനീകം അദ്യവർത്തത വീര്യവാൻ
 മാദ്രീപുത്രൗ ച ശകുനീം സാത്യകിഗ് ച മഹാരഥ:
 30 താൻ പ്രേക്ഷ്യ ദ്രവത: സർവാൻ ഭീമസേനഭയാർദിതാൻ
 ദുര്യോധനസ് തദാ സൂതം അബ്രുവീദ് ഉത്സൃയന് ഇവ

31 ന മാതിക്രമതേ പാർഥോ ധനുഷ്ഠാണിം അവസ്ഥിതം
 ജഘനേ സർവസൈന്യാനാം മമാശ്യാൻ പ്രതിപാദയ
 32 ജഘനേ യുധ്യമാനം ഹി കൗന്തേയോ മാം ധനഞ്ജയഃ
 നോത്സഹേതാഭ്യതിക്രാന്തും വേലാം ഇവ മഹോദധിഃ
 33 പശ്യ സൈന്യം മഹത് സ്മൃത പാണ്ഡവൈഃ സമഭിദ്രുതം
 സൈന്യരേണം സമൃദ്ധ്യതം പശ്യസ്വൈനം സമന്തതഃ
 34 സിംഹനാദാംശ് ച ബഹുശഃ ശൃണ ഘോരാന് ഭയാനകാന്
 തസ്താദ് യാഹി ശന്നൈഃ സ്മൃത ജഘനം പരിപാലയ
 35 മയി സ്ഥിതേ ച സമരേ നിരുദ്ധേഷു ച പാണ്ഡുഷു
 പുനരാവർതതേ തുർണം മാമകം ബലം ഓജസാ
 36 തച് ശ്രുത്വാ തവ പുത്രസ്യ ശൂരാഗ്ര്യ സദൃശം വചഃ
 സാരഥിർ ഹേമസഞ്ചരന്നാത് ശന്നൈർ അശ്യാൻ അചോദയത്
 37 ഗജാശ്വരഥിഭിർ ഹീനാസ് തൃക്താത്മാനഃ പദാതയഃ
 ഏകവിംശതിസാഹസ്രാഃ സംയുഗായാവതസ്ഥിരേ
 38 നാനാദേശസമുദ്ഭൂതാ നാന രഞ്ജിത വാസസഃ
 അവസ്ഥിതാസ് തദാ യോധാഃ പ്രാർഥയന്തോ മഹദ് യശഃ
 39 തേഷാം ആപതതാം തത്ര സംഹൃഷ്ടാനാം പരസ്പരം
 സംമർദഃ സ്മഹാത് ജജേണ ഘോരരൂപോ ഭയാനകഃ
 40 ഭീമസേനം തദാ രാജൻ ഘൃഷ്ടദൃഗ്ലം ച പാർഷ്വതം
 ബലേന ചതുരംഗേണ നാനാദേശ്യാ ന്യവാരയൻ
 41 ഭീമം ഏവാഭ്യവർതത രണേ ിന്യേ തു പദാതയഃ
 പ്രക്ഷേപ്യധ്യാസ്തോട്യ സംഹൃഷ്ടാ വീരലോകം യിയാസവഃ
 42 ആസാദ്യ ഭീമസേനം തു സംരണ്ണാ യുദ്ധദൂർമദാഃ
 ധർതരാഷ്ട്രാ വിനേദൂർ ഹി നാന്യാം ചാകഥയൻ കഥാം
 പരിവാര്യ രണേ ഭീമം നിജഘ്നർ തേ സമന്തതഃ
 43 സ വധ്യമാനഃ സമരേ പദാതിഗണസംവൃതഃ
 ന ചചാല രഥോപസ്ഥേ മൈനാക ഇവ പർവതഃ
 44 തേ തു ക്രൂദ്ധാ മഹാരാജ പാണ്ഡവസ്യ മഹാരഥം
 നിഗ്രഹീതും പ്രചക്രൂർ ഹി യോധാംശ് ചാന്യാൻ അവാരയൻ
 45 അക്രൂധ്യത രണേ ഭീമസ് തൈസ് തദാ പര്യവസ്ഥിതൈഃ
 സോ ിവതീര്യ രഥാത് തുർണം പദാതിഃ സമവസ്ഥിതഃ
 46 ജാതരൂപപരിച്ഛന്നാം പ്രഗൃഹ്യ മഹതീം ഗദാം
 അവധീത് താവകാൻ യോധാൻ ദണ്ഡപാണിർ ഇവാന്തകഃ

47 രഥാശ്വദ്വിപഹീനാംസ് തു താൻ ഭീമോ ഗദയാ ബലി
 ഏകവിംശതിസാഹസ്രാൻ പദാതീൻ അവപോഥയത്
 48 ഹത്യാ തത് പുരുഷാനീകം ഭീമഃ സത്യപരാക്രമഃ
 ധൃഷ്ടദൃക്നം പുരസ്കൃത്യ നചിരാത് പ്രത്യദൃശ്യത
 49 പാദാതാ നിഹതാ ഭ്രമു ശിശ്യീരേ രുധിരോക്ഷിതാഃ
 സംഗോ ഇവ വാതേന കർണികാരാഃ സുപുഷ്പിതാഃ
 50 നാനാപുഷ്പസ്രജോപേതാ നാനാ കണ്ഡലധാരിണഃ
 നാനാ ജാത്യോ ഹതാസ് തത്ര നാദാ ദേശസമാഗതാഃ
 51 പതാകായജസഞ്ചനം പദാതീനാം മഹദ് ബലം
 നികൃത്തം വിബഭൗ തത്ര ഘോരരൂപം ഭയാനകം
 52 യുധിഷ്ഠിരപുരോഗാസ് തു സർവസൈന്യമഹാരഥാഃ
 അഭ്യധാവൻ മഹാത്മാനം പുത്രം ദുര്യോധനം തവ
 53 തേ സർവേ താവകാൻ ദൃഷ്ട്വാ മഹേഷ്യാസാൻ പരാങ്മുഖാൻ
 നാഭ്യവർത്തത തേ പുത്രം വേലേവ മകലാലയം
 54 തദ് അദ്ഭുതം അപശ്യാമ തവ പുത്രസ്യ പൗരുഷം
 യദ് ഏകം സഹിതാഃ പാർഥാ ന ശേകർ അതിവർതിതും
 55 നാതിദൂരാപയാതം തു കൃതബുധിം പലായനേ
 ദുര്യോധനഃ സ്വകം സൈന്യം അബ്രവീദ് ഭൂശവീക്ഷതം
 56 ന തം ദേശം പ്രപശ്യാമി പൃഥിവ്യാം പർവതേഷു വാ
 യത്ര യാതാൻ ന വോ ഹന്യഃ പാണ്ഡവാഃ കിം സൃതേന വഃ
 57 അൽപം ച ബലം ഏതേഷാം കൃഷ്ണൗ ച ഭൂശവീക്ഷതൗ
 യദി സർവേ fത്ര തിഷ്ഠാമോ ധ്രുവോ നോ വിജയോ ഭവേത്
 58 വിപ്രയാതാംസ് തു വോ ഭിന്നാൻ പാണ്ഡവാഃ കൃതകിർബിഷാൻ
 അനുസൃത്യ ഹനിഷ്യന്തി ശ്രേയോ നഃ സമരേ സ്ഥിതം
 59 ശൃണധം ക്ഷത്രിയാഃ സർവേ യാവന്തഃ സ്ഥ സമാഗതാഃ
 യദാ ശൂരം ച ഭീതം ച മാരയത്യ് അന്തകഃ സദാ
 കോ ന മൂഢോ ന യുധ്യേത പുരുഷഃ ക്ഷത്രിയ ബ്രുവഃ
 60 ശ്രേയോ നോ ഭീമസേനസ്യ ക്രുദ്ധസ്യ പ്രമുഖേ സ്ഥിതം
 സുഖഃ സാംഗ്രാമികോ മൃത്യുഃ ക്ഷത്രധർമ്മേണ യുധ്യതാം
 ജിത്യേഹ സുഖം ആപ്നോതി ഹതഃ പ്രേത്യ മഹത് ഫലം
 61 ന യുദ്ധധർമാച് ശ്രേയാൻ വൈ പന്ഥാഃ സ്വർഗസ്യ കൗരവാഃ
 അചിരേണ ജിതാംൽ ലോകാൻ ഹതോ യുദ്ധേ സമസ്തതേ
 62 ശ്രുത്വാ തു വചനം തസ്യ പൂജയിത്യാ ച പാർഥിവാഃ

പുനർ ഏവാന്വർത്തത പാണ്ഡവാൻ ആതതായിനഃ
 63 താൻ ആപതത ഏവാശു വ്യുഠാനീകാഃ പ്രഹാരിണഃ
 പ്രത്യദ്യയുസ് തദാ പാർഥാ ജയ ഗൃധ്രാഃ പ്രഹാരിണഃ
 64 ധനഞ്ജയോ രഥേനാജാവ് അഭ്യവർത്തത വിദ്യവാൻ
 വിശ്രൂതം ത്രിഷു ലോകേഷു ഗാണധീവം വിക്ഷിപൻ ധനുഃ
 65 മാദ്രീപുത്രൗ ച ശകുനിം സാത്യകിശ് ച മഹാബലഃ
 ജവേനാഭ്യപതൻ ഹൃഷ്ടോ യതോ വൈ താവകം ബലം

അധ്യായം 19

1 [സ്]

സംനിവൃത്തേ ബലൗഘേ തു ശാലോ മേച്ഛ ഗണാധിപഃ

അഭ്യവർത്തത സങ്കുലഃ പാണ്ഡുനാം സുമഹദ് ബലം

2 ആസ്ഥായ സുമഹാനാഗം പ്രഭിന്നം പർവതോപമം

ദൃപ്തം ഐരാവത പ്രഖ്യം അമിത്രഗണമർദനം

3 യോ ിസൗ മഹാഭദ്ര കലപ്രസൃതഃ; സുപൂജിതോ ധാർത്തരാഷ്ട്രേണ നിത്യം

സുകൽപിതഃ ശാസ്തുവിനിശ്ചയച്ചൈങ്ങഃ; സദോപവാഹ്യഃ സമരേഷു രാജൻ

4 തം ആസ്മിതോ രാജവരോ ബഭ്രുവഃ യഥോദയസമഃ സവിതാ ക്ഷപാന്തേ

സ തേന നാഗപ്രവരേണ രാജന്ന്; അഭ്യുദ്യയൗ പാണ്ഡുസുതാൻ സമന്താത്

ശിന്തൈഃ പൃഷാത്കൈർ വിദദാര ചാപി; മഹേന്ദ്രവജ്രപ്രതിമൈഃ സുലോരൈഃ

5 തതഃ ശരാൻ വൈ സൃജതോ മഹാരണേ; യോധാൺ ച രാജൻ നയതോ യമായ

നാസ്യാന്തരം ദദൃശുഃ സ്വേ പരേ വാ; യഥാ പുരാ വജ്രധരസ്യ ദൈത്യഃ

6 തേ പാണ്ഡവാഃ സോമകാഃ സൃഞ്ജയാൺ ച; തം ഏവ നാഗം ദദൃശുഃ സമന്താത്

സഹസ്രശോ വൈ വിചരന്തം ഏകം; യഥാ മഹേന്ദ്രസ്യ ഗജം സമീപേ

7 സന്ദ്രാവ്യമാണം തു ബലം പരേഷാം; പരീതകൽപം വിബഭൗ സമന്താത്

നൈവാവതസ്ഥേ സമരേ ദൃശം ഭയാദ്; വിമർദ്ദമാനം തു പരസ്സരം തദാ

8 തതഃ പ്രഭസോ സഹസാ മഹാചമുഃ; സാ പാണ്ഡവീ തേന നരാധിപേന

ദിശൺ ചതസ്രഃ സഹസാ പ്രയാവിതാഃ; ഗജേന്ദ്ര വേഗം തം അപാരയന്തി

9 ദൃഷ്ട്വാ ച താം വേഗവതാ പ്രഭസാം; സർവേ ത്വദീയാ യുധി യോധമുഖ്യഃ

അപൂജയൺ തത്ര നരാധിപം തഃ; ദധൃൺ ച ശംഖാൺ ശശിസംനികാശാൻ

10 ശ്രുത്വാ നിനാദം ത്വ് അഥ കുൗരവാണാം; ഹർഷാദ് വിമുഷ്ഠം സഹ ശംഖശ ബ്ബൈഃ

സേനാപതിഃ പാണ്ഡവ സൃഞ്ജയാനാം; പാഞ്ചാല പുത്രോ ന മമർഷ രോഷാത്

11 തതസ് തു തം വൈ ദ്വിരദം മഹാത്മാഃ; പ്രത്യുദ്യയൗ ത്വരമാണൗ ജയായ

ജംഭോ യഥാ ശക്രസമാഗമേ വൈ; നാഗേന്ദ്രം ഐരാവണം ഇന്ദ്ര വാഹ്യം

12 തം ആപതന്തം സഹസാ തു ദൃഷ്ട്വാ; പാഞ്ചാലരാജം യുധി രാജസിംഹഃ

തം വൈ ദ്വിപം പ്രേഷയാം ആസ തുർണം; വധായ രാജൻ ദ്രുപദാത്മജസ്യ

13 സ തം ദ്വിപം സഹസാഭ്യാപതന്തം; അവിധ്യദ് അർകപ്രതിമൈഃ പൃഷ ത്കൈഃ

കർമാര ധൗതൈർ നിശിതൈർ ജലദ്ഭിർ; നാരാചമുഖ്യൈസ് ത്രിഭിർ ഉഗ്രവേ ഗൈഃ

14 തതോ fപരാൻ പഞ്ച ശിതാൻ മഹാത്മാ; നാരാചമുഖ്യാൻ വിസസർജ കംഭേ
സ തൈസ് തു വിധു: പരമദിപോ രണേ; തദാ പരാവൃത്യ ഭൃശം പ്രദൃഭുവേ
15 തം നാഗരാജം സഹസാ പ്രണന്നം; വിദ്രാവ്യമാണം ച നിഗൃഹ്യ ശാലുഃ
തോന്ത്രാങ്കശൈഃ പ്രേഷയാം ആസ തൂർണം; പാഞ്ചാലരാജസ്യ രഥം പ്രദിശ്യ
16 ദൃഷ്ട്യാപതന്തം സഹസാ തു നാഗം; ധൃഷ്ടദൃശ്തം സ്വരഥാച് ഛരീലും ഏവ
ഗദാം പ്രഗൃഹ്യാശു ജവേന വീരോ; ഭൂമിം പ്രപന്നോ ഭയവിഹ്വലാംഗഃ
17 സ തം രഥം ഹേമവിഭ്രഷിതാംഗം; സാശ്വം സസൃതം സഹസാ വിമൃദ്യ
ഉൽക്ഷിപ്യ ഹസ്തേന തദാ മഹാദിപോ; വിപോഥയാം ആസ വസുന്ധരാ തലേ
18 പാഞ്ചാലരാജസ്യ സൃതം സ ദൃഷ്ട്യാ; തദാർദ്രിതം നാഗവരേണ തേന
തം അഭ്യധാവത് സഹസാ ജവേന; ഭീമഃ ശിഖണ്ഡീ ച ശിനേസ് ച നപ്ലാ
19 ശരൈശ് ച വേഗം സഹസാ നിഗൃഹ്യ; തസ്യോഭിതോ fഭ്യോപതതോ ഗജസ്യ
സ സംഗൃഹീതോ രഥിഭിർ ഗജോ വൈ; ചചാല തൈർ വാര്യമാണശ് ച സംഖ്യേ
20 തതഃ പൃഷ്ഠ്കാൻ പ്രവവർഷ രാജാ; സൂര്യോ യഥാ രശ്മിജാലം സമന്താത്
തേനാശുഗൈർ വധ്യമാനാ രഥൗഘാഃ; പ്രദൃവുസ് തത്ര തതസ് തു സർവേ
21 തത് കർമശാലസ്യ സമീക്ഷ്യ സർവേ; പാഞ്ചാല മത്സ്യാ നൃപ സൃജജയാശ് ച
ഹാഹാകാരൈർ നാദയന്തഃ സ്ത യുദ്ധേ; ദ്വിപം സമന്താദ് തദധൂർ നരാഗ്ര്യാഃ
22 പാഞ്ചാലരാജസ് ത്വരിതസ് തു ശൂരോ; ഗദാം പ്രഗൃഹ്യാചലശൃംഗകൽപാം
അസംഭ്രമം ഭാരത ശത്രുഘാതീ; ജവേന വിരോ fന്ദസസാര നാഗം
23 തതോ fഥ നാഗം ധരണീധരാഭഃ; മദം സ്രവന്തം ജലദപ്രകാശം
ഗദാം സമാവിധ്യ ഭൃശം ജഘാന; പാഞ്ചാലരാജസ്യ സൃതസ് തരസീ
24 സ ഭിന്നകർഭഃ സഹസാ വിനദ്യ; മുഖാത് പ്രഭൃതം ക്ഷതജം വിമുഞ്ചൻ
പപാത നാഗോ ധരണീധരാഭഃ; ക്ഷിതിപ്രകമ്പാച് ചലിതോ യഥാദ്രിഃ
25 നിപാത്യമാനേ തു തദാ ഗജേന്ദ്രേ; ഹാഹാകൃതേ തവ പുത്രസ്യ സൈന്യേ
സ ശാലുരാജസ്യ ശിനിപ്രവീരോ; ജഹാര ഭല്ലേന ശിരഃ ശിതേന
26 ഹൃതോത്തമാംഗോ യുധി സാത്വതേന; പപാത ഭൂമൗ സഹ നാഗരജ്ഞാ
യഥാദ്രിശൃംഗം സുമഹത് പ്രണന്നം; വജ്രേണ ദേവാധിപ ചോദിതേന

അധ്യായം 20

1 [സ്]

തസ്തിംസ് തു നിഹതേ ശുഭരേ ശാലേ സമിതിശോഭനേ

തവാഭജ്യദ് ബലം വേഗാദ് വാതേനേവ മഹാദ്രുമഃ

2 തത് പ്രഭഗം ബലം ദൃഷ്ട്വാ കൃതവർമാ മഹാരഥഃ

3 ധാര സമരേ ശുഭഃ ശത്രുസൈന്യം മഹാബലഃ

3 സംനിവൃത്താസ് തു തേ ശുഭാ ഋഷ്ട്വാ സാത്വതം ആഹവേ

ശൗലോപമം സ്ഥിതം രാജൻ കീര്യമാണം ശരൈർ യുധി

4 തഥ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം കരൂണാം പാണ്ഡവൈഃ സഹ

നിവൃത്താനാം മഹാരാജ മൃത്യും കൃത്വാ നിവർത്തനം

5 തത്രാശ്ചര്യം അഭൂദ് യുദ്ധാം സാത്വതസ്യ പഭരഃ സഹ

യദ് ഏകോ വാരയാം ആസ പാണ്ഡുസേനാം ദുരാസദാം

6 തേഷാം അന്യോന്യസുഹൃദാം കൃതേ കർമ്മണി ദൃഷ്ടരേ

സിംഹനാദഃ പ്രഹൃഷ്ടാനാം ദിവഃ സ്വക് സ്മഹാൻ അഭൂത്

7 തേന ശബ്ദേന വിത്രസ്താൻ പാണ്ഡാലാൻ ഭരതർഷഭ

ശിനേർ നപ്താ മഹാബാഹുർ അന്വപദ്യത സാത്യകിഃ

8 സ സമാസാദ്യ രാജാനം ക്ഷേമധൂർതിം മഹാബലം

സപ്തദിർ നിശിതൈർ ബാണൈർ അനയദ് യമസാദനം

9 തം ആയാന്തം മഹാബാഹും പ്രവപന്തം ശിതാഞ് ശരാൻ

ജവേനാദ്യപതദ് ധീമാൻ ഹാർദിക്യഃ ശിനിപുംഗവം

10 തൗ സിംഹാവ് ഇവ നർദന്തൗ ധന്വിനൗ രഥിനാം വരൗ

അന്യോന്യം അഭ്യധാവേതാം ശസ്ത്രപ്രവര ധാരിണൗ

11 പാണ്ഡവാഃ സഹ പാണ്ഡാലൈർ യോധാശ് ചാന്യേ നൃപോത്തമാഃ

പ്രേക്ഷകാഃ സമപദ്യന്ത തയോഃ പുരുഷസിംഹയോഃ

12 നാരാചൈർ വത്സദന്തൈശ് ച വൃഷ്ണിന്ധകമഹാരഥൗ

അഭിജ്ഘ്നന്തർ അന്യോന്യം പ്രഹൃഷ്ടാവ് ഇവ കണ്ജരൗ

13 ചരന്തൗ വിവിധാൻ മാർഗാൻ ഹാർദിക്യ ശിനിപുംഗവൗ

മുഹൂർ അന്തർദധാതേ തൗ ബാണവൃഷ്ട്വാ പരസ്സരം

14 ചാപവേഗബലോദ്ധൃതാൻ മാർഗണാൻ വൃഷ്ണിസിംഹയോഃ

ആകാശേ സമപശ്യമാ പതംഗാൻ ഇവ ശീഘ്രഗാൻ

15 തം ഏകം സത്യകർമാണം ആസാദ്യ ഹൃദികാന്തമജഃ

അവിദ്യൻ നിശിതൈർ ബാണൈശ് ചതുർഭിശ് അതുരോ ഹയാൻ

16 സ ദീർഘബാഹുഃ സക്രഃഖസ തോത്താർദിത ഇവ ദ്വിപഃ

അഷ്ടാഭിഃ കൃതവർമാണം അവിധ്യത് പരമേഷുഭിഃ
 17 തതഃ പൂർണായതോത്സൃഷ്ടൈഃ കൃതവർമാ ശിലാശിതൈഃ
 സാത്യകിം ത്രിഭിർ ആഹത്യ ധനുർ ഏകന ചിച്ഛിഭേ
 18 നികൃത്തം തദ് ധനുഃശ്രേഷ്ഠം അപാസ്യ ശിനിപുഗവഃ
 അന്യദ് ആദത്ത വേഗേന ശൈനേയഃ സശരം ധനുഃ
 19 തദ് ആദായ ധനുഃശ്രേഷ്ഠം വരിഷ്ടഃ സർവധന്വിനാം
 ആരോപ്യ ച മഹാവിദ്യോ മഹാബുദ്ധിർ മഹാബലഃ
 20 അമൃഷ്യമാണോ ധനുഷ്ഠ് ചേദനം കൃതവർമണാ
 കപിതോ fതിരഥഃ ശീഘ്രം കൃതവർമാണം അഭ്യയാത്
 21 തതഃ സുനിശിതൈർ ബാണൈർ ദശഭിഃ ശിനിപുഗവഃ
 ജ്വലാന സൃതം അശ്വാംഗ് ച ധ്വജം ച കൃതവർമണഃ
 22 തതോ രാജൻ മഹേഷ്വാസഃ കൃതവർമാ മഹാരഥഃ
 ഹതാശ്വസൃതം സന്ദ്രേക്ഷ്യ രഥം ഹേമപരിഷ്കൃതം
 23 രോഷേണ മഹതാവിഷ്ടഃ ശ്രൂലം ഉദ്യമ്യ മാരിഷ
 ചിക്ഷേപ ഭുജവേഗേന ജീഘാംസുഃ ശിനിപുഗവം
 24 തച് ഛൂലം സാത്യതോ ഹ്യ് ആജു നിർഭിദ്യ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 ചൂർണിതം പാതയാം ആസ മോഹയന് ഇവ മാധവം
 തതോ fപരേണ ഭല്ലേന ഹൃദ്യ് ഏനം സമതാഡയത്
 25 സ യുദ്ധേ യുധ്യാനേന ഹതാശ്വോ ഹതസാരഥിഃ
 കൃതവർമാ കൃതാസ്ത്രേണ ധരണീം അമ്പദ്യത
 26 തസ്മിൻ സാത്യകിനാ വിരേ ദ്വൈരഥേ വിരഥീ കൃതേ
 സമപദ്യത സർവേപ്ഷാം സൈന്യാനാം സുമഹദ് ഭയം
 27 പുത്രസ്യ തവ ചാത്യർഥം വിഷാദഃ സമപദ്യത
 ഹതസൃതേ ഹതാശ്വേ ച വിരഥേ കൃതവർമണി
 28 ഹതാശ്വം ച സമാലക്ഷ്യ ഹതസൃതം അരിന്ദമം
 അഭ്യയാവത് കൃപോ രാജഞ് ജീഘാംസുഃ ശിനിപുഗവം
 29 തം ആരോപ്യ രഥോപസ്ഥേ മിഷതാം സർവധന്വിനാം
 അപോവാഹ മഹാബാഹുസ് ഇർണം ആയോധനാദ് അപി
 30 ശൈനേയേ fധിഷ്ഠിതേ രാജൻ വിരഥേ കൃതവർമണി
 ദുര്യോധന ബലം സർവം പുനർ ആസീത് പരാങ്മുഖം
 31 തത്പരേ നാവബുധ്യന്ത സൈന്യേന രജസാവൃതേ
 താവകാഃ പ്രദ്രുതാ രാജൻ ദുര്യോധനം ഋതേ നൃപം
 32 ദുര്യോധനസ് തു സന്ദ്രേക്ഷ്യ ഭഗ്നം സ്വബലം അന്തികാത്

ജവേനാഭ്യപതത് തൂർണം സർവാംശ് ചൈകോ ന്യവാരയത്
 33 പാണ്ഡുശ് ച സർവാൻ സുകൃദ്ധോ യുഷ്ടദൃശ്ശം ച പാർഷതം
 ശിഖണ്ഡിനം ദ്രൗപദേയാൻ പാണ്ഡാലാനാം ച യേ ഗണാഃ
 34 കേകയാൻ സോമകാംശ് ചൈവ പാണ്ഡാലാംശ് ചൈവ മാരിഷ
 അസംദ്രമം ദുരാധർഷഃ ശിതൈർ അസ്തൈർ അവാറയത്
 35 അതിഷ്ടദ് ആഹവേ യത്തഃ പുത്രസ് തവ മഹാബലഃ
 യഥാ യജ്ഞേ മഹാൻ അഗ്നിർ മത്ര പുതഃ പ്രകാശയൻ
 36 തം പരേ നാഭ്യവർത്തത മർത്യാ മൃത്യും ഇവാഹവേ
 അഥാന്യം രഥം ആസ്ഥായ ഹാർദിക്യഃ സമപദ്യത

അധ്യായം 21

1 [സ്]

പുത്രസ്തു തേ മഹാരാജ രഥസേമാ രമിനാം വരഃ
ദുരൂതസഹോ ബഭൗ യുദ്ധേ യഥാ രുദ്രഃ പ്രതാപവാനർ
2 തസ്യ ബാണസഹസ്രൈസ്തു പ്രച്ഛന്നാ ഹ്യ അഭവൻ മഹീ
പരാംശ്ച സിഷിചേ ബാണൈർധരാഭിർഇവ പർവതാനർ
3 ന ച സോ fസ്തി പുമാൻ കശ്ചീ ചിൻ പാണ്ഡവാനാം മഹാഹവേ
ഹയോ ഗജോ രഥോ വാപി യോ fസ്യ ബാണൈർഅവിക്ഷതഃ
4 യം യം ഹി സമരേ യോധം പ്രപശ്യാമി വിശാം പതേ
സ സ ബാണൈശ്ചിതോ fഭൂദ്വൈ പുത്രേണ തവ ഭാരത
5 യഥാ സൈന്യേന രജസാ സമുദ്ധൃതേന വാഹിനീ
പ്രത്യദൃശ്യത സഞ്ചന്നാ തഥാ ബാണൈർമഹാത്മനഃ
6 ബാണഭ്രതാം അപശ്യാമ പൃഥിവിം പൃഥിവിപതേ
ദുര്യോധനേന പ്രകൃതാം ക്ഷിപ്രഹസ്തേന ധന്വിനാ
7 തേഷു യോധസഹസ്രേഷു താവകേഷു പരേഷു ച
ഏകോ ദുര്യോധനോ ഹ്യ ആസീത് പുമാൻ ഇതി മതിർമമ
8 തത്രാദ്ഭൂതം അപശ്യാമ തവ പുത്രസ്യ വിക്രമം
യദ്ഏകം സഹിതാഃ പാർഥാ നാത്യവർത്തത ഭാരത
9 യുധിഷ്ഠിരം ശതേനാജൗ വിവ്യാധ ഭരതർഷഭ
ഭീമസേനം ച സപ്തത്യാ സഹദേവം ച സപ്തഭിഃ
10 നകുലം ച ചതുഷ്ഷഷ്ട്യാ ധൃഷ്ടദൃഗ്നം ച പഞ്ചഭിഃ
സപ്തഭിർദ്രൗപദേയാംശ്ച ത്രിഭിർവിവ്യാധ സാത്യകിം
ധനുശ്ചിച്ഛേദ ഭല്ലേന സഹദേവസ്യ മാരിഷ
11 തദ്അപാസ്യ ധനുശ്ചിനം മാദ്രീപുത്രഃ പ്രതാപവാനർ
അഭ്യധാവത രാജാനം പ്രഗൃഹ്യാന്യാൻ മഹദ്ധനുഃ
തതോ ദുര്യോധനം സംഖ്യേ വിവ്യാധ ദശഭിഃ ശരൈഃ
12 നകുലശ്ച തതോ വീരോ രാജാനം നവഭിഃ ശരൈഃ
ഘോരരഠുപൈർമഹേഷ്യാസോ വിവ്യാധ ച നനാദ ച
13 സാത്യകിശ്ചാപി രാജാനം ശരേണാനതപർവണാ
ദ്രൗപദേയാസ്ത്രിസപ്തത്യാ ധർമ്മരാജശ്ച സപ്തഭിഃ
അശീത്യാ ഭീമസേനശ്ച ശരൈരരാജാനം ആർദ്രയത്
14 സമന്താത്കീര്യമാണസ്തു ബാണസംഘൈർമഹാത്മഭിഃ
ന ചചാല മഹാരാജ സർവസൈന്യസ്യ പശ്യതഃ

15 ലഘുവം സൗഷ്ഠവം ചാപി വീര്യം ചൈവ മഹാത്മനഃ
അതി സർവാണി ഭൂതാനി ദദ്വശ്ചഃ സർവമാനവാഃ
16 ധാർതരാഷ്ട്രാസ് തു രാജേന്ദ്ര യാത്യാ തു സ്വന്തം അന്തരം
അപശ്യമാനാ രാജാനം പര്യവർത്തത ദംശിതാഃ
17 തേഷാം ആപതതാം ഘോരസ് തുമുലഃ സമജായത
ക്ഷുബ്ധസ്യ ഹി സമുദ്രസ്യ പ്രാവൃട്കാലേ യഥാ നിശി
18 സമാസാദ്യ രണേ തേ തു രാജാനം അപരാജിതം
പ്രത്യദ്യയുർ മഹേഷ്യാസാഃ പാണ്ഡവാൻ ആതതായിനഃ
19 ഭീമസേനം രണേ ക്രുദ്ധം ദ്രോണപുത്രോ ന്യവാരയത്
തതോ ബാണൈർ മഹാരാജ പ്രമുഖൈഃ സർവതോദിശം
നാജ്ഞായന്ത രണേ വീരാ ന ദിശഃ പ്രദിശസ് തഥാ
20 താവ് ഉഭൗ ക്രൂരകർമാണാവ് ഉഭൗ ഭാരത ദഃസഹൗ
ഘോരരൂപം അയുധ്യേതാം കൃതപ്രതികൃതൈഷിണൗ
ത്രാസയന്തൗ ജഗത് സർവം ജ്യാ ക്ഷേപ വിഹരതപചൗ
21 ശകനിസ് തു രണേ വീരോ യുധിഷ്ഠിരം അപീഡയത്
തസ്യാശ്ചാംശ് ചതുരോ ഹത്യാ സുബലസ്യ സുതോ വിഭഃ
നാദം ചകാര ബലവാൻ സർവസൈന്യാനി കമ്പയൻ
22 ഏതസ്തിന് അന്തരേ വീരം രാജാനം അപരാജിതം
അപോവാഹ രഥേനാജൗ സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ
23 അഥാന്യം രഥം ആസ്ഥായ ധർമരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
ശകനിം നവദിർ വിദ്ധ്യാ പുനർ വിവ്യാധ പഞ്ചഭിഃ
നനാദ ച മഹാനാദം പ്രവരഃ സർവധനിനാം
24 തദ് യുദ്ധം അഭവച് ചിത്രം ഘോരരൂപം ച മാരിഷ
ഈക്ഷിത്രപ്രീതിജനനം സിദ്ധചാരണസേവിതം
25 ഉല്പകസ് തു മഹേഷ്യാസം നകലം യുദ്ധദുർമദം
അഭ്യുദ്രവദ് അമേയാത്മാ ശരവർഷൈഃ സമന്തതഃ
26 തഥൈവ നകലഃ ശൂരഃ സൗബലസ്യ സുതം രണേ
ശരവർഷേണ മഹതാ സമന്താത് പര്യവാരയത്
27 തൗ തത്ര സമരേ വീരൗ കലപുത്രൗ മഹാരഥൗ
യോധയന്താവ് അപശ്യേതാം പരസ്പരകൃതാഗസൗ
28 തഥൈവ കൃതവർമാ തു ശൈനേയം ശത്രുതാപനം
യോധയഞ്ത് ശൂശ്രുഭേ രാജൻ ബലം ശക്ര ഇവാഹവേ
29 ദുര്യോധനോ ധനുശ് ചരിത്ത്യാ ധൃഷ്ടദ്യുമ്നസ്യ സംയുഗേ

അമൈനം ചിന്നധന്യാനം വിവ്യായ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 30 യുഷ്ടദൃക്നോ ിപി സമരേ പ്രഗൃഹ്യ പരമായുധം
 രാജാനം യോധയാം ആസ പശ്യതാം സർവധന്വിനാം
 31 തയോർ യുദ്ധം മഹച് ചാസീത് സംഗ്രാമേ ഭരതർഷഭ
 പ്രഭിന്നയോർ യഥാ സക്തം മത്തയോർ വരഹസ്തിനോഃ
 32 ഗൗതമസ് തു രണേ ക്രുദ്ധോ ദ്രുപദേയാൻ മഹാബലാൻ
 വിവ്യായ ബഹുഭിഃ ശൂരഃ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 33 തസ്യ തൈർ അഭവദ് യുദ്ധം ഇന്ദ്രിയൈർ ഇവ ദേഹിനഃ
 ഘോര രൂപം അസംവാര്യം നിർമര്യാദം അതിവ ച
 34 തേ ച തം പീഡയാം ആസൂർ ഇന്ദ്രിയാണീവ ബാലിശം
 സ ച താൻ പ്രതിസംരബ്ധഃ പ്രത്യയോധയദ് ആഹവേ
 35 ഏവം ചിത്രം അഭൂദ് യുദ്ധം തസ്യ തൈഃ സഹ ഭാരത
 ഉത്ഥായോത്ഥായ ഹി യഥാ ദേഹിനാം ഇന്ദ്രിയൈർ വിഭോ
 36 നരാശ് ചൈവ നരൈഃ സാർധം ദന്തിനോ ദന്തിഭിസ് തഥാ
 ഹയാ ഹയൈഃ സമാസക്താ രഥിനോ രഥിഭിസ് തഥാ
 സങ്കലം ചാഭവദ് ഭൂയോ ഘോരരൂപം വിശാം പതേ
 37 ഇദം ചിത്രം ഇദം ഘോരം ഇദം രൗദ്രം ഇതി പ്രഭോ
 യുദ്ധാന്ത് ആസ്ത മഹാരാജ ഘോരാണി ച ബഹുനി ച
 38 തേ സമാസാദ്യ സമരേ പരസ്സരം അരിന്ദമാഃ
 വിവ്യധുശ് ചൈവ ജുല്ലശ് ച സമാസാദ്യ മഹാഹവേ
 39 തേഷാം ശത്ര സമുദ്ഭൂതം രജസ് തീവ്രം അദൃശ്യത
 പ്രവാതേനോദ്ധതം രാജൻ ധാവദ്ഭിശ് ചാശ്വസാദിഭിഃ
 40 രഥനേമി സമുദ്ഭൂതം നിഃശ്വാസൈശ് ചാപിദന്തിനാം
 രജഃ സന്ധ്യാഭൂകപിലം ദിവാകരപഥം യൗൗ
 41 രജസാ തേന സമ്പൃക്കേ ഭാസൂരേ നിഷ്പഭീ കൃതേ
 സഞ്ചരാദിതാവേദ് ഭൂമിന്യേ ച ശൂരാ മഹാരഥാഃ
 42 മുഹൂർതാദ് ഇവ സംവൃത്തം നിരജസ്തം സമന്തഥ
 വീര ശോണിതസിക്തായാം ഭൂമൗ ഭരതസത്തമ
 ഉപാശാമ്യത് തതസ് തീവ്രം തദ് രജോ ഘോരദർശനം
 43 തതോ ിപശ്യം മഹാരാജ ദ്വന്ദ്വ യുദ്ധാനി ഭാരത
 യഥാ പ്രഗ്ര്യം യഥാ ജ്യേഷ്ഠം മധ്യാഹ്നേ വൈ സുദാരണേ
 വർമണാം തത്ര രാജേന്ദ്ര വ്യദൃശ്യന്തോജ്ജ്വലാഃ പ്രഭാഃ
 44 ശബ്ധഃ സുതമുലഃ സംഖ്യേ ശരാണാം പതതാം അഭൂത്

മഹാവേണവനന്ദേശ്വര ദഹ്യമാനസ്യ സർവതഃ

അധ്യായം 22

1 [സ്]

വർതമാനേ തഥാ യുദ്ധേ ഘോരരൂപേ ഭയാനകേ
 അഭ്യേത ബലം തത്ര തവ പുത്രസ്യ പാണ്ഡവൈഃ
 2 താംസ് തു യത്തേന മഹതാ സംനിവാര്യ മഹാരഥാൻ
 പുത്രസ് തേ യോധയാം ആസ പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീം
 3 നിവൃത്താഃ സഹസാ യോധാസ് തവ പുത്ര പ്രിയൈഷിണഃ
 സംനിവൃത്തേഷു തേഷ് ഏവം യുദ്ധം ആസീത് സുദാരുണം
 4 താവകാനാം പരേഷാം ച ദേവാസുരരണോപമം
 പരേഷാം തവ സൈന്യേ ച നാസീത് കശ് ചിത് പരാങ്മുഖഃ
 5 അനമാനേന യുധ്യന്തേ സഞ്ജ്ഞാഭിശ് ച പരസ്പരം
 തേഷാം ക്ഷയോ മഹാൻ ആസീദ് യുധ്യതാം ഇതരേതരം
 6 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ ക്രോധേന മഹതാ യുതഃ
 ജിഗീഷമാണഃ സംഗ്രാമേ ധർതരാഷ്ട്രാൻ സരാജകാൻ
 7 ത്രിഭിഃ ശാരദ്വതം വിദ്ധ്യാ തക്വപുംഖൈഃ ശിലാശിതൈഃ
 ചതുർഭിർ നിജഘാനാശ്വാൻ കല്യാണാൻ കൃതവർമണഃ
 8 അശ്വതഥാമാ തു ഹാർദ്ദിക്യം അപോവാഹ യശസിനാ
 അഥ ശാരദ്വതോ ിഷ്ടാഭിഃ പ്രത്യവിയ്യദ് യുധിഷ്ഠിരം
 9 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ രഥാൻ സപ്തശതാൻ രണേ
 പ്രേഷയദ് യത്ര രാജാസൗ ധർമപത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 10 തേ രഥാ രഥിഭിർ യുക്താ മനോമാരുതരംഹസഃ
 അഭ്യുദ്രവന്ത സംഗ്രാമേ കാന്തേയസ്യ രഥം പ്രതി
 11 തേ സമന്താൻ മഹാരാജ പരിവാര്യ യുധിഷ്ഠിരം
 അദൃശ്യം സായകൈശ് ചക്രൂർ മോഘാ ഇവ ദിവാകരം
 12 നാമൃഷ്യന്ത സുസംരണ്ണാഃ ശിഖണ്ഡിപ്രമുഖാ രഥാഃ
 രഥൈർ അഗ്ര്യജവൈർ യുക്തൈഃ കികിണീജാലസംവൃതൈഃ
 ആജശൂർ അഭിരക്ഷന്തഃ കന്തീപുത്രം യുധിഷ്ഠിരം
 13 തഥാ പ്രവവൃതേ രൗദ്രഃ സംഗ്രാമഃ ശോണിതോദകഃ
 പാണ്ഡവാനാം കരൂണാം ച യമ രാഷ്ട്രവിവർധനഃ
 14 രഥാൻ സപ്തശതാൻ ഹത്യാ കരൂണാം ആതതായിനാം
 പാണ്ഡവാഃ സഹ പാണ്ഡവൈഃ പുനർ ഏവാഭ്യവാരയൻ
 15 തത്ര യുദ്ധം മഹച് ചാസീത് തവ പുത്രസ്യ പാണ്ഡവൈഃ
 ന ച നസ് താദൃശം ദൃഷ്ടം നൈവ ചാപി പരിശ്രൂതം

16 വർത്തമാനേ തഥാ യുദ്ധേ നിർമ്മര്യാദേ സമന്തതഃ
 വധ്യമാനേഷു യോധേഷു താവകേഷു ഇതരേഷു ച
 17 നിനദന്തു ച യോധേഷു ശംഖവരൈശ് ച പൂരിതൈഃ
 ഉത്കൃഷ്ടൈഃ സിംഹനാദൈശ് ച ഗർജ്ജിതേന ച ധന്വിനാം
 18 അതിപ്രവൃദ്ധേ യുദ്ധേ ച ഛിദ്യമാനേഷു മർമ്മസു
 ധാവമാനേഷു യോധേഷു ജയ ഗൃദ്ധിഷു മാരിഷ
 19 സംഹാരേ സർവതോ ജാതേ പൃഥിവ്യാം ശോകസംഭവേ
 ബഹുനാം ഉത്തമസ്ത്രീണാം സീമന്തോദ്ധരണേ തഥാ
 20 നിർമ്മര്യാദേ തഥാ യുദ്ധേ വർത്തമാനേ സുദാരുണേ
 പ്രാദുരാസൻ വിനാശായ തദോത്പാതാഃ സുദാരുണാഃ
 ചചാല ശബ്ദം കുർവാണാ സപർവതവനാ മഹീ
 21 സദണ്ഡാഃ സോൽമുകാ രാജഞ് ശീര്യമാണാഃ സമന്തതഃ
 ഉൽകാഃ പേതുർ ദിവോ ഭൂമാവ് ആഹത്യ രവിമണ്ഡലം
 22 വിഷ്വഗ് വാതാഃ പ്രാദുരാസൻ നീചൈഃ ശർകര വർഷിണഃ
 അശ്രുണി മുച്ഛർ നാഗാ വേപഥുശ് ചാസ്മശദ് ഭൂശം
 23 ഏതാൻ ഘോരാൻ അനാദൃത്യ സമൃത്പാതാൻ സുദാരുണാൻ
 പുനർ യുദ്ധായ സംമന്ത്ര്യ ക്ഷത്രിയാസ് തസ്മദർ അവ്യഥാഃ
 രമണീയേ കുരുക്ഷേത്രേ പുണ്യേ സ്വർഗം യിയാസവഃ
 24 തതോ ഗാന്ധാരരാജസ്യ പുത്രഃ ശകുനിർ അബ്രുവീത്
 യുധ്യധം അഗ്രതോ യാവത് പൃഷ്ഠതോ ഹന്വി പാണ്ഡവൻ
 25 തതോ നഃ സമ്പ്രയാതാനാം മദ്രയോധാസ് തരസിനഃ
 ഹൃഷ്ടാഃ കിലകിലാ ശബ്ദം അകർവന്താപരേ തഥാ
 26 അസ്താംസ്തു പുനർ ആസാദ്യ ലബ്ധലക്ഷാ ദുരാസദാഃ
 ശരാസനാനി ധുന്വന്തഃ ശരവർഷൈർ അവാകിരൻ
 27 തതോ ഹതം പരൈസ് തത്ര മദ്രരാജബലം തദാ
 ദുര്യോധന ബലം ദൃഷ്ട്വാ പുനർ ആസീത് പരാങ്മുഖം
 28 ഗാന്ധാരരാജസ്തു പുനർ വാക്യം ആഹ തതോ ബലീ
 നിവർത്തധം അധർമ്മജ്ഞാ യുധ്യധം കിം സൃതേന വഃ
 29 അനീകം ദശസാഹസ്രം അശ്യാനാം ഭരതർഷഭ
 ആസീദ് ഗാന്ധാരരാജസ്യ വിമലപ്രാസയോധിനാം
 30 ബലേന തേന വിക്രമ്യ വർത്തമാനേ ജനക്ഷയേ
 പൃഷ്ഠതഃ പാണ്ഡവാനീകം അഭ്യുപ്ലൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 31 തദ് അഭ്രൂം ഇവ വാതേന ക്ഷിപ്യമാണം സമന്തതഃ

അജ്യേത മഹാരാജ പാണ്ഡുനാം സുമഹദ് ബലം
 32 തതോ യുധിഷ്ഠിരഃ പ്രേക്ഷ്യ ഭഗ്നം സ്വബലം അന്തികാത്
 അഭ്യചോദയദ് അവ്യഗ്രഃ സഹദേവം മഹാബലം
 33 അസൗ സുബല പുത്രോ നോ ജാലനം പീഡ്യ ദംശിതഃ
 സേനാം നിസൃദയന്ത്യ ഏഷ പശ്യ പാണ്ഡവ ദുർമതിം
 34 ഗച്ഛ ത്വം ദ്രൗപദേയാൾ ച ശകുനിം സൗബലം ജഹി
 രഥാനീകം അഹം രക്ഷേ്യ പാണ്ഡാല സഹിതോ ഽനൗ
 35 ഗച്ഛതു ക്ഷൺദഃ സർവേ വാജിനൾ ച സഹ ത്വയാ
 പാദാതാൾ ച ത്രിസാഹസ്രാഃ ശകുനിം സൗബലം ജഹി
 36 തതോ ഗജാഃ സപ്തശതാൾ ചാപപാണിഭിർ ആസ്ഥിതാഃ
 പഞ്ച ചാശ്വസഹസ്രാണി സഹദേവൾ ച വിദ്യവാൻ
 37 പാദാതാൾ ച ത്രിസാഹസ്രാ ദ്രൗപദേയാൾ ച സർവശഃ
 രണേ ഹ്യ് അഭ്യദ്രവംസ് തേ തു ശകുനിം യുദ്ധദുർമദഃ
 38 തതസ് തു സൗബലോ രാജൻ അബ്ധുതിക്രമ്യ പാണ്ഡവാൻ
 ജാലാന പൃഷ്ഠതഃ സേനാം ജയ ഘൃഗൃഃ പ്രതാപവാൻ
 39 അശ്യാരോഹാസ് തു സംരബ്ധാഃ പാണ്ഡവാനാം തരസ്വിനാം
 പ്രാവിശൻ സൗബലാനീകം അഭ്യതിക്രമ്യ താൻ രഥാൻ
 40 തേ തത്ര സദിനഃ ശൂരാഃ സൗബലസ്യ മഹദ് ബലം
 ഗമമധ്യേ ഽവതിഷ്ഠന്തഃ ശരവർഷൈർ അവാകിരൻ
 41 തദ് ഉദ്യതഗദാ പ്രാസം അകാപുരുഷ സേവിതം
 പ്രാവർത്ത മഹദ് യുദ്ധം രാജൻ ദുർമന്ത്രിതേ തവ
 42 ഉപാരമന്ത ജ്യാശബ്ധാഃ പ്രേക്ഷകാ രഥിനോ ഽഭവൻ
 ന ഹി സ്വേഷാം പരേഷാം വാ വിശേഷഃ പ്രത്യദൃശ്യത
 43 ശൂര ബാഹുവിസൃഷ്ടാനാം ശക്തിനാം ഭരതർഷഭ
 ജ്യോതിഷാം ഇവ സമ്പാതം അപശ്യൻ കരുപാണ്ഡവാഃ
 44 ജ്വലിഭിർ വിമലാഹിൾ ച തത്ര തത്ര വിശാം പതേ
 സമ്പതന്തീഭിർ ആകാശം ആവൃതം ബഹ് അശോഭത
 45 പ്രാസാനാവതതാം രാജൻ രൂപം ആസീത് സമന്തതഃ
 ശലഭാനാം ഇവാകാശേ തദാ ഭരതസത്തമ
 46 അധിരോക്ഷിതസർവാംഗാ വിപ്രവിദ്ധൈർ നിയന്തുഭിഃ
 ഹയാഃ പരിപതന്തി സ്മ ശതശോ ഽഥ സഹസ്രശഃ
 47 അന്യോന്യപരിപിഷ്ടാൾ ച സമാസാദ്യ പരസ്പരം
 അവിക്ഷതാഃ സ്മ ദൃശ്യന്തേ വമന്തോ അധിരം മുഖൈഃ

48 തതോ ിഭവത് തമോ ഘോരം സൈന്യേന രജസാ വൃതേ
 താൻ അപക്രമതോ ിദ്രാക്ഷം തസ്മാദ് ദേശാദ് അരിന്ദമാൻ
 അശ്വാൻ രാജൻ മനുഷ്യാംഗ് ച രജസാ സംവൃതേ സതി
 49 ഭൂമൗ നിപതിതാഗ് ചാന്യേ വമനോ അധിരം ബഹു
 കേശാ കേശി സമാലഗ്നാ ന ശേകഗ് ചേഷ്ടിതും ജനാഃ
 50 അന്യോന്യം അശ്വപുഷ്പേഭ്യോ വികർഷന്തോ മഹാബലാഃ
 മല്ലാ ഇവ സമാസാദ്യ നിജ്ജ്ഞാർ ഇതരേതരം
 അശ്വൈഗ് ച വ്യപക്രഷ്യന്ത വഹവോ ിത്ര ഗതാസവഃ
 51 ഭൂമൗ നിപതിതാഗ് ചാന്യേ ബഹവോ വിജയൈഷിണഃ
 തത്ര തത്ര വ്യദ്ഗൃന്ത പുരുഷാഃ ശൂരമാനിനഃ
 52 രക്ഷേതാക്ഷിതൈഗ് ചിന്നഭുജൈർ അപക്രഷ്ട ശിരോരുഹൈഃ
 വ്യദ്ഗൃന്ത മഹി കീർണാ ഗതേശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 53 ദൂരം ന ശക്യം തത്രാസീദ് ഗന്തും അശ്വേന കേന ചിത്
 സാശ്വാരോഹൈർ ഹന്തൈർ അശ്വൈർ ആവൃതേ വസുധാതലേ
 54 അധിരോക്ഷിത സംനാഹൈർ ആത്തശണ്യൈർ ഉദായുധൈഃ
 നാനാപ്രഹരണൈർ ഘോരൈഃ പരസ്വരവയൈഷിഭിഃ
 സുസംനികൃഷ്ടൈഃ സംഗ്രാമേ ഹതഭ്രയിഷ്ട സൈനികൈഃ
 55 സ മൂഹൂർതം തതോ യുദ്ധാ സൗബലോ ിഥ വിശാം പതേ
 ഷ്ട് സഹസ്രൈർ ഹയൈഃ ശിഷ്ടൈർ അപായാച് ഛരകനിസ് തതഃ
 56 തഥൈവ പാണ്ഡവാനീകം അധിരേണ സമുക്ഷിതം
 ഷ്ട് സഹസ്രൈർ ഹയൈഃ ശിഷ്ടൈർ അപായാച് ശ്രാന്തവാഹനം
 57 അശ്വാരോഹാസ് തു പാണ്ഡുനാം അബ്രുവൻ അധിരോക്ഷിതാഃ
 സുസംനികൃഷ്ടാഃ സംഗ്രാമേ ഭ്രയിഷ്ടം ത്യക്തജീവിതാഃ
 58 നേഹ ശക്യം രഥൈർ യോദ്ധും കത ഏവ മഹാശഞ്ജഃ
 രഥനൈവ രഥാ യാന്തു ക്ഷഞ്ജരാഃ ക്ഷഞ്ജരാൻ അപി
 59 പ്രതിയാതോ ഹി ശക്തിഃ സ്വം അനീകം അവസ്ഥിതഃ
 ന പുനഃ സൗബലോ രാജാ യുദ്ധം അഭ്യാഗമിഷ്യതി
 60 തതസ് തു ദ്രൗപദേയാഗ് ച തേ ച മത്താ മഹാദ്വിപാഃ
 പ്രയയുർ യത്ര പാണ്ഡാല്യോ ധൃഷ്ടദൃന്യോ മഹാരഥഃ
 61 സഹദേവോ ിപി കൗരവ്യ രജോമേഘേ സമുത്ഥിതേ
 ഏകാകി പ്രയയൗ തത്ര യത്ര രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 62 തതസ് തേഷു പ്രയാതേഷു ശക്തിഃ സൗബലഃ പുനഃ
 പാർശ്വതോ ിഭ്യഹന്തത് ക്രുദ്ധോ ധൃഷ്ടദൃന്യസ്യ വാഹിനിം

- 63 തത് പുനസ് തുമുലം യുദ്ധം പ്രാണാംസ് ത്യക്ത്വാഭ്യവർത്തതാവകാനാം പരേഷാം ച പരസ്സുരവധൈഷിണാം
- 64 തേ ഹ്യ അന്യോന്യം അവേക്ഷന്ത തസ്മിൻ വിര സമാഗമേ യോധാഃ പര്യപതൻ രാജന് ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
- 65 അസിഭിശ് ചിദ്യമാനാനാം ശിരസാം ലോകസക്ഷ്യേ പ്രാദുരാസീൻ മഹാശബ്ദസ് താലാനാം പതതാം ഇവ
- 66 വിമുക്താനാം ശരീരാനാം ഭിന്നാനാം പതതാം ഭൂവി സായുധാനാം ച ബാഹുനാം ഉരൂണാം ച വിശാം പതേ ആസീത് കടകടാ ശബ്ദഃ സുമഹാംൽ ലോമഹർഷണഃ
- 67 നിഘ്നന്തോ നിശിന്തൈഃ ശസ്ത്രൈർ ഭ്രാന്തൻ പുത്രാൻ സഖീൻ അപി യോധാഃ പരിപതന്തി സ്മ യഥാമിഷ കൃതേ ഖഗഃ
- 68 അന്യോന്യം പ്രതിസംരബ്ധാഃ സമാസാദ്യ പരസ്സരം അഹം പൂർവം അഹം പൂർവം ഇതി ന്യഘ്നൻ സഹസ്രശഃ
- 69 സംഘാതൈർ ആസനഭ്രഷ്ടൈർ അശ്വാഭോഭൈർ ഗതാസുഭിഃ ഹയാഃ പരിപതന്തി സ്മ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
- 70 സ്ഫുരതാം പ്രതിപിഷ്ടാനാം അശ്വാനാം ശീഘ്രസാരീണാം സ്തനതാം ച മനുഷ്യാണാം സംനദ്ധാനാം വിശാം പതേ
- 71 ശക്ത്യുഷ്ടി പ്രാസശബ്ദശ് ച തുമുലഃ സമജായത ഭിന്ദതാം പരമർമാണി രാജൻ ദുർമന്ത്രിതേ തവ
- 72 ശ്രമാഭിഭ്രതാഃ സംരബ്ധാഃ ശ്രാന്തവാഹാഃ പിപാസിതാഃ വിക്ഷതാശ് ച ശിന്തൈഃ ശസ്ത്രൈർ അഭ്യവർത്തതാവകാഃ
- 73 മത്താ ഭധിരഗന്യേന ബഹവോ ിത്ര വിചേതസഃ ജഘ്നഃ പരാൻ സ്വകാംശ് ചൈവ പ്രാപ്താൻ പ്രാപ്താൻ അനന്തരാൻ
- 74 ബഹവശ് ച ഗതപ്രാണാഃ ക്ഷത്രിയാ ജയ ഗൃദ്ധിനഃ ഭ്രമാവ് അഭ്യപതൻ രാജന് ശരവൃഷ്ടിഭിർ ആവൃതാഃ
- 75 വൃകഗൃഗൃഗാലാനാം തുമുലേ മോദനേ ിഹനി ആസീദ് ബലക്ഷയോ ഘോരസ് തവ പുത്രസ്യ പശ്യതഃ
- 76 നർ അശ്വകായസഞ്ചരന്മാ ഭൂമിർ ആസീദ് വിശാം പതേ ഭധിരൗദക ചിത്രാ ച ഭീരൂണാം ഭയവർധിനീ
- 77 അസിഭിഃ പട്ടിശൈഃ ശൂരൈസ് തക്ഷമാണാഃ പുനഃ പുനഃ താവകാഃ പാണ്ഡവാശ് ചൈവ നാഭ്യവർത്തത ഭാരത
- 78 പ്രഹരന്തോ യഥാശക്തി യാവത് പ്രാണസ്യ ധാരണം യോധാഃ പരിപതന്തി സ്മ വമന്തോ ഭധിരം വ്രജൈഃ

79 ശിരോ ഗൃഹീത്യാ കേശേഷു കബന്ധഃ സമദൃശ്യത
ഉദ്യമ്യ നിശിതം ഖഡ്ഗം ത്വധിരേണ സമുക്ഷിതം
80 അഥോത്ഥിതേഷു ബഹുഷു കബന്ധേഷു ജനാധിപ
തഥാ ത്വധിരഗന്ധേന യോധാഃ കശ്ശലം ആവിശൻ
81 മന്ദി ഭൂതേ തതഃ ശബ്ദേ പാണ്ഡവാനാം മഹദ് ബലം
അൽപാവശിഷ്ടേഷു തുരഗൈർ അഭ്യവർത്തത സൗബലഃ
82 തതോ ഫദ്യയാവംസ് ത്വരിതാഃ പാണ്ഡവാ ജയ ഗൃദ്ധിനഃ
പദാതയശ് ച നാഗാശ് ച സാദിനശ് ചോദ്യതായുധാഃ
83 കോഷ്ടകീ കൃത്യചാപ്യ് ഏനം പരിക്ഷിപ്യ ച സർവശഃ
ശസ്ത്രൈർ നാനാവിയൈർ ജഹ്ലൂർ യുദ്ധപാരം തിതീർഷവഃ
84 ത്വദ്ദീയാസ് താംസ് തു സന്ദ്രേഷ്യ സർവതഃ സമഭിദ്രുതാൻ
സാശ്വപത്തിദ്വിപരഥാഃ പാണ്ഡവാൻ അഭിദ്രുവുഃ
85 കേ ചിത് പദാതയഃ പദ്ഭിർ മുഷ്ടിഭിശ് ച പരസ്വരം
നിജഹ്ലൂഃ സമരേ ശൂരാഃ ക്ഷീണശസ്ത്രാസ് തതോ ഫപതൻ
86 രഥേഭ്യോ രഥിനഃ പേതൂർ ദ്വിപേഭ്യോ ഹസ്തിസാദിനഃ
വിമാനേഭ്യ ഇവ ഭൃഷ്ടാഃ സിദ്ധാഃ പുണ്യക്ഷയാദ് യഥാ
87 ഏവം അന്യോന്യം ആയസ്തോ യോധാ ജഹ്ലൂർ മഹാമൃധേ
പിതൃൻ ദ്രാതൃൻ വയസ്യാംശ് ച പുത്രാൻ അപി തഥാപരേ
88 ഏവം ആസീദ് അമര്യാദം യുദ്ധം ഭരതസത്തമ
പ്രാസാസിബ്ബാണകലിലേ വർതമാനേ സുദാരുണേ

അധ്യായം 23

1 [സ്]

തസ്മിണ് ശബ്ദേ മൃദൗ ജാതേ പാണ്ഡവൈർ നിഹതേ ബലേ
അശ്വൈഃ സപ്തശതൈഃ ശിഷ്യൈർ ഉപാവർത്തത സൗബലഃ
2 സ യാത്യാ വാഹിനീം തുർണം അബ്രവീത് ത്വരയൻ യുധി
യ്യധ്യാം ഇതി സംഹൃഷ്ടാഃ പുനഃ പുനർ അരിന്ദമഃ
അപ്ലുതം ക്ഷത്രീയാംസ് തത്ര ക്വ ന രാജാ മഹാരഥഃ
3 ശകന്യേസ് തു വചഃ ശ്രുത്യാ ത ഉച്ചർ ഭരതർഷഭ
അസൗ തിഷ്ടതി കൗരവേഷു രണമധ്യേ മഹാരഥഃ
4 യത്രൈതത് സുമഹദ് ഛന്ദോ പൂർണചന്ദ്ര സമപ്രഭം
യത്രൈതേ സതല ത്രാണാ രഥാസ് തിഷ്ണന്തി ദംശിതാഃ
5 യത്രൈഷ ശബ്ദസ് തുമുലഃ പർജന്യനിനദോപമഃ
തത്ര ഗച്ഛ ദ്രുതം രാജംസ് തതോ ദ്രക്ഷ്യസി കൗരവം
6 ഏവം ഉക്തസ് തു ഞൈഃ ശൂരൈഃ ശകനിഃ സൗബലസ് തദാ
പ്രയയൗ തത്ര യത്രാസൗ പുത്രസ് തവ നരാധിപ
സർവതഃ സംവൃതോ വീരൈഃ സമരേഷ് അനിവർതിഭിഃ
7 തതോ ദുര്യോധനം ദൃഷ്ട്വാ രഥാനീകേ വ്യവസ്ഥിതം
സരഥാംസ് താവകാൻ സർവാൻ ഹർഷയഞ് ശകനിസ് തതഃ
8 ദുര്യോധനം ഇദം വാക്യം ഹൃഷ്ടരൂപോ വിശാം പതേ
കൃതകാര്യം ഇവാത്മാനം മന്യമാനോ fബ്രവീൻ നൃപം
9 ജഹി രാജൻ രഥാനീകം അശ്വാഃ സർവേ ജിതാ മയാ
നാത്യക്ത്വാ ജീവിതം സംഖ്യേ ശക്യോ ജേതും യുധിഷ്ഠിരഃ
10 ഹതേ തസ്മിൻ രഥാനീകേ പാണ്ഡവേനാഭിപാലിതേ
ഗജാൻ ഏതാൻ ഹനിഷ്യാമഃ പദാതീംഗ് ചേതരാംസ് തഥാ
11 ശ്രുത്യാ തു വചനം തസ്യ താവകാ ജയഗൃദ്ധിനഃ
ജവേനാഭ്യപതൻ ഹൃഷ്ടാഃ പാണ്ഡയാനാം അനീകിനീം
12 സർവേ വിവൃതതുണിരഃ പ്രഗൃഹിതശരാസനാഃ
ശരാസനാനി ധൃന്യാനാഃ സിംഹനാദം പ്രചക്രിരേ
13 തതോ ജ്യാതലനിർഘോഷഃ പുനർ ആസിദ് വിശാം പതേ
പ്രാദുരാസീദ് ഛരണാം ച സുമുക്താനാം സുദാരുണഃ
14 താൻ സമീപഗതാൻ ദൃഷ്ട്വാ ജവേനോദ്യത കാർമുകാൻ
ഉവാച ദേവകീപുത്രം കന്തീപുത്രോ ധനഞ്ജയഃ
15 ചോദയാശ്വാൻ അസംഭ്രാന്തഃ പ്രവിശൈതദ് ബലാർണവം

അന്തം അദ്യ ഗമിഷ്യാമി ശത്രുണാം നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 16 അഷ്ടാദശ ദിനാന്യ് അദ്യ യുദ്ധസ്യാസ്യ ജനാർദന
 വർതമാനസ്യ മഹതഃ സമാസദ്യ പരസ്സരം
 17 അനന്ത കൽപാ ധ്വജിനീ ഭൂത്യാ ഹ്യ് ഏഷാം മഹാത്മനാം
 ക്ഷയം അദ്യ ഗതാ യുദ്ധേ പശ്യ ദൈവം യഥാവിധിം
 18 സമുദ്രകൽപം തു ബലം ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ മാധവ
 അസ്താൻ ആസാദ്യ സഞ്ജാതമ ഗോഷ്ഠദോപമം അച്യുത
 19 ഹതേ ഭീഷ്മേ ച സന്ദധ്യാച് ഛിരം സ്യാദ് ഇഹ മാധവ
 ന ച തത് കൃതവാൻ മൃശോ ധാർതരാഷ്ട്രഃ സുബാലിശഃ
 20 ഉക്തം ഭീഷ്മേണ യദ് വാക്യം ഹിതം പഥ്യം ച മാധവ
 തച് ചാപി നാസൗ കൃതവാൻ വീതബുദ്ധിഃ സുയോധനഃ
 21 തസ്മിൻ തു പതിതേ ഭീഷ്മേ പ്രച്യുതേ പൃഥിവീതലേ
 ന ജാനേ കാരണം കിം ന യേന യുദ്ധം അവർതത
 22 മൃശാംസ് തു സർവഥാ മന്യേ ധാർതരാഷ്ട്രാൻ സുബാലിശാൻ
 പതിതേ ശന്തനോഃ പുത്രേ യേ ികാർഷ്യഃ സംയുഗം പുനഃ
 23 അനന്തരം ച നിഹതേ ദ്രോണേ ബ്രഹ്മ വിദാം വരേ
 രാധേയേ ച വികർണേ ച നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 24 അൽപാവശിഷ്ടേ സൈന്യേ ിസ്തീൻ സൃതപുത്രേ ച പാതിതേ
 സപുത്രേ വൈ നരവ്യാഭ്രേ നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 25 ശ്രുതായുഷി ഹതേ ശൂരേ ജലസന്ധേ ച പൗരവേ
 ശ്രുതായുധേ ച നൃപതൗ നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 26 ഭൂരിശ്രവസി ശല്യേ ച ശാല്യേ ചൈവ ജനാർദന
 ആവന്ത്യേഷു ച വീരേഷു നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 27 ജയദ്രഥേ ച നിഹതേ രാക്ഷസേ ചാപ്യ് അലായുധേ
 ബാഹ്ലികേ സോമദത്തേ ച നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 28 ഭഗദത്തേ ഹതേ ശൂരേ കാംബോജേ ച സുദക്ഷിണേ
 ദുഃശാസനേ ച നിഹതേ നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 29 ദൃഷ്ട്യാ ച നിഹതാത് ശൂരാൻ പൃഥൻ മാണ്ഡലികാൻ നൃപാൻ
 ബലിനശ് ച രണേ കൃഷ്ണ നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 30 അക്ഷൗഹിണീപതീൻ ദൃഷ്ട്യാ ഭീമസേനേന പാതിതാൻ
 മോഹാദ് വാ യദി വാ ലോഭാൻ നൈവാശാമ്യത വൈശസം
 31 കോ ന രാജകുലേ ജാതഃ കൗരവേയോ വിശേഷതഃ
 നിരർഥകം മഹദ് വൈരം കൂര്യാദ് അന്യഃ സുയോധനാത്

32 ഗുണതോ ഭൃത്യധികം ജ്ഞതയാ ബലതഃ ശൗര്യതോ ഫപി വാ
അമൃലഃ കോ ന യുധ്യേത ജനാൻ പ്രാജ്ഞോ ഹിതാഹിതം
33 യൻ ന തസ്യ മനോ ഹ്യ് ആസീത് ത്വയോക്തസ്യ ഹിതം വചഃ
പ്രശമേ പാണ്ഡവൈഃ സാർധം സോ ഫന്യസ്യ ശൃണയാത് കഥം
34 യേന ശാന്തനവോ ഭീഷ്മോ ദ്രോണോ വിദുര ഏവ ച
പ്രത്യാഖ്യാതാഃ ശമസ്യാർഥേ കിം ന തസ്യാദ്യ ഭേഷജം
35 മുർഖ്യാദ്യേന പിതാ വൃദ്ധഃ പ്രത്യാഖ്യാതോ ജനാർദന
തഥാ മാതാ ഹിതം വാക്യം ഭാഷമാണാ ഹിതൈഷിണീ
പ്രത്യാഖ്യാതാ ഹ്യ് അസത്കൃത്യ സ കണ്ഠേ രോചയേദ് വചഃ
36 കലാന്തക രണോ വ്യക്തം ജാത ഏഷ ജനാർദന
തഥാസ്യ ദൃശ്യതേ ചേഷ്ടാ നീതിശ് ചൈവ വിശാം പതേ
നൈഷ ദാസ്യതി നോ രാജ്യം ഇതി മേ മതിർ അച്യുത
37 ഉക്തോ ഫഹം ബഹുശസ് താത വിദുരേണ മഹാത്മനാ
ന ജീവൻ ദാസ്യതേ ഭാഗം ധാർതരാഷ്ട്രഃ കഥം ചന
38 യാവത് പ്രാണാ ധമിഷ്യന്തി ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ മാനദ
താവദ് യുഷ്ണാസ് അപാപേഷു പ്രചരിഷ്യതി പാതകം
39 ന സ യുക്തോ ഫന്യഥാ ജേതും ഋതേ വൃദ്ധേന മാധവ
ഇത്യ് അബ്രവീത് സദാ മാം ഹി വിദുരഃ സത്യദർശനഃ
40 തത് സർവം അദ്യ ജാനാമി വ്യവസായം ദുരാത്മനഃ
യദ് ഉക്തം വചനം തേന വിദുരേണ മഹാത്മനാ
41 യോ ഹി ശ്രുത്വാ വചഃ പഥ്യം ജാമദഗ്ന്യാദ് യഥാതഥം
അവാമന്യത ദുർബുദ്ധിർ പ്രൃവം നാശ മുഖേ സ്ഥിതഃ
42 ഉക്തം ഹി ബഹുഭിഃ സിദ്ധൈർ ജാതമാത്രേ സുയോധനേ
ഏനം പ്രാപ്യ ദുരാത്മാനം ക്ഷയം ക്ഷത്രം ഗമിഷ്യതി
43 തദ് ഇദം വചനം തേഷാം നിരുക്തം വൈ ജനാർദന
ക്ഷയം യാതാ ഹി രാജാനോ ദുര്യോധനകൃതേ ഭൃശം
44 സോ ഫദ്യ സർവാൻ രണേ യോധാൻ നിഹനിഷ്യാമി മാധവ
ക്ഷത്രിയേഷു ഹതേഷ് ആശു ശൂന്യേ ച ശിബിരേ കൃതേ
45 വധായ ചാത്മനോ ഫസ്താഭിഃ സംയുഗം രോചയിഷ്യതി
തദ് അന്തം ഹി ഭവേദ് വൈരം അനമാനേന മാധവ
46 ഏവം പശ്യാമി വാർഷ്ണേയ ചിന്തയൻ പ്രജന്തയാ സ്വയാ
വിദുരസ്യ ച വാക്യേന ചേഷ്ടയാ ച ദുരാത്മനഃ
47 സംയാഹി ഭരതീം വീര യാവദ്ധമി ശിന്തൈഃ ശരൈഃ

ദുര്യോധനം ദൂരാത്മാനം വാഹിനീം ചാസ്യ സംയുഗേ
 48 ക്ഷേമം അദ്യ കരിഷ്യാമി ധർമ്മരാജസ്യ മാധവ
 ഹതൈതദ് ദുർബലം സൈന്യം ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ പശ്യതഃ
 49 [സ്]

അഭീശൂ ഹസ്തോ ദാശാർഹസ് തഥോക്തഃ സവ്യസാചിനാ
 തദ് ബലൗഘം അമിത്രാണാം അഭീതഃ പ്രാവിശദ് രണേ
 50 ശരാസനവരം ഘോരം ശക്തികണ്ടക സംവൃതം
 ഗദാപരിഘപന്ഥാനം രഥനാഗമഹാദ്രുമം

51 ഹയപത്തിലതാകീർണം ഗാഹമാനോ മഹായശഃ
 വ്യച്ചരത് തത്ര ഗോവിന്ദോ രഥേനാതിപതാകിനാ

52 തേ ഹയാഃ പാണ്ഡുരാ രാജൻ വഹന്തോ ഫർജ്ജുനം ആഹവേ
 ദിഷ്ട സർവാസ്വ് അദൃശ്യന്ത ദാശാർഹേണ പ്രചോദിതാഃ

53 തതഃ പ്രായാദ് രഥേനാജൗ സവ്യസാചീ പരന്തഃ
 കിരഞ് ശരശതാംസ് തീക്ഷ്ണാൻ വാരിധാരാ ഇവാംബുദഃ

54 പ്രാദുരാസീൻ മഹാഞ് ശബ്ദഃ ശരാണാം നതപർവണാം
 ഇഷ്ടദിശ് ഛാദ്യമാനാനാം സമരേ സവ്യസാചിനാ

55 അസജ്ജന്തസ് തനത്രേഷു ശരൗഘാഃ പ്രാപതൻ ഭൂവി
 ഇന്ദ്രാശനിസമസ്തർശാ ഗാബ്ധീവപ്രേഷിതാഃ ശരാഃ

56 നരാൻ നാഗാൻ സമാഹത്യ ഹയാംശ് ചാപി വിശാം പതേ
 അപതന്ത രണേ ബാണാഃ പതംഗാ ഇവ ഘോഷിണഃ

57 ആസീത് സർവം അവച്ഛന്നം ഗാബ്ധീവപ്രേഷിതൈഃ ശരൈഃ
 ന പ്രാജ്ഞായന്ത സമരേ ദിശോ വാ പ്രദിശോ ഫപി വാ

58 സർവം ആസീജ് ജഗത് പൂർണം പാർഥ നാമാകിതൈഃ ശരൈഃ
 തക്രപ്തൈസ് തൈലധൗതൈഃ കർമാര പരിമാർജിതൈഃ

59 തേ ദഹ്യമാനാഃ പാർഥേന പാവകേനേവ കണ്ഠരാഃ
 സമാസീദന്ത കൗരവ്യാ വധ്യമാനാഃ ശിതൈഃ ശരൈഃ

60 ശരചാപ ധരഃ പാർഥഃ പ്രജ്ജന്ത് ഇവ ഭാരത
 ദദാഹ സമരേ യോധാൻ കക്ഷം അഗ്നിർ ഇവ ജ്വലൻ

61 യഥാ വനാന്തേ വനപൈർ വിസൃഷ്ടഃ കക്ഷം ദഭേത് കൃഷ്ണ ഗതിഃ സഘോഷഃ
 ഭൂരി ദ്രുഥം ശുഷ്കലതാ വിതാനം; ദൃശം സമൃദ്ധോ ജ്വലനഃ പ്രതാപി

62 ഏവം സ നാരാചഗണപ്രതാപി; ശരാർചിർ ഉച്ചാവചതിശതേജാഃ
 ദദാഹ സർവാം തവ പുത്ര സേനാം; അമൃഷ്ടമാണസ് തരസാ തരസീ

63 തസ്യേഷവഃ പ്രാണഹരാഃ സ്മൃക്താഃ; നാസജ്ജൻ വൈ വർമസ്യ തക്രപ്തംഘാഃ

ന ച ദ്വിതീയം പ്രമുഖോച ബാണം; നരേ ഹയേ വാ പരമദ്രിപേ വാ
64 അനേകരൂപാകൃതിഭിർ ഹി ബാണൈർ; മഹാരഥാനീകം അനുപ്രവിശ്യ
സ ഏവ ഏകസ് തവ പുത്ര സേനാം; ജഘാന ദൈത്യാൻ ഇവ വജ്രപാണിഃ

അധ്യായം 24

1 [സ്]

അസ്യതാം യതമാനാനാം ശൂരാണാം അനിവർതിനാം
സങ്കൽപം അകരോൻ മോഘം ഗാണധീവേന ധനഞ്ജയഃ
2 ഇന്ദ്രാശനിസമസ്പർശാൻ അവിഷഹ്യാൻ മഹൗജസഃ
വിസൃജൻ ദൃശ്യതേ ബാണാൻ ധാരാ മുഞ്ചന് ഇവാംബുദഃ
3 തത് സൈന്യം ഭരതശ്രേഷ്ഠ വധ്യമാനം കിരീത്ടിനാ
സമ്പ്രദുദ്രാവ സംഗ്രാമാത് തവ പുത്രസ്യ പശ്യതഃ
4 ഹതധുര്യോ രഥാഃ കേചിദ് ധതസ്യതാസ് തഥാപരേ
ഭഗാക്ഷയുഗചക്രേഷാഃ കേ ചിദ് ആസൻ വിശാം പതേ
5 അന്യേഷാം സായകാഃ ക്ഷീണാസ് തഥാന്യേ ശരപീഡിതാഃ
അക്ഷതാ യുഗപത് കേ ചിത് പ്രാദ്രവൻ ഭയപീഡിതാഃ
6 കേ ചിത് പുത്രാൻ ഉപാദായ ഹതഭ്രയിഷു വാഹനാഃ
വിചക്രശ്രൂഃ പിതൃൻ അന്യേ സഹായാൻ അപരേ പുനഃ
7 ബാസവാംശ് ച നരവ്യാഘ്രേ ഭ്രാന്തൻ സംബന്ധിനസ് തഥാ
ദുദ്രവഃ കേ ചിദ് ഉത്സൃജ്യ തത്ര തത്ര വിശാം പതേ
8 ബഹവോ ിത്ര ഭൃശം വിദ്ധാ മുഹ്യമാനാ മഹാരഥാഃ
നിഷ്കനന്തഃ സു ദൃശ്യന്തേ പാർഥ ബാണഹതാ നരാഃ
9 താൻ അന്യേ രഥം ആരോപ്യ സമാശ്വാസ്യ മുഹൂർതകം
വിശ്രാന്താശ് ച വിതുഷ്ണാശ് ച പുനർ യുദ്ധായ ജഗ്മിരേ
10 താൻ അപാസ്യ ഗതാഃ കേ ചിത് പുനർ ഏവ യുത്സവഃ
കർവന്തസ് തവ പുത്രസ്യ ശാസനം യുദ്ധദുർമദാഃ
11 പാനീയം അപരേ പിത്യാ പര്യാശ്വാസ്യ ച വാഹനം
വർമാണി ച സമാരോപ്യ കേ ചിദ് ഭരതസത്തമ
12 സമാശ്വാസ്യാപരേ ഭ്രാന്തൻ നിക്ഷിപ്യ ശിബിരേ ിപി ച
പുത്രാൻ അന്യേ പിതൃൻ അന്യേ പുനർ യുദ്ധം അരോചയൻ
13 സജജയിത്യാ രഥാൻ കേ ചിദ് യഥാമുഖ്യം വിശാം പതേ
ആപ്സത്യ പാണ്ഡവാനീകം പുനർ യുദ്ധം അരോചയൻ
14 തേ ശൂരാഃ കിങ്കിണീജാലൈഃ സമാച്ഛന്നാ ബഭാസീരേ
ത്രൈലോക്യവിജയേ യുക്താ യഥാ ദൈതേയേ ദാനവാഃ
15 ആഗമ്യ സഹസാ കേ ചിദ് രഥൈഃ സ്വർണവിഭ്രഷിതൈഃ
പാണ്ഡവാനാം അനീകേഷു ധൃഷ്ടദൃക്ന അയോധയൻ
16 ധൃഷ്ടദൃക്നോ ിപി പാണ്ഡാലഃ ശിഖണ്ഡീ ച മഹാരഥഃ

നാകലിശ് ച ശതാനീകോ രഥാനീകം അയോധയൻ
 17 പാഞ്ചാല്യസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധഃ സൈന്യേന മഹതാ വൃതഃ
 അഭ്യദ്രവത് സുസംരണ്യസ് താവകാൻ ഹത്തും ഉദ്യതഃ
 18 തതസ് ത്വ് ആപതതസ് തസ്യ തവ പുത്രോ ജനാധിപ
 ബാണസംഘാൻ അനേകാൻ വൈ പ്രേഷയാം ആസ ഭാരത
 19 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നസ് തതോ രാജംസ് തവ പുത്രേണ ധന്വിനാ
 നാരാചൈർ ബഹുഭിഃ ക്ഷിപ്രം ബാഹോർ ഉരസി ചാർപിതഃ
 20 സോ fതിവിലോ മഹേഷ്യാസസ് തോത്താർദിത ഇവ ദ്വിപഃ
 തസ്യശ്യാംഗ് ചതുരോ ബാണൈഃ പ്രേഷയാം ആസ മൃത്യവേ
 സാരഥേഗ് ചാസ്യ ഭല്ലേന ശിരഃ കായാദ് അപാഹരത്
 21 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ പൃഷ്യാം ആത്സ്യ വാജിനഃ
 അപക്രാമദ് ധതരഥോ നാതിദൂരം അരിന്ദമഃ
 22 ദൃഷ്ട്യാ തു ഹതവിക്രാന്തം സ്വം അനീകം മഹാബലഃ
 തവ പുത്രോ മഹാരാജ പ്രയയൗ യത്ര സൗബലഃ
 23 തതോ രഥേഷു ഭഗേഷു ത്രിസാഹസ്രാ മഹാദ്രിപാഃ
 പാണ്ഡവാൻ രഥിനഃ പഞ്ച സമന്തത് പര്യവാരയൻ
 24 തേ വൃതാഃ സമരേ പഞ്ച ഗജാനീകേന ഭാരത
 അശോഭന്ത നരവ്യാഘ്രാ ഗ്രഹാ വ്യാപ്താ ഘ്നൈർ ഇവ
 25 തതോ fർജ്ജുനോ മഹാരാജ ലബ്ധലക്ഷോ മഹാഭുജഃ
 വിനിർ യയൗ രഥേനൈവ ശ്വേതാശഃ കൃഷ്ണസാരഥിഃ
 26 ഞൈഃ സമന്താത് പരിവൃതഃ ക്ഷജ്ജൈഃ പർവതോപമൈഃ
 നാരാചൈർ വിമലൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ ഗജാനീകം അപോഥയത്
 27 തന്നൈകബാണനിഹതാൻ അപശ്യാമ മഹാഗജാൻ
 പതിതാൻ പാത്യമാനാംഗ് ച വിഭിന്നാൻ സവ്യസാച്ഛിനാ
 28 ഭീമസേനസ് തു താൻ ദൃഷ്ട്യാ നാഗാൻ മത്തഗജോപമഃ
 കരേണ ഗൃഹ്യ മഹതീം ഗദാം അഭ്യപതദ് ബലീ
 അവപ്സത്യ രഥാത് തൂർണം ദണ്ഡപാണിർ ഇവാന്തകഃ
 29 തം ഉദ്യതഗദം ദൃഷ്ട്യാ പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥം
 വിത്രേസസ് താവകാഃ സൈന്യാഃ ശക്തൻ മൂത്രം പ്രസൃസ്രുവഃ
 ആവിഗം ച ബലം സർവം ഗദാഹസ്തേ വൃകോദരേ
 30 ഗദയാ ഭീമസേനേന ഭിന്നകംഭാൻ രജസ്വലാൻ
 ധാവമാനാൻ അപശ്യാമ കുന്ദ്രജാൻ പർവതോപമാൻ
 31 പ്രധാവ്യ ക്ഷജ്ജരാസ് തേ തു ഭീമസേനഗദാ ഹതാഃ

പേതുർ ആർതസ്വരം കൃത്യാ ചീനപക്ഷാ ഇവാദ്രയഃ
 32 താൻ ഭിന്നകംഭാൻ സുബഹുൻ ദ്രവമാണാൻ ഇതസ് തതഃ
 പതമാനാംഗ് ച സന്ദ്രേക്ഷ്യ വിത്രേസ്യസ് തവ സൈനികാഃ
 33 യുധിഷ്ഠിരോ ഫപി സങ്ക്രമോ മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 ഗൃപ്രപക്ഷൈഃ ശിന്തൈർ ബാണൈർ ജ്വല്ലർ വൈ ഗജയോധിനഃ
 34 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നസ് തു സമരേ പരാജിത്യ നരാധിപം
 അപക്രാന്തേ തവ സുതേ ഹയപുഷ്ടം സമാശ്രിതേ
 35 ദൃഷ്ട്യാ ച പാണ്ഡവൻ സർവാൻ കണ്ഠൈഃ പരിവാരീതാൻ
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നോ മഹാരാജ സഹ സർവൈഃ പ്രഭദ്രകൈഃ
 പുത്രഃ പാണ്ഡാലരാജസ്യ ജീലാംസുഃ കണ്ഠരാൻ യയൗ
 36 അദൃഷ്ട്യാ തു രഥാനീകേ ദുര്യോധനം അരിന്ദമം
 അശ്വത്ഥാമാ കൃപശ് ചൈവ കൃതവർമാ ച സാത്വതഃ
 അപുച്ഛൻ ക്ഷത്രിയാംസ് തത്ര ക്വ ന ദുര്യോധനോ ഗതഃ
 37 അപശ്യമാനാ രാജാനം വർതമാനേ ജനക്ഷയേ
 മന്യാനാ നിഹതം തത്ര തവ പുത്രം മഹാരഥാഃ
 വിഷണ്ണവദനാ ഭൂത്യാ പര്യപുച്ഛന്ത തേ സുതം
 38 ആഹഃ കേച്ഛിദ് യതേ സുതേ പ്രയാതോ യത്ര സൗബലഃ
 അപരേ ത്വ് അബ്രവംസ് തത്ര ക്ഷത്രിയാ ദൃശവിക്ഷിതാഃ
 39 ദുര്യോധനേന കിം കാര്യം ദ്രക്ഷ്യധ്വം യദി ജീവതി
 യുധ്യധ്വം സഹിതാഃ സർവേ കിം വോ രാജാ കരിഷ്യതി
 40 തേ ക്ഷത്രിയാഃ ക്ഷന്തൈർ ഗാന്തൈർ ഹതഭ്രയേഷു വാഹനാഃ
 ശരൈഃ സമ്പീഡ്യമാനാംഗ് ച നാതിവൃക്തം ഇവാബ്രവൻ
 41 ഇദം സർവം ബലം ഹന്തോ യേന സ്തു പരിവാരീതാഃ
 ഏതേ സർവേ ഗജാൻ ഹത്യാ ഉപയാന്തി സ്തു പാണ്ഡവഃ
 42 ശ്രുത്യാ തു വചനം തേഷാം അശ്വത്ഥാമാ മഹാബലഃ
 ഹിത്യാ പാണ്ഡാലരാജസ്യ തദ് അനീകം ദുരത്സഹം
 43 കൃപശ് ച കൃതവർമാ ച പ്രയയൂർ യത്ര സൗബലഃ
 രഥാനീകം പരിത്യജ്യ ശൂരാഃ സുദൃഢ ധനീനഃ
 44 തതസ് തേഷു പ്രയാതേഷു ധൃഷ്ടദ്യുമ്നപുരോഗമാഃ
 ആയയുഃ പാണ്ഡവാ രാജൻ വിനിഘ്നാന്തഃ സ്തു താവകാൻ
 45 ദൃഷ്ട്യാ തു താൻ ആപതതഃ സമ്പ്രഹൃഷ്ട്യാൻ മഹാരഥാൻ
 പരാക്രാന്താംസ് തതോ വീരാൻ നിരാശാഞ്ജീവിതേ തദാ
 വിവർണമുഖ ഭൂയിഷ്ടം അഭവത് താവകം ബലം

46 പരിക്ഷിണായുധാൻ ദൃഷ്ട്യാ താൻ അഹം പരിവാരിതാൻ
രാജൻ ബലേന ദ്യംഗേന തൃക്ത്യാ ജീവിതം ആത്മനഃ
47 ആത്മനാ പഞ്ചമോ ിയ്യധ്യം പാഞ്ചാലസ്യ ബലേന ഹ
തസ്തിൻ ദേശേ വ്യവസ്ഥാപ്യ യത്ര ശാഭദതഃ സ്ഥിതഃ
48 സമ്പ്രയുദ്ധാ വയം പഞ്ച കിരീടിശരപീഡിതാഃ
ധൃഷ്ട്യാദൃക്തം മഹാനീകം തത്ര നോ ിഭൂദ് രണോ മഹാൻ
ജിതാസ് തേന വയം സർവേ വ്യപയാമ രണാത് തതഃ
49 അഥാപശ്യാം സത്യകിം തം ഉപായാന്തം മഹാരഥം
രഥൈശ് ചതുഃശന്തൈർ വീരോ മാം ചാഭ്യദ്രവദ് ആഹവേ
50 ധൃഷ്ട്യാദൃക്താദ് അഹം മുക്തഃ കഥം ചിച് ഛാന്ത വാഹനഃ
പതിതോ മാധവാനീകം ദൃഷ്ട്വതീ നരകം യഥാ
തത്ര യുദ്ധം അഭൂദ് ഘോരം മുഹൂർത്തം അതിദാരുണം
51 സാത്യകിസ് തു മഹാബാഹുർ മമ ഹത്യാ പരിച്ഛദം
ജീവഗ്രാഹം അഗൃഹ്ണാൻ മാം മുർച്ഛിതം പതിതം ഭൂവി
52 തതോ മുഹൂർത്താദ് ഇവ തദ് ഗജാനീകം അവധ്യത
ഗദയാ ഭീമസേനേന നാരാചൈർ അർജുനേന ച
53 പ്രതിപിച്ഛൈർ മഹാനാഗൈഃ സമന്താത് പർവതോപമൈഃ
നാതിപ്രസിദ്ധേവ ഗതിഃ പാണ്ഡവാനാം അജായത
54 രഥമാർഗാംസ് തതശ് ചക്രേ ഭീമസേനോ മഹാബലഃ
പാണ്ഡവാനാം മഹാരാജ വ്യപകർഷൻ മഹാഗജാൻ
55 അശ്വത്ഥാമാ കൃപശ് ചൈവ കൃതവർമാ ച സാത്യതഃ
അപശ്യന്തോ രഥാനീകേ ദുര്യോധനം അരിന്ദമം
രാജാനം മൃഗയാം ആസുസ് തവ പുത്രം മഹാരഥം
56 പരിത്യജ്യ ച പാഞ്ചാലം പ്രയാതാ യത്ര സൗബലഃ
രാജേണാ ിദർശന സംവിഗ്നാ വർത്തമാനേ ജനക്ഷയേ

അധ്യായം 25

1 [സ്]

ഗജാനികേ ഹതേ തസ്തിൻ പാണ്ഡുപുത്രേണ ഭാരത
 വധ്യമാനേ ബലേ ചൈവ ഭീമസേനേന സംയുഗ്ഠേ
 2 ചരന്തം ച തഥാ ദൃഷ്ട്വാ ഭീമസേനം അരിന്ദമം
 ദണ്ഡഹസ്തം യഥാ കൃദ്ദധം അന്തകം പ്രാണഹാരിണം
 3 സമേത്യ സമരേ രാജൻ ഹതശേഷാഃ സുതാസ് തവ
 അദൃശ്യമാനേ കൗരവ്യേ പുത്രേ ദുര്യോധനേ തവ
 സോദര്യഃ സഹിതാ ഭൂത്വാ ഭീമസേനം ഉപാദ്രവൻ
 4 ദുർമർഷണോ മഹാരാജ ജൈത്രോ ഭൂരി ബലോ രവിഃ
 ഇത്യ ഏതേ സഹിതാ ഭൂത്വാ തത്ര പുത്രഃ സമന്തതഃ
 ഭീമസേനം അഭിദൃത്യ ത്വയ്യഃ സവതോ ദിശം
 5 തതോ ഭീമോ മഹാരാജ സ്വരഥം പുനർ ആസ്ഥിതഃ
 മുമോച നിശിതാൻ ബാണാൻ പുത്രാണാം തവ മർമസു
 6 തേ കീര്യമാണാ ഭീമേന പുത്രാസ് തവ മഹാരണേ
 ഭീമസേനം അപാസേധൻ പ്രവണാദ് ഇവ കണ്ജരം
 7 തതഃ ക്രുദ്ധോ രണേ ഭീമഃ ശീരോ ദുർമർഷണസ്യ ഹ
 ക്ഷുരപ്രേണ പ്രഥമ്യാശൂ പാതയാം ആസ ഭൂതലേ
 8 തതോ ിപരേണ ഭല്ലേന സർവാവരണഭേദിനാ
 ശ്രുതാന്തം അവധിദ് ഭീമസ് തവ പുത്രം മഹാരഥഃ
 9 ജയത്സേനം തതോ വിദ്ധ്യാ നാരാചേന ഹസന് ഇവ
 പാതയാം ആസ കൗരവ്യം രഥോപസ്ഥാദ് അരിന്ദമഃ
 സ പപാത രഥാദ് രാജൻ ഭൂമൗ തൂർണം മമാര ച
 10 ശ്രുതർവാ ഇ തതോ ഭീമം ക്രുദ്ധോ വിവ്യാധ മാരിഷ
 ശതേന ഗൃധ്രവാജാനാം ശരാണാം നതപർവണാം
 11 തതഃ ക്രുദ്ധോ രണേ ഭീമോ ജൈത്രം ഭൂരി ബലം രവിം
 ത്രീൻ ഏതാംസ് ത്രിഭിർ ആനർഛദ് ദ്വിഷാഗ്നിപ്രതിമൈഃ ശരൈഃ
 12 തേ ഹതാ നൃപതൻ ഭൂമൗ സ്യന്ദനേഭ്യോ മഹാരഥഃ
 വസന്തേ പുഷ്പശബലാ നികൃത്താ ഇവ കിംശുകാഃ
 13 തതോ ിപരേണ തീക്ഷ്ണേന നാരാചേന പരന്തപഃ
 ദുർവിമോചനം ആഹത്യ പ്രേഷയാം ആസ മൃത്യുവേ
 14 സ ഹതഃ പ്രാപതദ് ഭൂമൗ സ്വരഥാദ് രഥിനാം വരഃ
 ശീരേസ് തു കൂടജോ ഭഗ്നോ മാരുതേനേവ പാദപഃ

15 ദൃഷ്ട്യർഷം തതശ് ചൈവ സുജാതം ച സുതൗ തവ
 ഏകൈകം ന്യവധീത് സംഖ്യേ ദ്വാദ്യാം ദ്വാദ്യാം ചമുഖേ
 തൗ ശിലീമുഖവിധാംഗൗ പേതജു രഥസത്തമൗ
 16 തതോ യതന്തം അപരം അഭിവീക്ഷ്യ സുതം തവ
 ഭല്ലേന യുധി വിവ്യാധ ഭീമോ ദുർവിഷഹം രണേ
 സ പപാത ഹതോ വാഹാത് പശ്യതാം സർവധന്വിനാം
 17 ദൃഷ്ട്യാ തു നിഹതാൻ ഭ്രാന്തൻ ബഹുൻ ഏകേന സംയുഗേ
 അമർഷവശം ആപന്നഃ ശ്രുതർവാ ഭീമം അഭ്യയാത്
 18 വിക്ഷിപൻ സുമഹച് ചാപം കാർതസ്വരവിഭ്രഷിതം
 വിസൃജൻ സായകാംശ് ചൈവ വിഷാഗ്നിപ്രതിമാൻ ബഹുൻ
 19 സ തു രാജൻ ധനുശ് ചരിത്യാ പാണ്ഡവസ്യ മഹാമുധേ
 അഥൈനം ചിന്നധന്യാനം വിംശത്യാ സമവാകിരത്
 20 തതോ ഴന്യദ് ധനുർ ആദായ ഭീമസേനോ മഹാരഥഃ
 അവാകിരത് തവ സുതം തിഷ്ട തിഷ്ടേതി ചാബ്രവീത്
 21 മഹദ് ആസീത് തയോർ യുദ്ധം ചിത്രരൂപം ഭയാനകം
 യാദൃശം സമരേ പൂർവം ജംഭ വാസവയോർ അഭ്രുത്
 22 തയോസ് തത്ര ശരൈർ മുക്കൈർ യമദണ്ഡനിഭൈഃ ശ്രുഭൈഃ
 സമാച്ഛന്നാ ധരാ സർവാ ഖം ച സർവാ ദിശസ് തഥാ
 23 തതഃ ശ്രുതർവാ സങ്ക്രമോ ധനുർ ആയമ്യ സായകൈഃ
 ഭീമസേനം രണേ രാജൻ ബാഹ്യാർ ഉരസി ചാർപയത്
 24 സോ ഴതിവിഭോ മഹാരാജ തവ പുത്രേണ ധന്വിനാ
 ഭീമഃ സഞ്ചക്ഷ്യഭേ ക്രുദ്ധഃ പർവണീവ മഹോദധിഃ
 25 തതോ ഭീമോ അഷാവിഷ്ടഃ പുത്രസ്യ തവ മാരിഷ
 സാരഥിം ചതുരശ് ചാഗ്യാൻ ബാണൈർ നിന്ത്യേ യമക്ഷയം
 26 വിരഥം തം സമാലക്ഷ്യ വിശിഖൈർ ലോമവാഹിഭിഃ
 അവാകിരദ് അമേയാത്മാ ദർശയൻ പാണിലാഘവം
 27 ശ്രുതർവാ വിരഥോ രാജന് ആദദേ ഖഡ്ഗ ചർമണീ
 അഥാസ്യാദദതഃ ഖഡ്ഗം ശതചക്രം ച ഭാനമത്
 ക്ഷുരപ്രേണ ശിരഃ കായാത് പാതയാം ആസ പാണ്ഡവഃ
 28 ചിന്നോത്തമാംഗസ്യ തതഃ ക്ഷുരപ്രേണ മഹാത്മനഃ
 പപാത കായഃ സ രഥാദ് വസുധാം അനന്തദയൻ
 29 തസ്മിൻ നീപതിതേ വീരേ താവകാ ഭയമോഹിതാഃ
 അഭ്യുദ്രവത സംഗ്രാമേ ഭീമസേനം യുയുത്സവഃ

30 താൻ ആപതത ഏവാശു ഹതശേഷാദ് ബലാർണവാത്
ദംശിതഃ പ്രതിജഗ്രാഹ ഭീമസേനഃ പ്രതാപവാൻ
തേ തു തം വൈ സമാസാദ്യ പരിവപുഃ സമന്തതഃ
31 തതസ് തു സംവൃതോ ഭീമസ് താവകൈർ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
പീഡയാം ആസ താൻ സർവാൻ സഹസ്രാക്ഷ ഇവാസുരാൻ
32 തതഃ പഞ്ച ശതാൻ ഹത്യാ സവരൂമാൻ മഹാരഥാൻ
ജഘാന കണ്ഠരാസീകം പുനഃ സപ്തശതം യുധി
33 ഹത്യാ ദശസഹസ്രാണി പത്തീനാം പരമേഷ്ടഭിഃ
വാജിനാം ച ശതാന്യ് അഷ്ടൗ പാണ്ഡവഃ സ്മു വിരാജതേ
34 ഭീമസേനസ് തു കൗന്തേയോ ഹത്യാ യുദ്ധേ സുതാംസ് തവ
മേനേ കൃതാർതഹ്ം ആത്മാനം സഹലം ജന്മ ച പ്രഭോ
35 തം തഥാ യുധ്യമാനം ച വിനിഘ്നന്തം ച താവകാൻ
ഇൗക്ഷീതും നോത്സഹന്തേ സ്മു തവ സൈന്യാനി ഭാരത
36 വിദ്രാവ്യ തു കരൂൻ സർവാംസ് താംശ് ച ഹത്യാ പദാനഗാൻ
ദോർദ്ഭ്യാം ശബ്ധാം തതശ് ചക്രേ ത്രാസയാനോ മഹാദ്വിപാൻ
37 ഹതഭൂയിഷ്ട യോധാ തു തവ സേനാ വിശാം പതേ
കിം ചിച്ഛേഷാ മഹാരാജ കൃപണാ സമപദ്യത

പ്രസാധകർ

നാളിളക്കം

